

LANC - I –

A.C.Cuza

A. CZCodreanu - LANC , 1923-1927

"Din luptele tineretului român".1919- 1939.(Culegere de texte)
Editura Fundației Buna Vestire,1993.Responsabil **Duiliu Sfințescu**.

[LD : vezi pe larg la fișier Garda de Fier]

Codreanu /: **LANC**

[4 martie '23] Profesorul **Cuza** ,a convocat adunarea la **Iași**.

Planul a fost făcut de **Cuza,prof.Șumuleanu și tatăl lui**.

EI a trimis telegrame la Cernăuți,București,Cluj: < Nunta la Iași,4 martie.>

(descrie ceremonia,desfășurarea, cuvântările).

▣ Moțiunea.

La încheiere,prof.**ACCuza** a spus :

<**Însărcinez cu organizarea LANC** ,pe întreaga țară,sub directa mea conducere ,
pe **tînărul avocat C.Z.Codreanu** .

/Profesorul se ocupa de presă ;ceilalți,de adunare și întruniri.(p.34-35)

(vez pe larg **fișier G de F**)

CZCodreanu / '23-'27

B.) **CZCodreanu** , "**Pentru legionari** " , 1936 ;

tradusă(1938) dar nepublicată în franceză ;

apare în 1972 sub titlul "**La Garde de Fer** " la Editions Prométhée ,
sub îngrijirea lui Ion Marii .

Stelian Bălănescu , Ion Solacolu,

"**Inconsistența miturilor.Cazul Mișcării Legionare** "Editura Polirom, Iași, 1995

[LD : preluări numai pentru informație .Autorii semnaleză faptul că în unele lucrări ,
apărute după 1989 în România , editurile "au operat" anumite omisiuni ,
în cărțile lui ... Codreanu, Cioran , Eliade, Nae Ionescu , etc etc.

În cazul Cioran -Eliade -Nae Ionescu -Mircea Vulcănescu ,
chiar și Editura " Humanitas " !

Bălănescu -Solacolu folosesc ediții originale .

Mărturisesc că eu nu am făcut o asemenea pigulire comparativă ,
încât unele extrase folosite de ei îmi lipsesc.De aceea, le recuperez de la ei.

Oricum , te pun pe gânduri aceste succesive "cenzuri" , care împiedică până astăzi,
apropierea de adevărul istoric , atât de imperativ cerut de toți !]

Bălănescu , Solacolu /

▣ Modelele Lui CZC : Hitler, Mussolini, Charles Maurras , ACCuza

[-----]

Bălănescu , Solacolu /

▣ CZCodreanu : asimilarea antisemitismului cuzist

(CZCodreanu , Pentru legionari , Capitolul "**Știința antisemitismului** ")

[La 1 apr.'22 , la Iași, apare primul nr. din rev.bilunară "**Apărarea Națională** "

La 27 mai'22, Asociația studenților în drept, condusă de Codreanu,
se transformă în "**Asociația studenților creștini** " .

La 15 nov.'22 , în rev. "Apărarea Națională " , **ACCuza** își prezintă doctrina antisemită

Textul acesta este **reprodus integral** în cartea lui Codreanu

Subtitlurile, colorările , parantezele îmi aparțin]

Filo... semiții

" Ce oribilă împerechere de cuvinte , ca **știința și antisemitismul**.

Cum poate fi antisemitismul o știință se întrebă , indignați , savanții geologi, savanții biologi, cercetătorii de X , filologii de sufixe, și toți savanții cu dada-urile lor de civilizație ?

"Antisemitismul pentru acești savanți, nu este decât **sălbăticie**,

manifestații oarbe ale **instinctului brutal**, vestigii preistorice ;

o rușine în mijlocul civilizației noastre , **o aberație** care condamnă știința și conștiința luminată a omului liber de prejudecăți și de pasiuni.

" Aceasta este atmosfera pe care **jidani au creat-o** și pe care **jidoviții o întrețin** în jurul antisemitismului , **păcălindu-i pe navi** sau exploatând **vanitatea proștilor** , care pretind a fi , și ei, la înălțimea civilizației moderne .

Și cine n-ar vrea să fie demn de această "civilizație " ? "

CZCodreanu / ad.ACCuza

Anti ...semiții

" Definiția antisemitismului dată de jidani și de iudaizați se rezumă la două cuvinte : **sălbăticie și nebunie** - a antisemiților, bineînțeles. Pe când problema evreească , în chip de fenomen social , **ei nu încearcă s-o explice , ca și când ea nu ar exista.**

" Să fie nebunia și sălbăticia care să fi determinat **toate popoarele** , din toate timpurile ,egipteni, perși, greci, romani, arabi, la fel ca și națiunile moderne, **să-i considere pe jidani ca un pericol național** și să ia măsuri contra lor ?

" Să fie sălbăticia și nebunia care să fi întunecat **inteligențele celor mai strălucitori reprezentanți ai civilizației , ai tuturor națiunilor**, ca Cicero, Seneca Tacit, Mahomet, Martin Luther, Giordano Bruno, Frederic cel Mare, Voltaire, Iosif al II-lea, Napoleon I , Goethe, Herder, Immanuel Kant, Fichte, Schopenhauer, Charles Fourniere, Ludwig Feuerbach ,Richard Wagner, Bismarck, Rudolf Virchov, Theodor Bilroth, Eugen Duhring, și atâția alții , din toate domeniile, **care s-au pronunțat contra jidanilor ?**

" Sălbăticia și nebunia explică **antisemitismul celor mai distinși reprezentanți ai civilizației noastre naționale** : Simion Bărnuțiu, BPHasdeu, Vasile Alecsandri, Vasile Conta , Mihail Eminescu ?

" Sălbateci și nebuni toți aceștia ! Civilizați și înțelepți sânt iudaizații ! Cât despre jidani însăși, ei sunt trecuți sub tăcere , ca și când n-ar exista ."

CZCodreanu / ad.ACCuza

Treptele antisemitismului

" Asemenea observații cad de la sine . În vreme ce, pentru a produce confuzie în spiritul maselor , ni se repetă aceasta fără încetare , și cum **o asemenea teorie , demnă de o minte jidovească și de imbecilitatea sau de venalitatea jidoviților , nu este capabilă să explice antisemitismul** ca fenomen social , vom trece la expunerea **teoriei antisemite** .

" Conform teoriei noastre , în formarea antisemitismului trebuie să se distingă **trei momente : instinctul, conștiința , știința.**

Instinctul a făcut ca întotdeauna **mulțimile**, care se preocupă în primul rând de interesele lor materiale imediate , **să se revolte contra parazitismului jidanilor** , prin **mișcări populare** , adeseori sângeroase și generalizate .

Astfel, teribila insurecție a **cazacilor din Ucraina** , condusă de Bogdan Hmelnițky, în care au pierit , în 1649 , **peste 250.000 jidani** .

Conștiința pericolului jiovesc **se trezește treptat** , în primul rând în **clasele cultivate** , apoi ea **se extinde și pătrunde în populația mijlocie** .

Aceasta din urmă , la rândul ei, devine **progresiv conștientă** ."

Știința antisemitismului / antisemitismul științei

" Știința antisemitismului a început prin **studii parțiale** , pentru ca deabia în zilele noastre să ajungă **să-și determine obiectul**, adică : **studiul iudaismului ca fenomen social** , făcând abstracție de mediul în care se dezvoltă ; și ea a constatat că e vorba de **o problemă umană** dintre cele mai importante , **a cărei soluție trebuie găsită**.

Studiile parțiale, prin rezultatele la care au ajuns, formează, s-ar putea spune , **antisemitismul științei** .

E vorba aici de **un concept care nu trebuie confundat cu știința antisemitismului**.
Antisemitismul științei servește ca **bază științei antisemitismului** ,
dar ele se deosebesc prin obiectul lor, care e diferit.

Iată definiția , prin determinarea obiectului, a **științei antisemitismului** :
Știința antisemitismului are ca obiect **iudaismul ca problemă socială** ,
și din capul locului ea este în mod necesar **o sinteză a tuturor științelor**
care pot contribui la **rezolvarea acestor probleme** ."

CZCodreanu / ad.ACCuza

Științele antisemitismului

" Iată acum modul în care știința antisemitismului utilizează rezultatele lor
pentru găsirea unor soluții .

Istoria constată că , de la început ,**jidanii sunt un popor rătăcitor**
printre alte popoare , **un popor nomad , fără patrie**.

Știința antisemitismului stabilește că **acest nomadism este contrar vieții popoarelor**
sedentare agricole și că el nu poate fi tolerat de acestea.

Antropologia constată că **jidanii sunt un amestec de rase diferite** ,
neânrudite între ele , , așa cum sunt semiții , arienii , negrii , mongolii.

Știința antisemitismului explică **sterilitatea națiunii jidovești în domeniul culturii**
prin însuși acest fapt și demonstrează că această sterilitate , departe de a servi civilizația
altor națiuni , nu face decât **să deformeze și să denatureze caracterele lor**.

Teologia constată că **religia iudaică este o religie particularistă** ,
bazată pe un **contract special** între Dumnezeuul lor, **lahveh, și jidani** ,
considerați ca **poporul ales** , popor sfânt, **deosebit de celelalte popoare** .

Știința antisemitismului deduce în mod riguros că **o astfel de concepție**
exclue posibilitatea oricărei **colaborări pașnice** și oricărei **asimilări cu jidanii**

Politica constată că **pretutindeni** , în interiorul altor state ,
jidanii au organizarea lor socială separată , constituind un **stat în stat** .

Știința antisemitismului concludde că jidanii sânt **un elemnt anarhic** ,
periculos pentru existența **tuturor celorlalte state** .

Economia politică constată că jidanii au trăit dintotdeauna, chiar în Palestina,
ca un **popor suprapus altor națiuni**,exploatând munca lor,
fără să fie el însuși în mod direct producător.

Știința antisemitismului afirmă că **orice națiune are dreptul**
să-și apere munca ei productivă împotriva exploatării jidanilor ,
care nu pot să fie acceptați să trăiască ca **paraziți**
și să compromită existența altor națiuni.

Filozofia constată că **concepția iudaică de viață este un anacronism**
contrar progresului umnaității.

Știința antisemitismului impune ca **o datorie față de civilizație** ,
ca această **concepție monstruoasă să fie respinsă**
prin eforturile unite ale tuturor națiunilor.

CZCodreanu / ad.ACCuza

Soluția : eliminarea jidanilor

" **Știința antisemitismului** își sprijină **concluziile sale**
pe **constatări obiective ale tuturor acestor științe speciale** ,
care , toate , **conduc în mod necesar la aceeaș soluție** :

A elimina jidanii din mijlocul altor popoare ,

a pune capăt existenței lor parazitare , contranatură ,
datorată concepțiilor lor anacronice , contrare civilizației
și păcii tuturor națiunilor dezgustate de a le tolera.

Soluția științifică a problemei evreești

"Această **teorie antisemită** diferă , se vede bine , de **teoria jidanilor și a iudaizaților** ,
care **reduce explicația antisemitismului** la două manifestări morale
individuale : **sălbăticia și ura**.

Sălbăticia și ura , de altminteri, constituie ele însele **o problemă socială** ,
atunci când se produc în mase.

" Iată explicația pe care le-o dăm noi :

Instinctul antisemit se însoțește câteodată cu sălbăticia și ura ; **instinctul este orb** , cum se spune , cu toate că el **ochetește drept în țintă** când apără existența.

Conștiința antisemitismului se adaugă totuși **instinctului** și îi **întărește pornirile** , oricât de sălbatece ar fi ele .Pentru a fi " civilizat " , trebuie în primul rând să **exiști**.

Știința antisemitismului vine , în fine, pentru a **explica fenomenul**

Ea luminează conștiința mulțimii și dă întreaga **satisfacție instinctului** său, **exploziilor sale violente, pe care le justifică** , descoperindu-i sursele în parazitismul jidanilor. Deci **știința antisemitismului** ne dă

formula soluției științifice a problemei evreești .

Pentru a reuși, nu ne rămâne decât **să o punem în practică**.

Antisemitismul modern pune așadar în joc **toate energiile** :

energia instinctului, a conștiinței, a științei .

și aceea a adevărului în întregime dovedit ,și **crează astfel o formidabilă forță socială** , capabilă fără îndoială **să rezolve** cea mai mare **problemă a civilizației contemporane** :

chestiunea evreească.

Și cum se apără jidanii și jidoviții contra acestei forțe uriașe , pentru a prelungi existența condamnată de parazitismul lor ? Noi am văzut, prin **clisee, injurii, baliverne: ludofagia vulgară și feroce** a antisemiților noștri ... ,

ei ne compromit în fața lumii civilizate ...

armele ruginite trase din arsenalul **persecuțiilor medievale** ...

Ei ațâță în masele populare **instinctele bestiale... înclinațiile asiatice**

Nebunii ... sadism mintal ... sminteli .

Iată toate argumentele - nu există altele - pe care ei le opun antisemitismului nostru , sperând că pot să-l îndepărteze prin **stupidități** , în timp ce , în sânul națiunilor revoltate contra parazitismului jidovimii nomade, fierb energiile răzbunătoare " (op.cit.p.47 -)

----- ACCuza 1919 / preluat de CZCodreanu / -----

CZCodreanu / după 1927

▣ **Cuzismul = izvor teoretic.**

(**CZCodreanu , Pentru legionari,** Capitolul "**Știința antisemitismului** ")

"Se poate înțelege ce a reprezentat pentru noi acest eveniment [**aparitia rev."Apărarea națională** "] în mijlocul agitației noastre și a preocupărilor noastre .

Noi găseam acolo tot ce ne trebuia pentru a ne documenta și pentru a ne înarma.

Articolele profesorilor Cuza și Paulescu erau **citite cu pasiune** de tot tineretul nostru și găseau de asemenea , un mare **ecou în rândul studenților din București și Cluj**.

Întâi și cincisprezece ale lunii erau **zile de triumf**.

Fiecare număr al revistei constituia pentru noi **un transport de muniție**

pentru a **combate argumentele presei jidovești** "(op. cit. p. 45)

CZCodreanu ad ACCuza /Știința antisemită / 1922

C.) **Nichifor Crainic , Zile albe, zile negre, Memorii (I)**

Casa editorială Gândirea, București, 1991 .Îngrijire Nedic Lemnaru.

[LD : cu toată rezerva dar cu disponibilitate !

1934 -1935

[LD : ce " preparative" pentru fuziunea Cuza -Goga !

Dar și ce "făcător" de combinații la Crainic !]

"**Institutul meu**, plănuit cu gând de **reîncreștinare a naționalismului** ,

n-a dat roadele nădăjduite.Chiar dacă ar fi funcționat ani de zile,

rătăcita psihoză legionară era **prea puternică și prea generalizată**

ca să mai poată fi însănoșită prin argumente reci și discuții academice .

Incendiul unei păduri nu se stinge cu produsele unei fabrici de gheață.

Pe dealtă parte ,**Octavian Goga ținea să iasă cu orice preț din izolarea micului său**

partid, printr-o fuziune oarecare .Cu Garda nu mai era posibilă o reluare de contact.

Cu ACCuza , Goga nu mai vorbea de câțiva ani. [.....]

N.Crainic / '35

▣ **Târgul Cuza -Goga**

I-am dat atunci lui Goga o idee: ce-ar fi ca eu să mă înscriu în Liga cuzistă și din mijlocul ei să militez pentru o fuziune cu partidul gogist ?

Dar pentru ca lucrul să nu rămână o simplă încercare , **Goga să ia inițiativa alegerii lui ACCuza ca membru activ al Academiei Române** , al cărui cel mai vechi corespondent este. Gestul aceasta îl va mișca sigur pe **bătrânul doctrinar de la Iași**, pe care , de altfel, nimic nu-l impresionează , și- mi va ajuta sarcina pe care mi-o iau. [------] Îmi venea peste mână și peste inimă să intru în **Liga Cuzistă , forma cea mai unilaterală a naționalismului antisemit .**

Crainic / '35

▣ **Erezia religioasă a lui Cuza**

▣ **Acceptarea doctrinei Bisericii.**

Sărac în idei politice, steril în acțiunea practică, **cuzismul** înfățișa pentru mine încă **o dificultate din p.d.v.religios** : bătrânul doctrinar adoptase , odată pentru totdeauna, **ideile fantezidate ale lui Houston Stewart Chamberlaine** , teoreticianul rasismului german , după care

Isus Hristos ar fi de origine ariană , iar **Vechiul Testament , expresie tipică a rasei iudaice , ar trebui eliminat din creștinism.**

Punctul acesta de vedere **nu-l puteam admite în nici un caz** ;

oricât de binecuvântată , intenția unei fuziuni nu era de ajuns ca să trec cu ușurință peste el. Pentru **a respecta linia doctrinei ortodoxe** am fost nevoit să sfărâm prietenii scumpe chiar în literatură , necum s-o frâng **din cauza unui târg politic** .

Am avut lungi discuții cu ACCuza pe această temă. I-am arătat că **punctele amintite constituie grave erezii pentru ortodoxism** și că interesul unei acțiuni politice în numele ideii creștine nu e **să întemeieze o sectă oarecare** , ci **să înobileze naționalismul în marea lumină a Bisericii răsăritene .**

În ceea ce-l privește, **bătrânul n-a cedat** nimic din ideile sale adoptate de Chamberlain , dar **a fost de acord ca, în numele Ligii , al cărui vicepreșdinte devenisem,** să proclam **acceptarea doctrinei integrale a Bisericii .** [------]

Mi-a trebuit o răbdare de piatră în lupta pentru cuvinte cu ACCuza .

Dogmatismul lui formal atingea limita de sus a absurdului.

Dacă cineva își va lua osteneala **să studieze** evoluția mișcărilor naționaliste din acea vreme , **și va compara programul partidului național-creștin** , ieșit din fuziune , **cu acela al LANC** , nu-i va fi greu să găsească **o deosebire sensibilă între ele** : sânt **concesiunile** pe care le-am obținut de la **un om ca ACCuza** , rupte fărămă cu fărămă din **stânca dogmatismului său antisemit** , pe motivul că trebuie să alcătuim **un program de guvernământ** "(p. 285)

N.Crainic -ACCuza / 1935

D.) Liga Apărării Național Creștine , Apel , ? 1923 ?

[**LD : xerox. Cred că de la BCS , fondul cu afișe , dar nu știu sigur .**

Voi folosi informația . Sublinierile , parantezele , semnul criticii este al meu.

Atenție ! este ca un afiș publicitar .Are deasupra , mare , semnul zvastice

LANC s-a fondat la 4 mart. 1923 , deci după această dată.

A avut ziarele : "Apărarea Națională " și " Înfrățirea Românească "]

APEL

FRAȚI ROMÂNI ,

Lupta izolată a oamenilor , oricât de buni și oricât de ageri , fiind lipsită de coeziune , este fără folos pentru interesele superioare ale neamului .

Organizarea națională singură, prin fuziunea bunelor sentimente și voinți izolate și prin coordonarea eforturilor , poate da naștere unei acțiuni eficace pentru apărarea nației .

În acest scop, "**Uniunea Națională Creștină** " , "**Liga Apărării Naționale Creștine** " și alte organizații naționaliste , s-au contopit constituind acest centru de acțiune sub numele de : "**Liga Apărării Naționale Creștine** " ,

cu sediul în București , str.PictorGrigorescu , no.9

Organul de unificare și de coordonare a puterilor vii ale unei nații este însă **presa națională.**

Presa oriunde are menirea să exprime simțirea și gândirea unui popor,

și să apere interesele lui.

Aceasta este însă **lipsa cea mai mare a poporului nostru.**

În Tara Românească întregită nu avem o presă românească.

Așa numita presă care ne otrăvește sufletul este cu desăvârșire străină de simțirea și gândirea adevărată a neamului nostru și **lucrează împotriva intereselor lui.**

A sosit momentul ca la baza dezvoltării naționale să punem ca factor hotărâtor **o presă a noastră, curat românească.**

LANC, care întrunește aproape toate forțele naționale , **face apel** la toți cei ce voiesc ca **această țară să fie a Românilor și numai a Românilor creștini**, să subscrie la înființarea unei **tipografii** și a unui **ziar zilnic românesc.**

Numele ziarului va fi " Apărarea Națională "

Streinii au zeci de gazete . **Suntem noi oare incapabili să avem măcar una ?**

Au murit 800.000 de români și au îndurat suferințele alte 12.000.000 de frați ai noștri ca să ne dea unitatea teritorială.

Noi, cei în viață, suntem chemați să înfăptuim și unitatea morală a sufletelor românești. Numai așa vom putea scăpa neamul din ghiarele dușmanilor dinăuntru care **ne subjugă în fiecare clipă și lucrează în mod ascuns la dărâmarea mărețului edificiu** , clădit cu atâta sânge și suferință.

Dacă voiți ca blestemul să nu cadă peste rândul nostru de oameni , **puneți banul vostru** fără nici o grijă , **la înfăptuirea celei mai mari nevoi naționale.**

Cei ce vă roagă sunt oameni cărora nu li se poate puneîndoială cinstea și sentimentele lor adevărate românești . **Orice întârziere ne va fi fatală.**

" Liga Apărării Naționale Creștine " a luat inițiativa să constituie

o societate anonimă pe acțiuni , cu un capital de 10.000.000 lei ,

care societate va purta numele de **"Apărarea Națională "** [-----]

[Urmează indicațiile tehnice, costul unei acțiuni (200 lei) , băncile de depunere]

Comitetul de inițiativă : prof.univ.ACCuza, prof.univ. dr.NCPaulescu ,

prof.univ.dr.Corneliu Șumuleanu ,g-ral Marcu, g-ral Tarnowschi,

ing.Alex.Periețeanu, principesa Constanța Ghika, prof. I.Zele Codreanu ,

IDProtopopescu , comandor D.Manolescu, ing. Gr.Bejan, col.D.Rădulescu,

ing.P.Panaiteșcu, mare comerciant E.Demetrescu-Mirea, prof.Teodor Raica,

ziarist I.Vasiliu , preot I.Dumitrescu, prof.Alex.Naum, publicist Teodor Naum,

editor Atanasie Nițeanu, tipografii Matei Ionescu și Ioan Moldoveanu

Apel pentru presă românească / ? 1923

Guvernul Maniu.Legislatura I.Sesiunea I. 1928 / 1929

1.Comparații cu alegerile trecute : 1926 ,1927,12 dec.1928

("Dimineața ", 16 dec. 1928)

[LD : în Parlamentul Averescu LANC a avut 10 deputați.]

1926 (Averescu) 1927(Brătianu) 1928 (Maniu)

Votați 2. 622.565 2. 762. 779 2. 840.041

LANC - 124.778

Cuza -52.481

LANC -32.276

(împreună)

Codreanu - 10. 761

(împreună)

▣ **Rezultate pe județe** [LD , pentru a stabili "fiefuri " și "amploare"]

VECHIUL REGAT (X sub 2 %)

București 1.088 ; Argeș X ; Bacău 67 ; Botoșani 2.102 ; Brăila 625 ;

Buzău 215 ; Covurlui 601 (Galați) ; Dorohoi 2.670 ; Dîmbovița X ; Dolj 337 ;

Fălciu 1.087 (Huși);Fălticeni 1.701 ; Gorj X ; Iași 1.697 ; Ialomița X ;

Muscel (Cîmpulung) X ; Mehedinți (Tr.Severin) X ; Neamț 975 ;Olt (Slatina) X ;

Prahova 757 ; Putna (Focșani) X ; Romanați (Caracal) X ; Roman 1. 311 ;

R.Sărat 532 ; Tutova (Bîrlad) X ; Teleorman (Tg.Măgurele) X ; Tecuci X ; Vâlcea

254 (R.Vilcea) ; Vlașca 193 (Giurgiu) X ; Vaslui 665 ;

ARDEAL

Alba -X ; Arad 869 ; Bistrița 145 ; Brașov , Bihor ,Ciuc X ; Caraș 376 (Oravița,Reșița) ; Cluj 304 ; Hunedoara X ; Năsăud 145 ; Mureș (Tg.Mureș) X ; Maramureș 49 (Sighet) Odorhei,Sibiu ,Sălaj (Zalau,Carei) X ; Severin 753 ;Someș (Dej) ,Satu Mare X ;Turda 200 ; TîrnavaM.(Sighișoara) , Tîrnava m. (Blaj) , Timiș (Timișoara) TreiScaune (Sf.Gheorghe) X .

BASARABIA

Bălți 2.959 ; Chișinău (oraș) X ; Cahul, Cetatea Alba,Hotin, Ismail ,Lăpușna X ; Orhei 1.629 ;Soroca 264 ; Tighina 471 ;

DOBROGEA

Constanța 183 ; Caliacra 97 ; Durostor X ; Tulcea X .

BUCOVINA

Cîmpulung X ; Cernăuți 565 ; Rădăuți 1.482 ; Suceava 1.315 ; Storojineț 1.476 ;

Concluzii LD : Formațiunile naționaliste - fie **LANC-ul cuzist**, fie **ramura codrenistă** - cu doctrina fixată încă pe **spiritul art. 7 din vechea Constituție**, cu aderență doar în orașele în care evreimea era o entitate compactă , vizibilă (pătrunzînd și în provinciile unite , mai ales în Basarabia și Bucovina , dar și în Ardeal, din aceleași rațiuni) . Fără a fi un fenomen de masă, o mișcare, începîndu-și ascensiunea pe fundalul crizei economice,în guvernarea PNTJ .

Guvernul Maniu.Legislatura I.Sesiunea II. 1929 / 1930

2) Camera și Senatul, în ziua sosirii lui Carol , la București ...6 iunie '30

Iuliu Maniu, Comunicat privind excesele antisemite ... ("Dimineața", 8 iunie'30)

[L.D.: parlamentul, în sesiune extraordinară, în plin proces legislativ .La ordinea de zi: legea de organizare a corpului avocaților.La Senat, legea gazului metan]

Întrebări și comunicări:

▣ **Antisemitism** .

A.C.Cuza , intepelare : despre așa-zisele mișcări antisemite.

Trebuie dezbătute, cunoscute cauzele ...

Petre Andrei trebuie fixată o zi pentru dezbaterea acestei probleme, pentru că, de cînd a intrat d.Cuza în Cameră, [4 mai '30, alegeri parțiale, Roman] chestiunea se aduce mereu , "potrivit sau nepotrivit " .

"Potrivit atunci cînd este vorba să se protesteze în contra modului cum înțelege d.Cuza să ridice această chestiune și nepotrivit ori de cîte ori d.Cuza ridică glasul aici , pentru a apăra pe aceia care comit asemenea fapte reprobabile pentru orice stat civilizat " (aplauze furtunoase la PNTJ)

A.C.Cuza : "Aceasta este aprecierea d-tale"

Petre Andrei : "fapte care nu ne fac cinste nici nouă ca stat civilizat și în același timp ne fac un mare rău din punct de vedere economic și financiar.[...] mă raliez cu d. Cuza ca să fixați o zi de interpelare în care să se înfiereze așa cum se cuvine atitudinea d.prof.Cuza " (aplauze prelungite la PNTJ)

Șt.Cicio Pop: Sesiunea este extraordinară și este dedicată numai dezbaterii legilor.

Comunicatul guvernului .Maniu. (Vezi pe larg și context la **Antisemitism**)

[Nota a fost înaintată **legației romne din Washington**, pentru a fi transmisă "**Uniunii Evreilor-Români din Statele Unite**" [în 1930 !!!] care protestase contra **agitațiilor cuziste** din ultimele săptămîni.[...][..]

În trecut , unele guverne [!?!] deși n-au urmat o politică antisemită, au avut poate uneori o atitudine prea îngăduitoare față de antisemiți , fie pentru că doreau să evite a se declara în contra unei părți a studențimii , fie pentru motive de politică internă.[...] Azi sunt în Cameră mai mulți deputați evrei ca în Camerele precedente.[...][...]

În Camera deputaților de **sub guvernul Averescu**, au fost **11 deputați antisemiți**. Nici **unul nu a fost ales în alegerile din 1928**.

În recente **alegeri parțiale**, **unul singur**, **profesorul Cuza**, a fost ales cu ajutorul **opoziției din Roman**.

Maniu / iun.'30

Tot ce s-a întâmplat în ultimul an și jumătate , **nu poate fi atribuit unei politici de toleranță față de antisemitism**. Au fost mai mult **incidente sporadice** pe cari **guvernul le-a pedepsit** în mod sever ori de câte ori s-a întâmplat [...] [...]

Ultimele **incidente de la Tîrgul Frumos** , au fost provocate de **prezența d-lui Cuza**.

Justiția face acum cercetările și cei vinovați vor fi pedepsiți. [...] [...]

Atitudinea pe care președintele Camerii , **d.Cicio Pop**, cum și toți **membrii Camerii** , **au luat-o față de d.Cuza** atunci cînd , într-una din ședințe , a uzat , în contra religiei mozaice , de vorba disprețuitoare ("disparaging") merită să fie notată.[...][...]

Nimeni nu poate să susțină, dacă este de bună credință , că **guvernul nu ia toate măsurile pentru pedepsirea celor vinovați de acte de violență** , a căror răspundere o are un număr mic de agitatori [...] [...]"

Dimineața / iun.'30

▣ **Antisemitism.**

Un scurt comentariu, critică acest comunicat , cu ironii destul de acide :

"Așa dar , **guvernele n-au făcut antisemitism direct, dar au protejat antisemitismul** .Adică **miniștrii n-au ieșit în stradă ca să- i bată pe evrei** , dar **nu i-au pedepsit pe bătăuși** !

[...][...] spectacolul penibil al **zecilor și zecilor de evrei bătuți** pe uliță sau în chiar casele lor.**Dacă guvernul își închipuie** că, scoțînd în frunte pe consilierii comunali evrei , **poate ascunde realitatea antisemitismului** [...] **se înșeală**.

Iuliu Maniu / 6 iun.'30

Restaurație-Carol II, **8 iun.'30**

Guvern GGMironescu.Legislatura I-PNȚ.Sesiunea III, 1930/31

3.) A.C.Cuza (LANC, **deputat de Roman, alegeri parțiale, 4 mai 1930**) ,

discurs la mesaj, 13 dec.'30

(DAD, MO.20, ședința din 13 dec.'30, p. 297-310)

[LD: discurs integral xeroxat; introdus total în computer , dispersat problematic.

Sublinieri,paranteze, supratitluri, colorări, îmi aparțin

Poate fi considerat **mesajul lui "testamentar"**, **total**.

Evreii -constituie **ținta** predilectă;

Antisemitism istoric,rasist, religios,naționalist, politic, cultural, economic, psihic-obsesiv . Articulat doctrinar, enunțat dar nu argumentat.

Toate problemele,abordate **de la** , **prin** sau ajungînd **la evrei**.

Exponent (?)sau **inspirator** (?) al clișeeilor care alcătuiau substratul ideologic al antisemitismului românesc.

Vorbește peste 4 ore; ședința ține cca 7 ore, pentru că este întrerupt,apostrof,contrat, încît poate constitui și o mostră de felul cum **el** ("bătrînul obsedat" și "iresponsabil") și **curentul cuzist** ("boală de tinerețe", fenomen "haotic" marginal, necaracteristic) erau tratate , în epocă , de politicieni.]

ACCuza / 13 dec.'30

▣ Atmosferă parlamentară.

[LD: ilaritate și superficialitate ; bășcălie și eludare ; reacții spontane , în loc de riposte argumentate ; ignorare a unui curent existent ; amestec de ipocrizie și lașitate ;]

"D-lor deputați, **fatalitatea mă urmărește**. Vă rog să priviți un om , urmărit de fatalitate, care sunt eu. Această fatalitate se dovedește :

eu astăzi , vorbesc într-o zi de **sîmbătă**(mare ilaritate)...

M.Vasilescu : "Este și ziua lui Iuda și este și 13 "

ACCuza : ...și într-o zi de 13. Încît venind, de la această tribună, sub aceste auspicii , vă puteți aștepta să nu pot cuceri simpatia dvs....

Voce PNȚ : " Ai și cucerit-o! "

ACCuza : ... așa precum recomandă Quintilianus la opera lui "Despre arta oratorică" că se impune ca să captezi bunăvoința auditoriului.

Nu mă aștept să captez buna d-voastră voință."

C.Angelescu : "O aveți pe-a dlui Madgearu "

ACCuza : " Și iarăși fatalitatea mă face ca să fiu obligat - de ce fatalitate, veți vedea - să fiu **obligat ca să mă pronunț în chestiunea crizei generale** care bîntuie nația românească ,întrucît tot fatalitatea voește , ca să fiu **singurul care reprezintă** , în această onorată Adunare, **Liga Apărării Național Creștine**.

I.Mirescu (PSD) : "**Adică bita**." [LD: provocator, sîcîitor, agasant !!!] (întreruperi,)

ACCuza : "Sunt silit ,d-lor, să vorbesc , întrucît sunt singurul reprezentant al LANC, în această onorată Adunare "(p. 297-298)

Cuza / dec.'30

▣ Răspunsul la mesaj.

" Ca reprezentant al LANC, îmi va permite distinsul nostru raportor

[Polizu-Micșunești] să spun că **proiectul d-sale de Răspuns la Mesaj**,

nu e nici la înălțimea evenimentelor în curs, și nici **la înălțimea problemelor** care ni se pun să fie rezolvate.[LD: perfect adevărat !]

"M-aș servi de o imagină , ca să caracterizez acest Raport :e ca o pasăre de mare - să-i zicem **albatros** - care **plutește pe deasupra valurilor** , ale căror vîrfuri le atinge ușor cu vîrfurile aripilor sale, dar care nu se preocupă ,**nu cunoaște , adîncimea apelor**.

Voce : "Ca să nu se înece! " ... (ilaritate)

Cuza : "Trece pe deasupra ...

Voce : "O pasăre scafandă"

Cuza : "...și nu intră în cercetarea problemelor care ni se impun.

Care sunt , d-lor evenimentele , și care sunt aceste probleme ? " (298)

[Enunță **5 probleme** - monarhică, jidănească, revizuirea tratatelor, economică și politică - pe care le va dezvolta prin prisma doctrinei cuziste.- vezi la probleme.]

Cuza / dec.'30

I. Problema monarhică.

[**Interesant cum caută pretextul cu care să-și lanseze tirada antisemită!**]

"**Un eveniment care domină** situațiunea noastră, este **întronarea MSRegelui Carol al II-lea**, în ziua memorabilă de 8 iunie 1930.

"Aici,d-lor, este o mare, **o foarte mare problemă**, pe care d.raportor o atinge aș zice iarăși fatal. Iată ce spune :<Sire, întregul popor românesc își exprimă **încă odată** , prin aleșii săi, nemărginita fericire de **a revedea** pe maiestatea Voastră. >

Sunt **două cuvinte** care au rămas **inexplicabile** :ce însemnează "**încă o dată**" și ce însemnează "**a revedea**" pe Maiestatea Voastră ?

Națiunea nu-l văzuse niciodată pe MSRegele Carol al II-lea , vorbind în mijlocul aleșilor Națiunii [LD : **a vorbit pe 8 iunie !**] Prin urmare , nu puteți vorbi despre "a revedea" și de "încă o dată" .

"**Dar de ce națiunea nu l-a putut vedea pe MSRegele** , și zice d.raportor că e fericit de a-l revedea ? Aici se găsește **marea problemă, prima problemă** de care voi avea onoarea să mă ocup: **problema monarhică**"(p. 298) [Atît !]

Cuza / dec.'30

II. Problema jidănească.

"D-lor, nu adăncește d.raportor nici **a doua problemă** , de care mă voi ocupa și care este desigur **cea mai covîrșitor de însemnată nației românești** , și se impune nu numai nației românești , ci și altor nații : **problema jidănească** " (ilaritate)

O voce : "Regele și jidanii ! "

Altă voce : "Trebuie să începi cu ea ! "

Cuza : " Proiectul de Răspuns la Mesaj, **atinge această problemă fără să o discute fără măcar să-i pronunțe numele** , o atinge indirect , cu delicatețe.

Vorbind de **legile cu privire la școală și biserică**, d.raportor se crede obligat , încă odată, ca **să repete asigurarea stereotipă** , zicînd : <Firea blîndă, primitoare și dreaptă a românului sunt tot atîtea garanții că **aceste legislațiuni nu vor cuprinde nimic agresiv și jignitor , față de toate celelate naționalități conlocuitoare.**>

Aici nu este vorba de "toate celelalte naționalități conlocuitoare "

ci **este vorba de naționalitatea conlocuitoare a jidanilor."**

Totuș, **d. raportor o ascunde , o învăluie într-o formulă vagă**, pentru ca să nu se rostească asupra celei mai însemnate probleme naționale românești.

Iată deci a doua problemă : **problema jidănească."**(p. 298)

Cuza / dec.'30

III. Problema tratatelor .Liga Națiunilor.

" Este o a treia problemă pe care d.raportor iarăși nu o atinge decît cu o formulă vagă.

A treia problemă , d-lor este **problema tratatelor.**

În jurul nostru **se mișcă lumea**.Noi trebuie să luăm atitudine, să avem o îndrumare hotărîită în **momentul acesta** , aș putea zice, **tragic.**

" Despre această problemă s-a vorbit aici și au atins-o și alții.Vom vedea cînd vom discuta , în puține cuvinte.Între alții, și d.**Gafencu** , fost subsecretar de stat , **a vorbit cu multă prevedere** , în această materie.

În tot cazul, se vede în momentul acesta , că lumea se zguduie , preocupîndu-se de această problemă.Au vorbit , după cum am să vă arăt și după cum știțiși dvs., atîtea personalități europene.

"Prin urmare , **se cuvenea ca și d. raportor să găsească un mod de a exprima**

această îngrijorare a tuturor națiunilor , față de această problemă ,

mai cu deosebire **îngrijorarea națiunii românești."** [LD:are perfectă dreptate]

[porțiune de text ilizibil , despre Liga Națiunilor]

DRloanițescu (PNT) : "Este o veche teză a d-lui prof.Cuza : o aversiune contra Ligii Națiunilor."

ACCuza : "Nu este o aversiune .**Eu am definit Liga Națiunilor [...]**

Nu este Liga Națiunilor , ci este **Liga jidanilor** pentru înrobirea națiunilor.

(**ilaritate**) **Am spus-o lui Take Ionescu, o spun și dlui Madgearu...**

Gr.Gafencu : "Este o părere a d-tale.

După cum **nu a răspuns Take Ionescu,nu va răspunde nici d.Madgearu."**

Voce : " Ceea ce spuneți dvs.**face cinste unui profesor universitar ? "**

Virgil Madgearu : "D-le profesor Cuza, dați-mi voie să **consider ca lipsit de sentimentul cel mai elementar de responsabilitate , atacul d-voastră împotriva Societăților Națiunilor.** Societatea Națiunilor este o garanție a păcii mondiale și acel ce o atacă dovedește că nu are sentiment de responsabilitate.

De altminteri ,**sunteți absolut singularizat în această atitudine .**

Întreaga națiune română privește cu toată încrederea opera de pace a **Societății Națiunilor."** (aplauze la **PNT**)(p. 298)

Cuza : "Vom discuta chestiunea."

Madgearu : "**Sper să nu mai reveniți asupra ei "**(p. 299)

Cuza / dec.'30

IV. Problema economică.

" [...] **a patra problemă** de care se ocupă d. raportor, extrem de complexă.

Această problemă, surprinsă în unele părți de d.raportor, **au discutat-o în nesfîrșite expuneri** , cu date bogate, **toți oratorii care s-au perindat la această tribună.**

Firește că aveau dreptul să o discute , însă îndrăznesc a spune - și îmi iau însărcinarea să vă arăt eu - că **nu s-a pus problema** în așa fel **încît ea să poată fi înțeleasă în substanța ei**, pentru ca din înțelegerea ei **să rezulte** din partea noastră **îndrumări obligatorii** , care să ne ducă la un rezultat oarecare."

Vom discuta și această problemă. " (p. 299)

Cuza / dec.'30

V. Problema politică

A cincea problemă , care face obiectul discuțiunii unanime , care interesează și opinia

publică, care a fost abordată și de Toncescu [LD: lipsă acest discurs], ca reprezentant al PNȚ, privind **guvernarea de mîine**. [LD: trece la altă chestiune - paranteză...]

Cuza / dec.'30

Discursul parlamentar

[LD: **evreii din România**, nu admiteau, nu considerau, nu simțeau, nici în epocă, nici mai tîrziu, că ar fi avut **vreo vinovăție** în declanșarea reacției de respingere, de antisemitism.

La fel ca antisemitismul popular- vulgar românesc ,

și reacțiile lor erau pur afective , injurioase, interjecții și clișee.

Episodul relatat, poate fi o mostră : de ce țin evreii cu orice preț să-l provoace, indiferent de ce spune ? de ce au un ton total lipsit de deferență , față de vîrsta, profesia și prestigiul său parlamentar ?]

" Ce ni se impune nouă, în momentul de față ? **Ni se impune** un lucru foarte simplu:

să nu ținem "discursuri" . **De ce ? Pentru că discursul** , prin natura lui - căci voi vorbi și de alte discursuri , neobișnuite - **falsifică realitățile.** "

Armand Călinescu (subsecretar la Interne) : "**Aceasta se întîmplă.**"

Cuza : " Realitatea trebuie să fie arătată în toată claritatea ei.

Discursul se adresează sentimentului , discursul **mărește sau micșorează proporția personalității**.[...] cînd zic discurs, mă raportez la discursurile d-voastră.[...]Ce este un discurs ? Să-l definim. **Un discurs este haina de sărbătoare a cuvîntului inspirat ...**

M.Landau (club parlam.evreesc) : "**Pe cine ai plagiat ?" [!!!]**

... pe care **simțirea superioară o îmbracă în momente solemne , slujind la altarul adevărului**. D-lor , mă uit **în această incintă** și fără să vă fac absolut nici o critică și nici să vă desconsider , îmi sunteți cu toții foarte dragi, vă consider , însă, numai ca material experimental al tezelor pe care le susțin și **privindu-vă pe d-voastre , zic:**

nici unul dintre dvs. nu sunteți capabili , începînd cu reprezentanții băncii ministeriale, **să țineți un discurs.**" (**mare ilaritate**) Fără supărare.Eu nu găsesc decît pe cineva în această Cameră și, desigur, că nu mă va bănui nimeni de slăbiciune critică în această privință, nici de slăbiciunea simpatiilor mele, din motive subiective.

Obiectiv vorbind, eu nu găsesc în această Cameră decît **o singură personalitate capabilă să țină un discurs**, și acea personalitate este **d.profesor Nicolae Iorga.**"

(**aplauze la PNȚ**)

Solomon Rosenberg : "**Te pui bine cu toată lumea ; întii cu d.raportor, și acum cu d.profesor Iorga.**"

-ACCuza : "**Jidanii nu intră în calculele mele , cînd este vorba de discurs .**

(**mare ilaritate**)

Rosenberg : "**Critici și spui numai minciuni. "**

ACCuza : "**Dle președinte, puneți-mă vă rog la adăpostul întreruperilor lui Rosenberg, din fundul sălii .Prostiile acestea eu nu le ascult"**(p. 299)

Cuza / dec.'30

▣ **Nicolae Iorga.**

[LD: nu știu dacă Iorga asistă la tot discursul.În orice caz,exceptînd o intervenție legată de Stere, nu mai intervine niciodată pe parcursul celor peste 7 ore ale ședinței.]

"Dlor deputați, **este o singură personalitate care poate să țină un discurs** în această Cameră, **și e bine să fie așa**. În momente solemne, e bine ca **cineva din mijlocul nației românești, înzestrat cu alese calități**, să îmbrace haina de sărbătoare a **cuvîntului inspirat**, și să vină să expună fie dureriile , fie aspirațiile nației românești., **slujind pe altarul adevărului.**"

"**Dar atît să-mi dea voie d.Nicolae Iorga să observ că sentimentul**, simțirea înaltă care e la baza discursului, este prin firea ei **nestatornică** și că numai cugetarea are stabilitate.De aceea poate că putem observa la d. **Nicolae Iorga , o oarecare nestatornicie în politică și o rigidă statornicie în ceea ce mă privește pe mine ."**

(**mare ilaritate**)(p. 299)

Cuza / dec.'30

▣ "**Execuția "** lui Constantin Stere

[**Atenție și la Iorga !**]

" D-lor, am asistat cu durere, **cu profundă durere**,să văd venind la această tribună **pe unul care a ținut un discurs și a cărui prezență** în această Cameră se datorește **marei greșeli politice a partidului național țărănesc,**

un om care aparținea pentru totdeauna **tragediei naționale** , în rolul bine determinat **de trădător**, un om care a fost **înlăturat** din acest motiv din **Facultatea de drept** din Iași, de către întreg corpul profesoral, **și întreaga Universitate din Iași**, în frunte cu mult regretatul Matei Cantacuzino, un om care **a fost executat definitiv în Camera de la 1921**, când au luat cuvîntul **cei mai aleși reprezentanți ai nației românești**, era acolo și **Take Ionescu**, era acolo și generalul **Cantacuzino Grănicerul**, și d.**Nicolae Iorga**, după cum îmi aduc aminte, am fost **și eu**, și atunci chestiunea acestui om , pe care îl caracterizează d.Iorga că **< a fost uitat la stîlpul de execuție >** **acest om a fost pentru totdeauna înmormîntat și nu mai putea să apară în politica Țării Românești."**

Costache Leanca : " Chiar dacă Basarabia îl vrea ?

Poate voiți să exterminați populația Basarabiei ? "

Nicolae Iorga : "Dați-mi voie , o precizare .

În momentul **cînd am adus** de acolo **actul adresat Berlinului** , în care **se cerea schimbarea Dinastiei, detronarea Regelui**, d.**Maniu**, șeful partidului național, atunci, în urmă al partidului național țărănesc,**a fost întrebat de mine :**

< D-le Maniu , înseamnă aceasta un act de înaltă trădare sau ba ?>

D.Maniu a stat un moment fără să răspundă.

Am repetat întrebarea :

<D-le Maniu , este acesta un act de înaltă trădare ? >

D.Maniu mi-a răspuns: <Da. >

Se găsește în Monitorul Oficial. "

ACCuza : " D-lor, **acestea sunt fapte**.Și atunci întreb **cum se poate ca**

această Cameră și guvernul prezidat de d.Maniu ,

care a zis că acesta este un act de înaltă trădare,

cum se poate ca reprezentanții națiunii să permită să vină la tribună acest domn ?

Costache Leanca : "Vreți să luați cuvîntul Basarabiei ?

Basarabia nu are dreptul să vorbească ?"

ACCuza : " D.Stere nu reprezintă Basarabia."

Leanca : "D.Stere n-a fost ales de jandarmi, ci **de țărani din Basarabia"**

Cuza : " Nu este adevărat că a fost ales de țărani din Basarabia

și am să vă fac dovada.

Leanca : " Adevăruri de acestea spui d-ta totdeauna!

N-a fost ales cum te-ai ales d-ta la Teaca !"

I.Buzdugan (PT) : " Să-și depuie mandatul acum și să se aleagă singur, dacă poate " (zgomot, întreruperi)

Cuza : " Dlor, dar aceasta este , **din punct de vedere politic, o monstruozitate**,

și nu vă fac complimentul meu că **ați putut tolera o asemenea monstruozitate**.

Ce era mai simplu decît ca **cineva** din majoritate să se ducă la d.Stere și

să-i spună :d-ta să nu iei cuvîntul.Dar putea să se ducă **un general** din rîndurile

majorității **să-i spună:nu putem tolera** ca d-ta să iei cuvîntul în mijlocul nostru"

Leanca : "**Basarabia nu are dreptul să vorbească în această Cameră?"**

(zgomot, întreruperi)

I.Buzdugan : "**Stere nu este reprezentantul Basarabiei;**

este acela din Bucov, care **a încasat milioane și umblă cu automobilul**,

iar **în Basarabia umblă în bluză** și spune că este **vechilul la moșia soției lui."**

(zgomot, întreruperi, pe unele bănci PNȚ)

Cuza : "Dlor , din punct de vedere politic **este o monstruozitate apariția d-lui Stere**

la tribună, dar a fost o **monstruozitate și din punct de vedere estetic**.

D-lui a venit aici să ne țină **un discurs cu schime, dramatic**, cu capul cînd băgat sub

tribună, cînd, pe urmă, ridicat pînă la înălțimea cupolei,ștînd cîteva momente așa,

ca să creadă auditorul **că este inspirat de sus** (mare ilaritate) cu voce tremurătoare,

cavernoasă în anumite momente, și pe urmă cu **izbucniri de strigăte** ,

fără nici un motiv, toate acestea de un **histriotism vulgar de suburbie**.

De aceea, eu aș fi voit să nu cadă ca o vină în sarcina acestui Parlament ,

din care am onoarea și eu de face parte, faptul că asemenea lucruri se pot produce

într-o Cameră română, în mijlocul unor oameni de cultură, care să tolereze **un asemenea**

spectacol, cînd este vorba de cele mai grele probleme de stat,

cînd nația românească așteaptă de la noi soluțiuni pozitive. "

"Iată dar, d-lor,ce înseamnă discursurile.**Și să mă ierte d.Iorga** că,

după ce am arătat ce este un adevărat discurs, așa cum trebuie să fie rostit, citindu-l ca model pe d-sa, **m-am servit ca exemplu imediat** de acela care a venit să-și facă la această tribună **o parodie rușinoasă** a unui **discurs fără simțire, fără pic de adevăr, fără talent, decît numai cu schime de actor, de prost actor.**"

" D-lor deputați, dar ce ni se impune nouă ?

Ni se impune în momentul de față precis, să nescrutăm conștiința și să ne justificăm existența. **Dacă acel orator**, care a venit aici, **acel "uitat la stîlpul execuției"**,

și-ar fi impus **să-și scruteze conștiința** o clipă măcar,

nu apărea la această tribună; **i-ar fi fost însuși rușine.**

Dar dacă a venit la această tribună **trebuia să-și justifice existența.**

Cum îți justifici d-ta existența aici, cînd **ai fost ales de partidul național-țărănesc** și cînd

, **acum, te ridici împotriva lui**, pentru cine știe ce combinațiuni, **găsinnd o Leancă**

oarecare, ca să-l acopere aici, la tribună, **prezentîndu-l ca reprezentant al**

basarabenismului. Aceasta nu se poate " (Aplauze) (mare ilaritate) (p. 300)

Cuza / dec.'30

▣ **L.A.N.C. în sistemul de partide.**

[Argumentele lui sunt pitorești, dar pe clișeu negativ și ironie :**ce nu face Liga,**

spre deosebire de partide .Pot fi plasate , mai curînd, la moravuri politice decît la doctrină.

Leagă cu argumentele lui , în momentul cînd LANC va deveni Partidul Naționalist

Creștin. **Intervențiile deputaților evrei îl deturneză de la subiect .**

Va reuși, totuși, să-și epuizeze discursul, pe parcursul celor peste 7 ore .]

"Cine suntem sau ce suntem?

D.lor, **Liga nu este partid, nu voiește să fie partid, nu va fi niciodată partid .**

Dar atunci ce este ?

Voce : "Nimic ! "

" Este o ligă. Dacă n-ar fi nimic, nu v-ați plînge de dînsa ; de nimic nu se plînge nimeni.

(ilaritate)D-lor, **nu este partid."**

Necesitatea de a spune că nu este partid, explica el, consta în faptul că, spre deosebire de partide, **Liga nu are "interese de ligă "**

Spre ex., **dacă PNȚ** nu ar avea interese de partid, dacă nu le-ar

confunda cu interesele personale, **ar trebui "să dispară cu toții" ,**

(mare ilaritate) pentru că **opera ce o fac este de distrugere**

a țării și de "sinucidere" a partidului, încît , cînd vor termina

guvernarea , nu va mai rămîne aproape nimic din partid.(p. 300)

"Iată ce înseamnă **să nu ai interese de ligă,** cum aveți dvs.de partid"

Liga nu are partizani, nu se preocupă de **interesele particulare...**

PNȚ a trimis ca **"expert tehnic "** la Geneva pe tînărul june prim

al PNȚ, **Ralea."Așa expert tehnic, așa Liga Națiunilor.**

Cum e turcul și pistolul ! Cînd a venit de la Liga Națiunilor,

a venit cu **politica iberică** .Vă dați seama, pentru ce ați trimis acolo

ca **expert tehnic pe un filozof ca d.Ralea ?**Nu d-lor, ci pentru că

era unul din cei cari v-au cerut numaidecît să-l trimiteți [...]

Credeți că **asta se împacă cu interesele țării ? "**

PNȚ a numit un **alt filozof, la Agricultură !**

Petre Andrei : "Nu uitați că eu **am făcut sociologia,** și părțile pe care le-am făcut acolo, au fost cele mai apropiate de specialitatea mea."

Cuza : "V-ați ocupat , mi se pare, cu creșterea vitelor"

Petre Andrei : "Am făcut aproape tot atîta economie cît ai făcut-o d-ta cînd ai scris cartea pe care ai scris-o .

M.Landau : "Dle Andrei, a dvs nu e plagiată"

Cuza : "Aceasta este **opera jidanilor** cari amestecă chestii pe care nu le pot discua aici, dar asupra cărora sunt gata să revin."

M.Landau : "S-au discutat la judecată "

Cuza : " **Jidanii** nu au nici un cuvînt în capitolul acesta. **Să tacă, să fie liniștiți pentru că dacă li se va întîmpla ceva, nu va fi din vina mea.**

Să nu vă obrăzniciiți față de mine , care reprezint un puternic curent în țară.

Să stați liniștiți acolo, și să ascultați "

Landau : "Dar ați amenințat"

Cuza : "Nu, n-am amenințat, dar să știi că **răspunzi cu pielea d-tale de atitudinea d-tale îndrăzneată"**

Landau : "Îți iert vârsta înaintată "

Cuza / dec.'30

▣ Doctrina LANC

"Am formulat o doctrină.Partidele nu au nici o doctrină.

Căci doctrină înseamnă să ai o concepție care te deosebește de celelalte grupări.

Dacă nu ai o doctrină proprie, ca să te distingi , **nu ai existență, nu ai rațiune de a fi în politica unei țări.**

Iar dvs. sunteți cu toții la fel : toți aveți aceeași doctrină sau nici una.

Noi ne diferențiem profund.

Noi, doctrina noastră am formulat-o pe larg și am rezumat-o apoi

într-o lozincă ce exprimă în puține cuvinte **ceea ce voim noi :**

Christos, Regele, Națiunea,România a Românilor.

Christos ,pentru că noi credem că societatea omenească trebuie să fie pusă **pe baza învățăturilor mântuitorului nostru Isus Christos,**

care este **expresiunea spiritualismului superior ,**

opus materialismului care ne domină astăzi.

Regele , ca **principiu al autorității de sus,**

nu al autorității de jos,[democrația] izvorînd ,conform principiului dvs.,

din adîncurile masselor , dar care nefiind cunoscătoare ale marilor probleme cari le stăpînesc, nu sunt capabile să dea soluții corespunzătoare intereselor lor.

Națiunea, cu privire la care afirmăm că **omenirea se împarte în națiuni**

cari trebuiesc să se dezvolte **stăpîne pe pămîntul lor,**

și că pe pămîntul unei națiuni

nu au dreptul să ființeze alte națiuni,

cari voiesc să-și păstreze existența ,împotriva existenței națiunii stăpîne.

Noi pretindem că națiunea este **un principiu stăpînit de o lege naturală ,**

care este **legea naționalității** și că ori de cîte ori această lege naturală este atinsă ,

se produc conflictele pe cari le vedem înaintea noastră.De aceea **noi cerem ca națiunea să fie respectată în ființa ei, pe pămîntul pe care are dreptul să existe.**

România a Românilor, nu este decît **consecința firească a legii naționalității ,**

afirmarea adevărului nestrămutat ,

că românii voiesc **să fie stăpîni deplini și desăvîrșiți pe pămîntul lor și**

nu admit alte națiuni alături de ei , **decît pe acelea**

cari sunt **capabile să se asimileze economiceste și spiritualicește cu ei. "** (p. 301)

Cuza / dec.'30

▣ Jidanii și partidele politice

Astfel fiind, LANC are pretenția să se impună.La întrebarea retorică ,

cum se vor impune ? - avînd în vedere că **toate partidele aveau "sprijinul economic al jidanilor" ...**

Solomon Rosenberg : "Dar **Constituția** o recunoașteți?"

Cuza : "Nu stau de vorbă cu jidanii. " (**ilaritate**)

D.Manu (vice-președ) : roagă pe Rosemberg să nu mai întrerupă.

banii lui Bercovitz, și Mormorosch Blank, a cîrciumarilor și negustorilor de toate

felurile, **cămătari**, deveniți **"agenți electorali grațuiți "** -(p. 301)

Cuza / dec.'30

▣ Doctrina cuzistă : a)adevărul

LANC se sprijină pe "**puterile abstracte "** (**Exclamații ironice la PN T**)

Madgearu : "Nu știam că geamurile sunt abstracte" (**ilaritate**)

Cuza : " Geamurile sunt efectele abstractului (**ilaritate**)

Puterile abstractesunt, în primul rînd : **adevărul.**

Da, este foarte curios, dar este așa,

adevărul doctrinei noastre **a pătruns** în primul rînd **în spiritul tinereții și**

tinerețea aceasta , **mai multe zeci de mii de tineri, se mișcă**

în direcția acestui adevăr al **doctrinei naționaliste creștine cuziste."**

Madgearu :"Pînă la 21 de ani! " (**ilaritate**)

Mirescu : " Și începînd de la **grădinița de copii**" (**ilaritate**)

Cuza : "Da, pînă la 21 de ani, dar să știți dvs.că **sunt sute de mii** cari continuă a se

mișca și după ce au trecut de 21 de ani."

Madgearu : " De la 70 de ani " (ilaritate)

Mirto : "D.prof. are dreptate.Au fost în Parlamentul trecut [PNL, '27/'28] aleși din Liga dvs.oameni, care erau trecuți de 21 de ani, în număr de 7deputați , și pe care i-ați dat afară."

Cuza : "Da, i-am dat afară, cum te-aș da afară și pe d-ta dacă ai face ce au făcut ei" (ilaritate)

Congresul studenților creștini, Brăila [?dec.'30]

"Zilele trecute , studenții au avut un congres la Brăila.N-am avut nici o legătură, firește, nu l-am organizat eu.Un congres cum îl organizează în toți anii studenții de la toate universitățile , congresul lor general.

"Congresul acesta s-a desfășurat într-o admirabilă însuflețire și liniște. Și am avut prilej să vorbesc cu primarul dvs.de la Brăila, Orășeanu, care însuși a exprimat mulțumirea sa pentru modul cum s-au înfățișat studenții.

"De la acest congres, mi s-a trimis și mie următoarea telegramă : <Studențimea Română Creștină, întrunită în congres național la Brăila, inspirată de ideologia înaltă preconizată de d-voastră, vă aduce omagiile ei neprihănite, cu venerația cuvenită muncii de apostol ce ați depus-o pentru binele neamului.

Președintele Congresului, Popescu-Botoșani. >

Vă rog, este vreo unul din d-voastră care să se poată felicita că a primit vreodată o asemenea telegramă ?

Voci : DI Iorga .

Cuza : "Prin urmare , la dvs nu este , d-lor.Vedeți, aici este problema cea mare. Pentru că evident, adevărul doctrinei propovăduite de mine a pătruns în cugetul, în conștiința studențimii, care sunt copiii noștri și viitorul acestei țări.

Și dvs, în loc să veniți aici , cum a venit dăunăzi d.Vlad Dimitriu , care a început a vorbi de antisemitism și a lua atitudine față de această mișcare pe care o desconsideră,

ar fi mult mai simplu ca d-voastre, vreo unul dintre d-voaste așa de înțelepți în toate privințele, cum sunteți, să se pună să dărime doctrina. " [LD: are dreptate!]

Virgil Madgearu (ministru la Agricultură și Domenii) : "Pierdere de timp!"

(p. 302) [LD: Greșea !]

Cuza / dec.'30

▣ **Doctrina cuzistă : b) logica imanentă .**

"Nu este pierdere de timp, fiindcă ați câștiga timpul ca să nu vă mai luptați cu aceste mișcări, care au o însemnătate covârșitoare și despre care vom vorbi.[...]

Mai este încă ceva din aceste puteri abstracte .Știți ce este ?

Este logica imanentă lucrurilor.Vă rog să vă opriți un moment.

Dvs. nu pricepeți (mare ilaritate) Nu pricepeți , așa că am să vă explic eu , cu bunăvoința mea de profesor ; [...] **Sunt probleme mari** la ordinea zilei, **probleme de existență pentru națiunea română."**

" Partidele nu le rezolvă .Partidele -zicem noi -

sunt incapabile să le rezolve. Acestea sunt premisele.

"**Concluzia** - logica inerentă - concluzia este :

națiunea nesatisfăcută în aspirațiunile ei legitime , se ridică și, într-un singur glas **strigă astăzi** pe suprafața țării : **să vină cuziștii ! "**(mare ilaritate)

I.Mihalache (ministr,Interne) : " D-le Cuza, și dacă națiunea , luându-vă în serios, v-ar aduce la putere, **cam ce ați face ? "**

Cuza : Îi mulțumește ,dar îl roagă să aibă răbdare, pentru că el este om "de metodă" , și trebuie să-și expună părerile metodic.

"**Noi avem 5 probleme** pe care trebuie să le rezolvăm aici, înaintea dvs., înaintea țării, și înaintea Regelui , cari toți așteaptă îndrumare de la noi."

Mihalache : " Lucrul important este **soluția!** "

Cuza / dec.'30

▣ **Curente de opinie :PP, PNȚ, PNL**

"Partidele politice nu au curente.Este zădarnic, nu aveți curent în țară. Ați avut" **PP-Averescu**

[...] a avut un puternic, un formidabil curent, **generalul Averescu**,
[...] precum n-a mai fost.

Am întemeiat atunci, împreună cu d-sa, **Partidul Poporului**.

Voce : "Acesta a fost **norocul generalului!** "

Cuza : "Fatalitatea ! "**(mare ilaritate)**

" A dispărut curentul pentru d.General Averescu.Dar ce înseamnă politicește aceasta ?

Explicați-vă d-voastră. **Acest curent a fost oarecum mistic**.[...]

avea **aceeaș însemnătate** care a avut-o mai pe urmă **curentul** formidabil care s-a îndreptat **către partidul național-țărănesc**."

"De ce ? **Națiunea aștepta o eliberare** și a zis:generalul **Averescu**,

care , pe front, a salvat țara, va fi acela care **ne va salva** de toate

nenorocirile noastre și în deosebi, **ne va salva de partide**.

Aceasta era în conștiința țării."

Cuza /

PNȚ

" Și când ați venit dvs , cu popularitatea dvs.[...]tot **aceasta era în conștiința țării**.

[...] **popularitatea dvs**, pentru 3/4, pentru 9/10 aș putea zice, **se datorește**

nepopularității partidului liberal.

Oamenii, săturați de guvernarea partidului liberal, **s-au îndreptat cu toții către PNȚ**,

ca o salvare pe care o așteptau de la dînsul.**Dvs. nu v-ați îndeplinit misiunea**.

Și atunci **s-a pierdut și curentul PNȚ**, atîta cît mai exista."

Cuza /

PNL

[LD: doamne! **Ce beție de cuvinte, ce răutate bolnăvicioasă poate provoca o obsesie la acest bătrîn antisemit! Dar și ce iresponsabilitate a parlamentarilor, care se distrază copios pentru că cel atăcat era PNL!**

Ce "pregătire" pentru atmosfera nu antisemită, ci antiromânească , de mai tîrziu.]

" Nu vă mai vorbesc de **partidul liberal**.

Căci **nu se poate vorbi de un curent în favoarea partidului liberal**.

Ar fi o aberație. Dar este altceva.După ce **nu au un curent în momentul de față**,

ei văd că dvs sunteți spre sfîrșit - adică eu nu zic așa , vă doresc să mergeți cît de departe - dar **ei își închipuie că dvs.sunteți pe sfîrșite ...**

Madgearu : " **Își închipuie!** "

Cuza : "Atunci **știți ce fac ?** Fac ceea ce făcea **Cneazul Potemkin**,

cînd s-a dus **Caterina a II-a** să vadă noua provincie

a Crimeii, înscenînd **simulacru de prosperitate**

înscenează și ei simulare de curente : Cum ? Foarte simplu !

Deunăzi , la Iași, am văzut cu ochii mei , **sistemul acesta simplist**,

șefii de organizații - toți șefii de organizație sunt oameni cu dare de

mîină - **încarcă camioane** și aduc **partizanii din diferite județe** ,

scrise pe pancarde mari , fiecare județ : Roman, Tecuci,Focșani

etc.ca **să dea aparența că Țara este cu dînșii**.

Deunăzi, la Iași, toată masa aceasta de indivizi, a fost îngrămădită

în sala Sidoli, pe care, pentru a o mai umplea,

au mai adunat și jidanii o mulțime ,

și ,prin aceasta ,**voiau să dea aparență că există o mare mișcare** ,

adică **vor să dea aparență Regelui**, ca **să-i aducă la putere pe ei**,

că în favoarea lor există un mare curent în țară"

" **Unul din maeștrii** acestei întreprinderi, este d.**Duca** .

D.Duca, care în momentul de față [13 dec.'30] e **plecat la Constanța** , mi se pare,

dar în sfîrșit, poate că este pe drum, **să reflecteze**, dacă ajunge la Constanța ,

ce s-a petrecut astăzi în Cameră. D.IG Duca este întovărășit de d.Tătărescu .

IGDuca este , cum aș zice, **micul Machiavel** al partidului național liberal ;

iar d. **Gh.Tătărescu** ,este **marele Mirabeau** al partidului. (**ilaritate)**

Duca trage sforile , iar Mirabeau-ul partidului le justifică, le îmbracă în

lumină pompoasă a tribunei, împreună, d-lor, înfășisîndu-se în altă privință

, și în postura a **două figuri legendare** ale lui Cervantes, **Don Quihote** și

Sancho Pancha. [...] **Și amîndoi se omoară cu moara de vînt a șefiei**

Partidului liberal nr.1."

" D-lor, vin și **țin discursuri** , dau aparența sau voiesc **să dea aparența** că se bucură de

o imensă popularitate pentrucă - după cum am mai spus - **Maiestatea Sa Regele**

-așa era odinioară - **să-și zică** ,văzînd această popularitate , **că după PNȚ trebuie să urmeze PNL** .Așa este în firea lucrurilor."

" Iată însă că d.Duca, oricît vi se pare de curios, d.**Duca nu este om politic român [!!!]**

[...] este o **sinteză de jidani multiformi** : " (mare ilaritate)

Bercovici -senior, de la Banca Națională și cu Marmorosch -Blank **face politica** și cu **Bercovici-Junior** , **face** redacția ziarului "**Viitorul**" ,organul partidului.Cu **Roisental** , face politica externă. (ilaritate)

Da, d-lor, face politica externă, dar face **și politica internă** de anume speță,și vom discuta imediat această **chestiune de o gravitate excepțională.**"

Cu **Streitmann** și cu **Blumenfeld** își pregătește **discursurile** , **ei îl inspiră** . (ilaritate) Să nu credeți dvs că vorbește de la sine; nu d-lor , **vorbește din Testamentul Vechi** . (ilaritate)

Iar cu **Filderman** de la UER **face alegeri.**"

"Iată de ce am spus că d.**IGDuca nu este om politic român** , ci o **sinteză de jidani multiformi** "(p. 303)

Cuza / dec.'30

▣ **LANC : c) Partidele politice**

" **Teza noastră** este următoarea : scurt și precis.Rămîne ca ceea ce voi dezvolta, să și dovedească.**Partidele nu sunt capabile să rezolve problemele de existență ale neamului românesc**, ale momentului, și , prin urmare , **se impune** cu necesitate astăzi **schimbarea nu numai a unui partid**, ci **schimbarea regimului de guvernare a partidelor.**"

" [...] **Toncescu** care a venit la această tribună și se întrebă ce să facem , și **afirmă că partidele sunt necesare.**

Eu neg aceasta și am să și o dovedesc." (p. 303)

Cuza / dec.'30

I. Problema monarhică

"Prima problemă care ne-o punem [...] este de o gravitate excepțională în momentul acesta.Noi suntem convinși că **monarhia este forma naturală a guvernării** , pentrucă **autoritatea pornește de sus în jos** - iar autoritatea de sus , servește de bază oricărei autorități de jos - monarhia **întrepează aspirațiunile** ,în mod glorios, ale unei națiuni.Dar indiferent de teorie, rămîne un fapt nestrămutat : **poporul românesc este adînc monarhic** căci **cine ar voi** - au încercat d-lor, și au rămas ridicoli - ca **să se atingă de principiul monarhic**,ar fi fost **respins cu disprețul unanim** al națiunii românești." (proverbul <**Schimbarea domnilor, bucuria nebunilor !** >)

"**Românul este, adînc monarhic.** Și atunci, într-o țară cum este Țara Românească ,cu o națiune înconjurată din toate părțile de dușmani, avînd un instinct așa de admirabil și de sănătos ca **instinctul monarhic** [...]

să întărim monarhia, să ținem cu orice preț la întărirea monarhiei , a **regimului monarhic**, în țara noastră, în inima poporului nostru.

"Iată d-lor **prima datorie .De aceea am pus** în lozinca noastră : Hristos, Regele, Națiunea, punînd **pe rege, după Hristos.**"(p. 303)

Cuza / dec.'30

▣ **Retro : PNL1 și Monarhia.**

[LD: Are dreptate doar dintr-un singur p.d.v. :**ce versatilă poate fi interpretarea istoriei ! fiecare o poate retușa,nuanța, falsifica, pentru a-și susține o anume teză !**

De ce , oare, urau toți PNL ?! Cum voi surprinde adevărurile privind acest partid ?]

" [...] **partidul liberal nr 1** , care **guvernează țara de la 1866**, și care a venit totdeauna **să se laude că a întemeiat Dinastia**, precum a realizat - zice el - toate marile opere ale închegării noastre naționale .

" **Resping** , d-lor, **această afirmațiune.**Nu eu, **istoria o respinge.**

După **atentatul** din noaptea de **11 februarie 1866**, care a adus țara la două degete de peire, **a venit și s-a întronat ca Domnitor** în țara noastră acela care mai pe urmă a fost **Regele Carol I**. Era firesc ca Domnitorul Carol I să fie susținut , cu o egală credință, de toate partidele în deosebi de partidul liberal.

a) "**Dar abia doi ani**, după ce vine Principele Carol, și începe greaua sa operă de stabilire a guvernării monarhice de la noi,**liberalii încep să-l atace.**

Ei merg cu **atacurile, cu uneltirile și cu conspirațiile** , pînă ce ajung la proclamarea

< republicii de la Ploești >, a lui Candiano Popescu , în 1870.

Atunci, uneltorii liberali proclamă republica de la Ploești."

"Merg mai departe , d-lor. După ce **unii uneltorii sunt arestați** și aduși înaintea juraților de la Tîrgoviște, **jurații din Tîrgoviște , prin uneltirile aceluiaș partid liberal, achită în unanimitate pe conspiratorii ridicoli** cu republica de la Ploești."

Atunci Principele **Carol I este pus în situația** de a scrie **acea faimoasă scrisoare închipuită** către Auerbach , în care își arată **mîhnirea** lui și **declară incompetența de a mai governa această țară.**

Mai mult, Principele **Carol I** adresează tot atunci **o scrisoare către Marile Puteri , cerînd să se modifice Constituția** , ca poporul acesta să fie guvernat."

(Victor Slăvescu întrerupe)

Emil Fagure (ziarist independent, evreu) : "Este o adevărată ingraturitate!"

ACCUza: "Făgărescule , **nu te amesteca** în chestiunile acestea că nu ai nici o calitate și nu te pricepi .**Lasă-ne în pace !**" (**ilaritate**)

/ "După 1870, **continuă uneltirile partidului liberal.**

b) În momentul cînd **Germania era în plinătatea gloriei sale,**

după **războiul franco-german** din care **ieșise învingătoare** , cînd **serba ,**

aici în București, în sala Slătineanu , ministrul Germaniei Radovitz și cu colonia germană , aniversarea nașterii împăratului, în ziua de 10/22 martie 1871 ,

liberalii vin atunci să organizeze **o manifestație de stradă ostilă ,**

aruncă cu pietre în geamuri , **sparg geamurile** de la sala Slătineanu, și **terozizează pe ambasadorul Germaniei** care era înăuntru....

Ralea : "Sistemul cuzist"

(V.Toncescu, ocupă scaunul de conducere a Adunării)

Și-I silesc pe prințul Carol să cheme pe reprezentanții **Locotenenței Domnești** din

1866, și anume : pe Lascăr Catargiu și generalul Nicolae Goleșcu , întrucît

col.Haralambie nu era în București, **și le spune : < v-am chemat să vă trec puterea în mîna d-voastră , ca locotenenți domnești.>**

Și atunci vine **Lascăr Catargiu *** și el **salvează principiul monarhic, menținînd**

domnia Prințului Carol, întrucît a luat asupra lui sarcina formării guvernului de la 1871.

Prin urmare, **partidul liberal iarăși compromite principiul monarhic ,**

compromite guvernarea Prințului Carol I."

*În polemica ce a urmat, **Grigore Gafencu** a spus că era

nepotul lui Lascăr Catargiu, și că actul acestuia s-a datorat

prestigiului Partidului Conservator, nu omului.

Cuza îl contrează, spunînd că **omul a contat, nu partidul!**

Armand Călinescu: " baronul de Hahn"

Cuza : "Baronul de Hahn , cum zice foarte bine d.ministru Călinescu, amintind **broșura insultătoare la adresa Prințului Carol** , semnată cu acest **pseudonim , de Dimitrie Sturdza."**

c) "La 1876 [...] **PNL 1 găsește pe colonelul Dabija** [...] nu era din urmașii lui Dabija,

dar purta un nume istoric, **liberalii conspiră iarăși împotriva Prințului Carol ,**

și **concep planul întronării lui Dabija ca Domn."** (Cuza știe toate acestea de la unul din autori- Alexandru Holban)

Dimitrie Sturdza și Holban au mers în audiență la Dabija, îmbrăcați de gală, i s-au adresat cu "Măria Ta"...

Armand Călinescu : "Mazar Pașa ! "

[...][...][...]

d) "Actul de la 4 ianuarie 1926 este opera partidului liberal, este un atentat criminal la principiul monarhic. Atunci liberalii uneltesc înlăturarea urmașului legitim la

Tronul Regelui Ferdinand și-I silesc[...] să plece din țară ,

și astfel **primejduesc** încă o dată în mod grav **principiul monarhic** și așezămîntul nostru legal."(p. 304)

Cuza / dec.'30

▣ **Restaurația.**

" Dar d-lor , **să zicem: foarte bine,** s-a făcut și aceasta , **pentru motive pe care ei caută să le justifice.** S-a terminat însă.

Maiestatea Sa Regele **Carol al II-lea**, în mod legal, fără concursul vreunui partid, și în aceasta constă măreția actului de la 6 iunie 1930 , **a venit în București și și-a reocupat Tronul legitim** în aclamațiunile unaime ale națiunii întregi. Iar noi am asistat aici, la cea memorabilă ședință istorică de la **8 iunie 1930**, când **MSR Carol al II -lea** venind în mijlocul reprezentanților Națiunii, a fost aclamat cu o însuflețire pe care eu n-am văzut-o la nici o altă întrunire solemnă a Corpurilor Legiuitoare."

"Foarte bine.Va să zică **actul legal era încheiat.[...] Ce fac liberalii ?**

e) A doua zi, cu **o inconștientă nemaînchiptă**, după ce Regele e proclamat de națiune, **liberalii vin și fac,ce ?**

Proclamă ei **declarațiunile d-lui Vintilă Brătianu** , publicate în ziarul "Viitorul" , în care se zice : **<Ieri am asistat oare la alegerea suveranului României Mari sau la încheierea unei aventuri politice ? [..] >**

"Dar se poate concepe o asemenea aberațiune , o asemenea **crimă de stat ?**

Dacă ați fost altfel de oameni, sau dacă d-lor s-ar fi întâmplat, prin imposibil, **să fiu eu pe acele bănci, îi trimiteam la ocnă imediat !"** (aplauze la **PNȚ**)

Voci PNȚ : "Foarte bine ! "

" Iată-l și pe **machiavelicul IG Duca** declarînd la rîndul său :

<Fapta de astă noapte este cea mai primejdioasă aventură ce s- a putut face și tot ce poate aduce mai mult rău consolidării noastre naționale.[...] **refuz să mă duc** chiar dacă viața mea publică ar lua sfîrșit [...]>

Cuza /- concluzie -

"[...] **pot partidele să rezolve problema monarhică ?** Răspund categoric : **nu !**

Partidele politice nu pot rezolvi problema monarhică ."

-Voce PNȚ : "Generalizați de la un singur caz !"

-Ed.Mirto :"De ce citați cazul partidului liberal și-l generalizați la toate partidele ?

-Cuza :Partidele nu pot rezolva problema monarhică pentru că depind de guvernare, șantajează Coroana, uneltesc contra ei...

Ralea : "Toți **partizanii dvs.** din provincie nu fac altceva decît să **spună că vor veni la putere[...]**de ce-i **descurajați ?"**(**ilaritate**)

-Cuza :" Stai acolo liniștit căci nu aduci nimic cu întreruperile d-tale la discuțiunea noastră." [...][...][..]

Mirto : "**Ce puneți în locul partidelor ?** " [...] [...]

Cuza : " În momentul acesta ,**PNL uneltește iarăși împotriva Coroanei "**

Ralea :"Nu toate partidele !"

Cuza : "Cînd veți fi în opoziție, **veți unelti și dvs.** (**proteste, zgomot la PNȚ**)

Aceasta este convingerea mea."

Invocă și părerea lui **George Brătianu** , șeful PNL-2 care spune (23 nov.'30) :

<Idea națională e și acum amenințată de un spirit regional rău înțeles, iar **Coroana**, [...]este și astăzi **izbită de calomnie și uneltiri perfide.** >(p. 305-306)

Cuza / dec.'30

II. Problema evreească

"Iată **o problemă de care nu se ocupă nimeni.** Trăim în mijlocul acestei probleme, nația română se frămîntă, se zbate, așteaptă o dezlegare oarecare,

întreaga studențime se mișcă în direcția aceasta. Nimic.**Nu spune nimeni nimic.**

Nu a venit niciun orator la această tribună să spună că **există o problemă jănească.**

Ați auzit pe cineva ?

Dar , d-lor deputați, ce este ? Eri - parcă **mi-i dă Dumnezeu în mîna ...** [Vlad Dimitriu]

Ralea : Dumnezeu este antisemit.

Cuza : "**Dacă este Dumnezeu Hristos, este antisemit."**

D.Manu (preot) : "**Nu intra prea adînc în doctrina teologică."**

Cuza : Dar nici nu am început .

Manu : "[...] Dacă vei fi analizat **din p.d.v.teologic, ieși foarte rău,** pentru că d-ta vrei să **profesezi o credință** în care **d-ta singur nu vrei să crezi.** "

Madgearu : "**La origină a fost ateu"**

Manu : Sunt aici **factori autorizați ai bisericii** , cari **pot să vorbească în numele creștinismului."**

Mirto : "Astea le ține minte de cînd **era ateu"**

Cuza : " Dacă ați avea și d-voastră ceva de zis ! [...] Este penibil să veniți cu

chițibușurile dvs lamentabile. [...] Lăsați-mă să spun lucrurile liniștit, și , dacă aveți ceva de spus, **aveți această tribună** , aveți toată **presa,**

toate **ziarele jidovești**, toate **întrunirile publice**, ca să **dărîmați ce spun eu.**"

În legătură cu mișcările studențești, **s-a susținut ieri aici teoria** cum că **studenții nu se mișcă pentru apărarea drepturilor lor naționale**, ci sunt anumite **elemente rele** care primesc o directivă. Iar d.**Vlad Dimitriu** de la Galați, își manifestă apoi **păreaea că nu există o problemă antisemită** : < Dacă am închide într-o casă

pe **d.Landau**, cu acei pe care îi reprezintă,

și pe **d.ACCuza**, cu partizanii săi,

ca **să se răfuiască între ei, s-ar termina o dată și cu povestea asta.** > [...][...]

Dar pentru ce nu există ? Nu o spune. **Toți afirmă că studenții** cari se mișcă în direcția care se mișcă, **nu sunt antisemiți cu toții, ci sunt cîțiva** - cum să le spunem ? -

elemente inferioare care se amestecă printre studenți.

Emil Fagure : " D.lorga a declarat acest lucru."

Ralea : "Clientela dvs."

Cuza / dec.'30

▣ **10 decembrie** : Ziua "numerus clausus" ,"antisemitism național"

" Dlor deputați , iată un fapt :în toți anii, **de la 1922** pînă astăzi, studenții serbează ziua de **10 decembrie**.Ce înseamnă aceasă zi ? Înseamnă **ziua lui numerus clausus**

Ce înseamnă numerus clausus ? Înseamnă **cererea întregii studențimi românești ca jidanii să fie eliminați din diferitele ramuri de activități,**

pînă la **limita proporției numărului total al populațiunii** [LD: 4,4% , în 1930]

Petre Andrei : "Ce înseamnă **10 decembrie la Universitatea din Iași,**

înseamnă **ziua** în care s-a produs acea **faptă rușinoasă,**

cînd **un adept** al d-lui prof.Cuza **a lovit cu toporul în poarta Universității.**"

Ralea : "Înseamnă **uciderea lui Manciu !"**

Cuza : "**Sociologul** de la creșterea vitelor [Petre Andrei]

nu poate să aibă și principii de creșterea oamenilor."

Petre Andrei : " **Așa creștere** cum le-ai dat d-ta **adeptilor d-tale,**

o să te faci **să fii răspunzător** d-ta însăși,și **să te mustre conștiința .**

Ai zăpăcit copiii nevinovați , ești **instrumentul moral al asasinatului lui Manciu,** datorat **îndemnurilor d-tale necugetate."**

Ralea : " **Dacă ai avea conștiință,** d-le Cuza, **te-ai rușina** să mai vorbești aici"

Cuza : " Ziua de **10 decembrie**, așa dar , înseamnă **numerus clausus"**

V.Toncescu : "Vă rog d-lor deputați nu mai întrerupeți. "

Cuza : " Prin urmare, "**numerus clausus**" înseamnă **reducerea numărului jidanilor** în diverse ramuri de activitate . [...] În ziua de **10 decembrie** toți studenții serbează **antisemitismul național."**

Emil Fagure : "**Este inexact.**O spune chiar d.prof.lorga "

Cuza : "Știu că **vrei să bați intrigi** între mine și d.lorga, aceasta este **opera jidanilor de la Iuda** [trădarea lui Hristos !] și **pînă astăzi. "**

[LD:**Atenție !** Într-adevăr, **cît era convingere, cît ipocrizie , în ripostele filosemiților ?]**

Prin urmare **se mișcă tinerimea** întregă a unei țări, **într-o anume direcțiune.**

Dacă tinerimea aceasta este greșită în mișcarea ei, evident că

cei care au autoritatea cuvenită , oameni de știință,

în loc să vină să apostrofeze de pe aceste bănci mișcările studențești,

atunci cînd niciodată **nu au făcut nimic** și **nu au scris un rînd**

în această materie a lui <**numerus clausus** > și **antisemitismului,**

ar trebui să vină și **să arate studențimii** , că **ideea aceasta este o rătăcire a minții,**

și să caute ,prin urmare , **să-i scoată din această rătăcire.**

Aceasta este procedarea logică.

De aceea, **acei care vin și ne apostrofează** , dar care se duc la agricultură

pentru ca să se ocupe de creșterea vitelor, [**aluzie la Petre Andrei**]

de ce nu iau **mai bine condeiul să scrie în această materie ?"**

Petre Andrei : " Datorită acțiunii d-tale în această materie ,

nu mai însemnezi nimic la universitatea din Iași."

Cuza/ dec.'30

▣ **Hitler** : antisemitism, revizionism

[LD: **atenție!** Este evident că hitlerismul a fost revizionist;evident, că a fost și antisemit .

Dar tot așa de adevărat este că adversarii lui Cuza (**Madgearu, Ralea, Fagure**) ,

au făcut o presiune pur emoțională , pentru a-l combate pe Cuza !

În polemica declanșată s-au făcut premoniții , care se vor adevăra în anii ce vor urma.]
" Dar d-lor, mai este ceva .În momentul de față în cadrul celui mai cult dintre popoarele Europei, la Berlin, o formidabilă mișcare antisemită condusă de **Adolf Hitler** a urcat în alegerile generale de la **600.000 de voturi** , în 1928, cu **13 reprezentanți**, la **1.500.000 de voturi**, în 1930, cu **107 reprezentanți** în Reichsteig.În momentul acesta , așadar, **107 reprezentanți liber aleși** , **susțin ideea antisemită** ,în marea **adunare națională** din capitala Germaniei.

D. Manu : " Dacă ați avea ambilitatea v-aș ruga să precizați : **cu ce propagandă s-a ales Hitler la alegerile de acum**, și dacă în cursul propagandei ce a avut loc în cursul lunii septembrie, **s-a accentuat această notă sau nu ?**
Și dacă **dvs justificați aci** , chiar nota aceea dureroasă nouă, **nota revizuirii tratatelor** , **pe baza căreia s-a ales acest partid** pe care veniți acum să-l aduceți ca **pildă în Parlamentul nostru ? (aplauze la PNT)**
Te rog, de aceea, **să nu mai faci paradă de patriotism**, pentru că **d-ta trădezi această cauză națională.** " (aplauze la PNT)

Ralea : "Dta ești raliat cu revizionistii de la Budapesta "
Cuza : "E regretabil că **un preot creștin** aici a luat , în modul cum a luat , folosindu-se de **o simplă intrigă a jidanilor.**" (întreruperi la PNT)

Fagure : "Acum înțelegem de ce sunteți împotriva Ligii Națiunilor : **sunteți pentru revizuirea tratatelor"**
Cuza:"Vă rog, d-le președinte,să mă puneți la adăpostul întreruperilor lui Făgurescu "
Madgearu : " D-lor , eu țin să precizez că în tot **discursul d-lui Cuza**, plin de incosevențe, am stabilit **o singură consecvență** : consecvența d-sale în legătură cu **acțiunea tuturor celor cari sunt împotriva tratatelor de pace și împotriva Societății Națiunilor "** (aplauze la PNT)

Cuza : " D-lor, eu **vă rog să nu amestecați** , **să nu confuzionați cu rea credință** sistemul expunerii mele.
Problema tratatelor urmează să fie cercetată la capitolul său."

Madgearu : "Nu veți mai avea timp, pentru că **vi se va aplica regulamentul**, ca să rămâneți în cadrul celor **două ore**.Țara nu ne plătește aici ca să pierdem timpul cu **teoriile d-voastre anti- naționale"**(aplauze la PNT)

Cuza : "Atîta speranță v-a mai rămas d-voastră :regulamentul .[...]
Ți-e teamă atît de cele ce am să spun, încît nu ți-a mai rămas decît speranța că mi se va lua cuvîntul"

Ralea : "**Ați devenit o curiozitate de muzeu ! "**
Cuza : "Dlor, **problema jidănească** este pusă în Germania de **Adolf Hitler**.
O formidabilă mișcare se ridică **împotriva marxismului jidănesc** și se dau lupte de fiecare zi pe străzile orașelor din Germania .
În momentul de față, este **o agitație extraordinară și prevăd, [!!!]** din cauza aceasta , **desființarea Reichstagului** în alcătuirea lui de astăzi , **noui alegeri și constituirea unui alt Reichstag** care va însemna **triumful definitiv al liniei naționale creștine și arice, antisemite."**

Madgearu : " Dta ești prea bătrîn ca să-ți pese de oamenii cari ar pieri într-un nou război, dacă teoriile lui Hitler ar învinge"(aplauze la PNT)

Cuza : " **Apostrofele d-voastre sunt ridicole!"**
Madgearu : " **Ridicolen este tot discursul d-tale** de la început pînă la sfîrșit. "
Mirescu (PSD) : " **Toată mișcarea lui Hitler este subvenționată de la Moscova , de Stalin. Și dvs, de asemenea.**
Cuza : "Dar în afară de Hitler, în Germania...
Madgearu : " **Vorbește de România.Nu vrem să mai auzim numele lui Hitler** în acest Parlament.Vorbește de România" (aplauze prelungite, bravo, la PNT)

Fagure : "Acestea sunt apologiile care le face d-lui , de zeci de ani, **apologia anarhiei !"**
Cuza : " **Taci jidane** , că n-ai nici un cuvînt în chestia aceasta! "
Fagure : "Faci apologia anarhiei!"
Cuza : "Să taci! "
Fagure : "Totdeauna ai fost un anarhic ! (zgomot, întreruperi)
Aceasta este doctrina d-tale ! Taci d-ta! "
Cuza : " **Taci din gură , altfel ai s-o pățești.** Ți-o spun eu . (zgomot, întreruperi) Fii cuminte acolo.Țineți perciunii în ordine " (zgomot, întreruperi)

V.Toncescu : "Die Cuza , vă rog să vă retrageți cuvintele."

Madgearu : "Eu vă rog să atrageți atenția d-lui orator că nu poate acest limbaj "

Cuza : "La cererea dlui președinte și a dlui ministru, îmi retrag "perciunii".

Întă prin urmare că am căzut de acord." (p. 307)

Cuza / dec.'30

▣ Problema evreească- continuare -

[LD: citez cu scrupulozitate fiecare vorbă, fiecare argument, poate reușesc să surprind exact "**mentalul robot**" al **antisemitului** de la noi, **cu fațeta lui**, aparent paradoxală, **anti-românească** .Din acest "mental" va porni glonțul care îi vor omorî pe Duca, Iorga, Madgearu etc etc...]

"Întă dar ,d-lor, o mare problemă. Dar **nu este o problemă în Germania, ci este o problemă mondială.**"

Mirescu : " Problemă subvenționată de la Moscova "

Cuza : " D-ta ești ignorant , nu știi nimic." [...]

Cum se face că în tot decursul istoriei ,dela începuturi și pînă astăzi, jidanii au fost în conflict cu toate națiile în mijlocul cărora au trăit ? [...]

-Madgearu : "Și d-ta ești în conflict cu bunul simț de 50 de ani !"

Cuza : "[...]Dta să vii cu argumente ,dacă le ai, și să stai liniștit pe banca aceea "

Madgearu : "Te ascult de un ceas și jumătate și n-am auzit un argument [...]"

Cuza : "Dta nu ai dreptul să răspunzi cu insulte de pe banca ministerială.

Să te ții la locul d-tale " (**sgomot, întreruperi**)

"Este o **problemă istorică** și trebuie să fie rezolvată răspunzînd la această întrebare:care este cauza **conflictului permanent al jidanilor cu celelalte popoare?**

Și atunci veți înțelege, d-lor, și conflictul studenților din România cu jidanii de la noi.

Am spus și o repet: problema jidănească este **o problemă de rasă**;

la bază este **o problemă religioasă** ;

ca urmări,este **o problemă economică și culturală**;

ca soluție, este **o problemă politică**.

[LD:Atenție ! Întă **o explicație** , la **răfuiala lor cu românii** pe care îi învinuesc de **filosemitism** !]

Cuza /

Rasa.

" De ce , la origine , este o problemă de rasă ? Pentrucă, într-adevăr,

jidanii alcătuesc **o rasă deosebită** și rassa aceasta are **anumite însușiri** ,

care trec și în cei care sunt pe jumătate, fiindcă sunt pe jumătate jidani

și aceea au și ei însușirile jidanilor.[...] **o rasă care dorește să se păstreze** .

Dar cum se păstrază această rasă în mijlocul celorlalte popoare ?

Se păstrează , d-lor, pe baza religiei, **ei sunt organizați prin religia lor**,

și rassa se păstrează pe baza acestei religii."

Ralea : " Știm tot.**Vreți să continui, cuvînt cu cuvînt,discursul dvs?" (Ilaritate)**

Cuza : "Te rog, poftim! "

Ralea: "Poate aveți cuvinte noi, dar concluziile le cunoaștem de 10ani"

Cuza : " Te rog spune ceea ce vreau să spun eu !"

Ralea : " **Jidanii sunt inasimilabili...**

Petre Andrei: " Îmi dați voie să continui eu,dle Cuza ?

Cuza : "Vă rog!

Petre Andrei ." Jidanii , care au această **religie păcătoasă**, această religie care este **mișelească**, recomandă **sînge de creștin**.Dvs știți că atunci cînd **se face pasca** se pune și **sînge de creștin ... (mare ilaritate)**

Cuza : "Regret că un profesor universitar se prezintă în modul acesta .

Ralea : "Este **parodia d-voastră**, dle Cuza .

Petre Andrei : " Aveți **o imagine fidelă** a felului cum vă prezentați dvs.în fața publicului.

Cuza : "Se vede că asta ați învățat-o de cînd vă ocupați de creșterea vitelor

Petre Andrei:" Așa te prezinți d-ta.

Cuza : " Mă rog, asta te privește.

Cuza /

Religia.

"D-lor deputați, la baza existenței poporului jidănesc stă religia.**Religia** aceasta pornește de la **concepția unui <Legămînt>** , pe care **Dumnezeul lor ,lahu -lehova** , **I-a încheiat cu jidanii** , ca **<Popor ales>** de dînsul , ca să-i fie **< popor sfînt >**,

pe jidănește <am codeș > (Exod.19/ 5/ 6) Pornind de la această concepțiune religioasă, **prima condiție** este ca **jidanii**, <popor ales>, **să nu se amestece cu celelalte popoare**. Ei stau și-și formează existența lor deosebită , și **devin** astfel, prin forța religiei lor, o primejdie pentru toate statele , lucrînd ca **nație parazitară** în mijlocul celorlalte națiuni." Cuza /

Antisemitismul

[LD: **atenție pe cine culpabilizează Cuza : democrații, biserica ortodoxă.**]

" Iată, d-lor, care este **întreaga explicație a problemei jidănești** :

o rasă deosebită, cu instincte parazitare, alcătuită **pe baza unei religii** care confirmă toate aceste instincte parazitare și care o formează apoi în lăuntru națiilor, **ca stat în stat** , în luptă cu toate națiile.

Din cauza aceasta, **în mod organic** și nu mecanic, și nu prin inspirații de cine știe unde, ci în mod organic, repet, **orice nație reacționează împotriva acestui parazit**, și această reacțiune împotriva parazitului însemnează **antisemitismul**.

Prin urmare **iată cum au reacționat toate popoarele** , în decursul vremii, toate popoarele, **începînd cu vechii egipteni**, împotriva jidanilor paraziti.

Vă rog să citiți dvs.Biblia.Cartea leșirii, citiți toate aceste expuneri ale jidanilor, ei singuri, **și veți vedea d-voastre cum se înțelege** din această cunoștință istorică , **această problemă**, și cum se înțeleg și **mișcările studenților români**.

Dar, în loc să mergeți la izvorul acestor conflicte și să priviți aceste conflicte în lumina istoriei și a științei, **dvs veniți și vă războiți cu studenții** , și **spuneți că antisemitismul înseamnă spargeri de geamuri** , și **faceți scheme** de acestea care nu însemnează nimic. **Este profund regretabil**.

Madgearu : "Ți-am citit pagină cu pagină toate operele pe care le-ai scris."

Ralea : "Martirule!"

Cuza : " **Nu le-ai citit** și dacă le-ai citit , **nu le-ai înțeles**.

Iar **dacă le-ai înțeles și nu faci nimic, ești cu atât mai vinovat**. [...]

V-ați plîns , **îmi atribuiți mie, agitațiile studentești** ,dar cînd izbucnesc agitații în toată țara , cînd clocotește adîncă nemulțumire a **masselor noastre rurale**, împotriva jidanilor, și se întîmplă fapte ca acelea pe care dvs.le deplîngeți, atunci tot **eu** sunt acela care **am provocat acele mișcări**, sau **acele mișcări sunt mișcări organice ? "**

(**Solomon Rosenberg** întrerupe)

-**Cuza** : "Jidanii n-au cuvînt în chestiunea aceasta : trebuie să asculte , să vadă ce este de capul lor... [...]

Cuza /

Religia.

E vorba de adîncirea ei , și aici **este regretabilă catastrofală atitudine**

a celor cari **reprezintă religia lui Isus Hristos. [Biserica !]**

Apoi **părinte Manu** , știința ta , care ai sărit ca să aperi pe jidani, cunoști textul **Evangheliei lui Ioan** capitolul 8/ 38 / 44 și următoarele. (Ilaritate).

Dacă-i așa, **poftim să le spui onoratei Camere**.

Nu știi. Ei, să nu mă înveți pe mine teorie , că eu știu."

D.Manu : "Dle Cuza, d-ta știi că pe vremuri aveam respect față de d-ta."

Cuza : " Spune dacă cunoști capitolul VIII din Evanghelia lui Ioan ?"

Madgearu : "Aceasta este discuție la Mesaj !"

D.Manu : " Dle Cuza, **Biblia constă dintr-un singur capitol**.

Dacă ți-aș ceti din Biblie numai un singur text, desigur că d-tale te-ai îngrozi.

În Biblie stă scris :< **Nu e Dumnezeu** >. Dar înainte de acest cuvînt ea zice :

< **zisa nebunul în inima sa : nu e Dumnezeu** .> **Dacă din Biblie tai texte, rupi de acolo**, poți scoate un **creștinism pe care ai vrea d-ta să-l profesezi**.

Dar în nici un caz **creștinismul genuin și adevărat pe care-l profesează biserica creștină** ." (aplauze la **PNT**) Și acum, d-le Cuza , d-ta care ești și profesor...

Cuza : "Dle președinte, **nu are voie să se substituie cuvîntării mele**.

Am crezut că va rămîne la două cuvinte...[.]

D.Manu : "Dta, care ai recurs la o **stratagemă**, credeai că te aperi, **arătînd că ești teolog**.Acum se inversează situația: dta ești profesor și eu sunt părinte.

Și aici, iartă-mă dle Cuza, **sunt mai tînăr ca d-ta**, și **mi-i greu să ți-o spun**.

Întîi să înveți creștinismul și, după ce-l vei învăța,**să înțelegi** că , **nicăeri, în credința creștină, nu se învață să dai cu ciomagul**.

Învață, în această Biblie, pe care apoi d-ta să o profesezi :

< lubește pe aproapele tău ca pe tine însuși! >" (aplauze prelungite la PNT)

În această Biblie se profesează iubirea Mântuitorului nostru, care vrea să strângă în turmă toate neamurile de pe pământ.

Cînd d-ta , împotriva unui cult, vii și vorbești, cum vorbești,

deodată, să mă ierți dle Cuza, că trădezi creștinismul,

pe care zici că l-ai înțeles azi. "(aplauze prelungite la PNT)

V.Tomescu : (roagă să nu mai fie întrerupt Cuza, că se prelungeste discuția...)

Cuza : "Domnul și Mântuitorul **Isus Hristos** [...] a cerut iubirea și înfrățirea tuturor oamenilor.[...] **a plătit cu însăși viața lui , nu pentru păcatul lui Adam,** cum au interpretat teologii de mai tîrziu [...]

Manu : "Vedeți dle Cuza , că nu știți...

Cuza : " Nu mă încurc părinte,vă rog să nu mă mai întrerupeți...[...]

te-am întrebat pe Sfinția ta Părinte să spui **capitolul 8, 38, 44,**

și **am constatacă nu-l știi** ,pentrucă dacă l-ai ști, l-ai spune imediat.

Capitolul 8, 38, 44, foarte caracteristic,

este un **principiu** care stă **la baza învățaturii creștine.** [...]

Prin urmare, de la început, **Domnul tatălui nostru Isus Hristos,**

nu este tatăl jidanilor . [...] Ai evanghelia aici."

Manu : "Nu o țilcui d-ta **ca și pocăiții.**"

Cuza : " Nu țilcuesc , ci constat că **Isus Hristos a spus :**

< **Voi faceți** ceea **ce ați văzut** la **părintele vostru,**

eu grăesc ce am văzut la părintele meu .>

Isus Hristos , spune mai departe , 8, 44 :

< **Voi , din taci vostru, diavolul sunteți, și poftele tatălui vostru voiți să le faceți.**

Acela a fost cigător de oameni de la început și nu a stat în adevăr, pentrucă nu este adevăr într-însul.

Cînd greșește minciună, dintru ale sale grăește, **pentrucă mincinos este și tatăl**

minciunii .[...] **Iar mie nu-mi credeți , pentrucă grăesc adevărul.**

47/ Cel ce este de la Dumnezeu , graiurile lui Dumnezeu ascultă, **de aceea voi nu ascultați , pentrucă de la Dumnezeu nu sunteți .> "**

Ralea : "Amin!"

Cuza : "**Iată ce spunea Isus Hristos față de jidani.**

Și atunci, **părinte Manu,** sfinția ta,te rog **să nu vii să mă întrerupi ;**

iar dacă vrei sfinția ta să discutăm teologie, putem să mergem undeva într-o sală aiurea de aici, unde să ne asculte și alții."

Manu : "Văd că discutați teologie aici în Parlament"(p. 308-309)

Cuza / dec.'30

Antisemitismele moderne .

" Prin urmare, d-lor, aceasta este situațiunea **poporului jidănesc .**

O rassă deosebită, parazitară, menținîndu-se pe baza unei **religii anumite,**

religie care **consfințește instinctele sale parazitare** , și în baza căreia alcătuește

stat în stat ,în lăuntru celoralte națiuni și **provoacă astfel reacțiunea organică ,**

nu mecanică , **a națiunilor care se apără împotriva acestor paraziti.**

Și atunci , zic eu, **dacă d-voastre voiți să înțelegeți și să înlăturați acest conflict ,**

mergeți la origina lui , care este rassa, și cercetați baza ei, care este religia."

"Acum să mergem mai departe , ca să ajungem la situațiunea lor

în sînul civilizației moderne, care a provocat și determinat

mișcările <antisemite> actuale din toate țările.

"Credeți dvs că **este vorba numai de noi ?** D-lor, ușor este pentru dvs. să treceți peste

manifestațiile acelea cari se petrec aci din partea studenților ,

pe care **dvs.îi categorisiți și voiți să-i descalificați ca <antisemiți .> "**

Anghel Demetrescu : " Nu sunt toți studenții antisemiți. "

Cuza : " D-lor, antisemitismul există în Franța, antisemitismul există în Anglia. Aș putea să vă citesc texte.

Antisemitismul există în Franța, unde , acum de curînd,

a reapărut "**La libre parole**" a lui **Drumont.**

Antisemitism există în Germania, ca o mișcare socială și științifică puternică.

Există în Elveția cu publicații numeroase, dintre care vă aduc la cunoștină numai ziarul

" Schweizerbadener ", stindardul elvețian .

Antisemitismul există , ca preocupare intensă, **în Grecia.**

Antisemitismul există , ca mișcare,și **în Bulgaria** vecină, condusă de cei mai aleși

reprezentanți ai poporului bulgar."

Solomon Rosenberg : " În Balcani, evreii ocupă demnitățile cele mai înalte în stat. Ceea ce spuneți dvs. sunt numai neadevăruri."

Cuza : " Dle președinte, vă rog spuneți-l acestuia să nu mă mai întrerupă"

Toncescu ."Dle Cuza, vă rog să continuați , întrucât mai aveți trei puncte de analizat"**Cuza** : " Acelea au să rămână pentru luni" [era sîmbătă]

-Toncescu : "Pentru că ați fost întrerupt, mai aveți dreptul la un sfert de oră"

-Cuza : " Dle președinte, dvs **puteți să-mi tăiați cuvîntul** și să nu mă lăsați să-mi dezvolt cuvîntarea mea, așa cum am anunțat-o.Dar de dînsa **tot nu o săscăpați, am s-o dezvolt altădată**.Am venit aici să discutăm problemele mari de existență ale națiunii române,și **dacă credeți că puteți să-mi împiedicați cuvîntarea mea, o faceți pe răspunderea dvs."**

Toncescu " Noi respectăm regulamentul"

Cuza : " Dle președinte, mai presus de regulament , este rațiunea lucrurilor.

Eu trebuie să vorbesc...

Landau : " Numai două ceasuri"

Cuza : " Sigur că două ceasuri .Credeți că este mult două ceasuri, ca să discutăm asemenea probleme ?"

Ralea : "Pentru d-voastră este puțin, pentru noi este mult." (**Ilaritate**)

Cuza : " **În Bulgaria** există o societate, **o uniune antisemită**, care se numește **<Rodna saschita>** , adică apărarea căminului .În fruntea acestei societăți, se găsește, ca șef suprem, d.**general pensionar lw.Schoinoff**, ca al doilea conducător , generalul Chr.Tscharaktscchieff,apoi colonelul Al.Muschwitsch -Barikoff .[...] Prin urmare , cei mai aleși reprezentanți ai poporului bulgar din rîndurile armatei, foști generali, foști comandanți, alcătuiesc această societate antisemită." (p. 309) [**face cîteva paranteze -vezi mai jos - apoi concluzionează**]
Cuza / dec.'30

Antisemitism românesc.

"D-lor , la noi a mai fost încă cineva , în afară de dvs., în afară de savanții cari sunteți dvs., **a fost unul Vasile Conta , desigur un prost față de dvs.**

Se înțelege, **nu se poate compara Vasile Conta** cu Virgil Madgearu, cu Ralea sau cu Andrei. (**Ilaritate**) Vasile Conta era dar un prost. Acesta a spus :

<Noi, dacă nu vom lupta împotriva elementului evreesc, vom pieri ca nație.>

Cînd un om de **valoarea intelectuală a lui Vasile Conta** , recunoscut ca autoritate filozofică în Europa de pe vremea aceea, ca și astăzi, spune asemenea cuvinte pentru poporul său, **trebuie să fie ceva în dosul cuvintelor acestui om."**

Solomon Rosenberg : "Este chestiune de stomac !" [LD : **hodoronc-tronc !**]

Cuza : " **Îndrăznești , jidane, să spui că este chestiune de stomac ?(întreruperi, vociferări)**

Ralea : "Dle președinte, vă rog să-l chemați la ordine"

Cuza : " Pe dta , ca român, să te cheme la ordine , pentru că nu protesztezi cînd ți se spune despre Vasile Conta , profesor la Universitatea din Iași, că la dînsul a fost chestiune destomac "

Rosenberg : " Eu am spus că **chestiunea d-tale este chestiune de stomac "**

Cuza : " Să taci , jidane !" (**zgomot, întreruperi**)

Toncescu : " Dle profesor, dvs spuneți că dacă națiunea română nu duce lupta împotriva evreilor, dispare.Orieu văd că națiunea română s-a întregit acum zece ani"

I.Samoilă : " Dle președinte, eu vă rog **să atrageți atențiunea d-lui prof.Cuza** ,

să nu mai vorbească cu dnii parlamentari astfel ; d-lor **ne sunt colegi**, deci **să nu li se spună < jidani >** , în loc să li se spună colegi." (p. 310)

Cuza / dec.'30

Evreii și comunismul.

"Colegii sunt colegi, dar aceștia sunt jidani .Nu pot să spun bulgarilor, decît bulgari, nu pot să spun chinezilor, decît chineji, și nu pot să spun jidanilor decît jidani.[...] **jidanii s-au organizat** și în țară la noi și **procedează sistematic** la distrugerea însăși a **ființei națiunii** noastre și la **ocuparea teritoriului** național românesc.

"Sistematic, ori de cîte ori veți vedea dvs. că este **o mișcare subversivă** , o să găsiți pe **jidanii cari conduc** această mișcare subversivă.

A fost infamul **atentat de la Senat**, pe care-l cunoașteți.Cine au fost autorii celui atentat? **Doi jidani.**

"Acum de curînd, știți dvs. **că întreaga Basarabie** , ca și restul țării,

e frământată de **agitațiile comuniste**. Poporul român știm că este refractar oricărei propagande comuniste; **așa zișii comuniști sunt toți jidani** care **tind să distrugă autoritatea statului român**, cari tind să **transforme România într-o țară sovietică** supusă autorității lor.

" D-lor, pe cine găsim noi ca **conducători ai acestei drăcii jidănești ?**

Găsim **numai jidani**. Au fost acum în urmă, la **Chișinău, 39 de condamnați comuniști**, iată numele lor : Brekman Boris, Oigenstein Lev, Weiner Leib, Roitman Bercu, Zelter Iancu, Fruchter Sulim, Voldmann Iosif, Cogan Gherș, Vondmann Elie, Derji Ewlie, Soibeler Boruh, Berbel Abraham, Perchel Suhar, Coifman Volf, Roisenstein Moise, Grimblat Strul, Goltțman Gherș, Rubin Boruf, și așa mai departe, **pînă la 39, cu toții jidani**.

Voce : "Și cuziști ! " (p 310)

Cuza / dec.'30

Pericolul economic evreesc

" **În domeniul financiar și economic**, ori de cîte ori veți avea un **crah bancar**, un **faliment**, să știți dvs., în mod sistematic, **în dosul acestor crime sunt jidani**.

"Deunăzi am avut **falimentul băncii Eschinazi din Craiova**, iar la noi, **la Iași, falimentul băncii "Uniunea"**. Sistemul este **de a acapra pe români în mrejele băncii**, și pe urmă a da faliment, pentru ca **banii creștinilor să intre în buzunarele jidanilor**.

"Acestea sunt manopere pe care le știe toată lumea. Prin urmare, avem în mijlocul nostru o rasă care tinde la distrugerea noastră și care tinde la acapararea teritoriului nostru românesc, stabilesc adevărate colonii.

"**Basarabia** e aproape **colonizată. Maramureșul**, de asemenea, aproape **colonizat de jidani**. Acestea nu mai sunt provincii românești, prin urmare se îngustează însăși ființa noastră națională." (p. 310)

Cuza / dec.'30

Antisemitismele moderne - concluzii -

" Prin urmare, această problemă nu este o problemă inventată .

Este și **o problemă mondială** de care **se preocupă lumea civilizată** de pretutindeni, în afară de **mișcările violente** care se produc pretutindeni, **care se prevăd că vor fi și mai violente de acum înainte**.

" **Noi suntem interesați cei dintîi în rezolvarea acestei probleme** - dvs nu vă dați seama, în politica pe care o faceți, că dacă astăzi este un reazim și o speranță [...] **speranța este în luptătorii creștini antisemiți**, cum li se zice, în **Germania** și celelalte țări, - și din **Franța**, și din **Anglia**, și din **America**, și din **Elveția** și din **Bulgaria**, cari, **cu toți, sunt frați cu noi**."

"**Vom rezolva problema jidănească (exclamări pe băncile PNT)**

Și atunci, cred că **nu este util ca d-voastră să faceți aici manifestări contra unor frați de-ai noștri creștini**, cari luptă pretutindeni pentru rezolvarea acestei însemnate mondiale. **Este cea mai mare greșală politică**.

Dvs. uitați că sunteți vremelnic pe aceste bănci ."

Cuza / dec.'30

Soluția finală.

" **Nu ne rămîne decît o singură cale**, ca noi să **întindem mîinile noastre cu frăție și cu dragoste, cu toți aceia care luptă pentru ca această problemă să fie rezolvată**.

" Și d-lor, **va fi rezolvată**, cum a fost rezolvată întotdeauna, anume **prin eliminarea jidanilor din sînul națiunilor**.

Pretutindeni, jidanii au avut un laș sfîrșit : au fost eliminați.

Au fost eliminați din Egipt, au fost eliminați **din toate țările creștine**, au fost eliminați din **Anglia** [...] au fost excluși din **Franța**; au fost excluși din **Spania** prin decretul din **Alhambra** de la 31 martie 1492, cînd la 1 august 1492, 300.000 de jidani au trebuit să plece din **Spania**, astfel că **Spania a rămas fără jidani**.

"Iată, d-lor, în ce fel a fost rezolvată, în toate timpurile, problema jidănească.

Ea a fost rezolvată pretutindeni prin eliminarea jidanilor, și ea va fi rezolvată, și în viitor, prin eliminarea lor, cu concursul tuturor popoarelor, care toate le resping din sînul lor." (p. 311)

Cuza / dec.'30

▣ **Episod parlamentar cuzist .**

[Vorbise 2 ore și jumătate, ședința fusese însă mult mai lungă.

"Majoritarii " voiau , însă , să-i mai asculte părerile.

Aceasta mă face pe mine să cred că ...plutea , totuși , o undă de simpatie...

Era sîmbătă seara , 13 dec.'30]

-**Toncescu** : Îi atrage atenția că timpul i s-a epuizat.Îi mai dă 10 minute.

C.Leanca (**sterist**) :"**D.Cuza trebuie să fie privilegiat.**

Sunt de părere să-l lăsăm pînă la sfîrșit, chiar dacă ar trebui să stăm și două și trei ore."

Ed.Mirto (PNT) : " Vorbește un fost **profesor de economie politică**.Avem cu toții nevoie să cunoaștem părerile sale privitoare la criza actuală și deci, vă rugăm, dle președinte, **să faceți excepție față de d.Cuza și să-i acordați timp peste termenul prevăzut de regulament."**

Madgearu : "Să termine, însă, în astă seară."

Mirto : " În același timp, rugăm pe d.Cuza să treacă la chestiunile de ordin economic.

Toncescu : consultă adunarea [...]

Armand Călinescu : Cu toate acestea,credcă nu trebuie să ne emoționăm , chiar dacă s-ar da prilejul d-lui Cuza să continue , pentrucă d-sa întotdeauna se aranjează astfel ca să ajungă niciodată la punctul 4 și 5 " (**Ilaritate**)

Cuza : Mulțumește pentrucă i se îngăduie să-și continue discursul.... (p. 311)

" **Cu problema jidănească am terminat . (stigăte de bravo, ilaritate)**

Mai rămîne problema tratatelor, problema economică și problema politică.

Nu știu dacă credeți dvs.că aceste chestiuni se pot trata la sfîrșitul unei ședințe , cînd mai am atît de mult de dezvoltat ?

Probabil că **voiți a mă sinucide , a se sinucide și stenografii și a vă sinucide și dvs.**,cari sunteți oboșiți. Prin urmare, dacă doriți **eu voi vorbi [...]** luni .

Voci : "Nu , acum !" (**protestări**)

D.Manu (preia conducerea ședinței) : " D.Cuza are cuvîntul în continuare .

Noi i-am făcut favoarea [...] Dacă d-sa nu continuă, socotim că a renunțat la cuvînt. "

Cuza : " Dacă zici Sfinția Ta , că este așa,atunci este bine.**Eu nu admit ca să continui astă seară [...]** să continui luni. "

Madgearu : " Vă atrag atențiunea că astăzi suntem în 13 decembrie, că **comisiunea bugetară studiază bugetul** și cel mai tîrziu marți ,să zicem miercuri, **trebuie să înceapă discuția generală a bugetului** ; altfel, nu se va putea vota înainte de Crăciun.**Abuzul acesta** , ca în două ore și jumătate , d.Cuza să nu poată termina discursul său la Mesaj, **nu se poate admite**.Dacă acest abuz este admis, eu previn Camera că **discuția la Mesaj trebuie întreruptă** și continuată după sărbători."

Manu .propune cîteva minute pauză.

Mirto: îl întrebă pe Cuza dacă mai are mult de vorbit.

Manu: îi propune să anunțe o interpelare cu tema neterminată

(**discuția se prelungește tot așa , Cuza spune că mai are ; Manu îl somează să încheie ; pînă la urmă,Cuza continuă.**) ... (p. 311)

Cuza / dec.'30

III. Tratatetele de pace.

[**LD: Atenție , tratează-l fără prejudecăți !**

I se pot reproșa simpatiile politice, i se pot respinge credințele,

dar nici într-un caz luciditatea , intuiția , premoniția și coerența argumentelor.

Peste un deceniu, Istoria i-a dat dreptate ; pacea eternă , s-a dovedit o utopie ;

Liga Națiunilor, a înregistrat eșecul cunoscut.revizionismul a trumfat și a dus

la războiul al II-lea mondial , cu consecințele știute.

Dar , pe ciclu istoric larg, revizionismul german, susținut de Cuza, a fost din nou înfrînt.

Rămîne de meditat asupra triumfului revizionismului sovietic!]

Tratatetele sunt consfințiri ale unor stări de fapt.De îndată ce starea de fapt se schimbă, se perimează și tratatetele .Prin urmare **nu există tratate eterne**.

Prin natura lor , ele sunt menite să se schimbe.

Care este situația noastră față de **Tratatul de la Versailles** ?

"Tratatul de la Versailles este **considerat ca un tratat etern**, permanent, care nu ar trebui să se schimbe ; iar **pentru menținerea acestui tratat** în stare de permanență, s-a făcut și o instituție , căreia i se zice "**Liga Națiunilor**" .

"Societatea Națiunilor , ca **organ chemat să mențină un tratat**, a cărui bază de fapt s-a schimbat, și care , prin urmare, **este perimat**.

"**Cînd acest tratat este în stare de perimare**, fără să se fi declarat încă cum că este perimat, firește că **marile puteri** cari au intrat la întocmirea lui ,

dar care sunt despărțite acum, **amenință pacea lumii.**

Cuza / dec.'30

Hitler.

"Dlor, în mijlocul păcii , **războiul ne înconjoară de pretutindeni.**

Ceea ce a determinat această schimbare de raporturi, a fost , în primul rând, **mișcarea din Germania.**

" **Un puternic popor, încătușat** prin dispozițiunile tratatului de la Versailles, **s-a pus în mișcare** , și-a dezvoltat toate puterile lui, și **ține acum la schimbarea raporturilor stabilite prin acest tratat.**

"**Reușita mișcării lui Hitler**, despre care d.ministru de Domenii [Madgearu] **se exprimă așa de deasupra**, fără să-și dea seama de însemnătatea internațională a acestei mișcări, în fruntea căreia se găsește **Adolf Hitler**, a determinat **o puternică zdruncinare** în toate statele .

"Au pornit deodată , din toate părțile, **manifestări** , cari arată care este starea adevărată de **pace aparentă și războiul real** în care ne aflăm." (p. 312)

Cuza / dec.'30

Mussolini.

" Dlor, **a intervenit** în această discuție , un om , cari nu poate fi bănuțit că nu este **om politic de mare însemnătate**, cel puțin de tot atît de mare însemnătate, cum este și d.Virgil Madgearu . **Acesta este Mussolini.**

Mussolini vine, cu brutalitatea lui diplomatică voită și spune :

< Am voit să rup masca Europei nesincere , care la Geneva vorbește mieros despre pace , dar se pregătește febril de război.

Italia se înarmează ca și celelalte țări.

Italia nu va lua niciodată inițiativa unui război.

Revizuirea tratatelor nu este în **interesul** Italiei, ci a **lumii întregi.**>

"Se pune astfel **problema revizuirii tratatelor** de către **Mussolini** ;

se dezbate problema revizuirii tratatelor **de Franța** ;

intră în discuțiune , în fața acestor manifestațiuni și **regele Alexandru** al Iugo-Slaviei .

Vasăzică, **o întreagă discuțiune** în jurul **problemei revizuirii tratatelor.**

"Dlor, **le revizuim sau nu le revizuim ?** Care este formula ? " (312)

Cuza / dec.'30

Societatea Națiunilor.

" În timpul acesta , acea organizație pe care dvs. **o credeți "tabu"**

și nu vă atingeți de dînsa, această organizație zisă a **Societății Națiunilor**, costînd multe parale, dă , la fiecare pas,

dovada unei **incapacități regretabile de a rezolva problemele păcii** .

" S-a pus **problema dezarmării.**

Dar **se poate** ,oare, **fără de a înlătura cauza** care determină armarea națiunilor , **să ajungi la dezarmare**, la dezarmarea națiunilor ?

Căci **fiecare națiune are interese naționale de apărare**, are de păstrat **un teritoriu** de al său, **o situație a sa**, și dacă această situație , în primul rând teritoriul său, nu-i este garantat , și dacă este expusă din toate părțile din partea altor națiuni , **cum voiți dvs.să dezarmeze ?**

A le cere aceasta, **este absurd**, în principiu, este **o imensă prostie.**

"**Eu nu am respectul** acela pe care dvs. îl manifestați față de <Societatea Națiunilor > Ea este **o instituție perimată**, care nu a existat niciodată ca instituție corespunzătoare scopului de a garanta pacea.

Cum vine dar să pună problema dezarmării cînd **nu este capabilă să garanteze pacea** , cînd **fiecare trebuie să-și apere existența sa ?**

"**Problema dezarmării a fost pusă , în adevăr, la Societatea Națiunilor , dar a dat un faliment desăvîrșit.**

S-a încheiat discuția, fără ca nimeni să voiască a dezarma.

S-au făcut declarații că toți sunt gata să dezarmeze, dar nimeni nu a dezarmat.**Nimeni nu dezarmează** ,și **Italia** se înarmează pentru apărarea ei, și regele Iugoslaviei a venit deunăzi și a declarat că **Serbia** se înarmează.

Toate națiunile se înarmează pentru că este singurul mijloc de a-și apăra interesele lor.În timpul acesta, mai cu deosebire, se înarmează **Rusia** , în mod formidabil, și ne amenință în însăși existența noastră națională.

"Aici a venit încă **un moment , ca acela din 1914**,ca **națiunea română** să stea,

prin reprezentanții săi cei mai aleși și să vadă care este noua politică ce se impune , pentru ca **să-și apere existența.**"

"În timpul acesta ,țin să vă atrag atenția asupra faptului că d.**Poincaré însuși**, într-o declarație anterioară, a spus că **se miră** cum de "Societatea Națiunilor" **nu a organizat acea putere coercitivă** , armată desigur, pentru ca **să impună voința ei** , ca autoritate superioară, **ca Supra-Stat ."**

"**Această declarație** să-mi dați voie să spun că **era absurdă** , pentru că însemnează constituirea **Societății Națiunilor ca organizație coercitivă.** [...]

" Dar, d-lor, după ce enunță această formulă imposibilă, vine tot d.**Poincaré** și iată ce spune : < În ce privește **revizuirea tratatelor** de pace, trebuie accentuat , ea **nu mai este posibilă** decât **cu asentimentul tuturor națiunilor.** >

"**Perfect.**Vasăzică **este posibilă revizuirea tratatelor , cu consimțământul tuturor națiunilor.**"

Landau : "Este art.10 din pactul Societății Națiunilor" (p. 312)

Cuza / dec.'30

România.

[LD:Atenție ! ce viclenie, aproape șantaj !]

"Și atunci **ce este de făcut ?**

Rămîne ca noi **să ne conformăm acestei directive** pentru a evita nenorocirea unui război, și a căuta **să îndrumăm națiunile pe calea păcii**, trezind într-însele spiritul păcii și **arătînd fiecare bunăvoință** către dîneze.

De aceea , din acest punct de vedere, al unei **noi politici internaționale**, la care România trebuie să contribuie,**au fost așa de regretabile izbucnirile** d-lui ministru **Virgil Madgearu**,

care zicea : <**Nu permitem să se rostească aici numele lui Adolf Hitler** >

,care **are 107 reprezentanți în Reichstag**,

care **mîine va fi stăpînul Germaniei**,

și pe care **d-ta îl insultă** în această Cameră a României ,

unde **eu îl apăr.** "

"D-ta nu ești în curent cu politica externă ? **Ești d-ta un om prevăzător**, care poți să ne asiguri pacea, **sau ești un provocator la război ?**"

Ed.Mirto : " Denaturezi.V-a făcut o simplă observațiune."

Cuza :"Vă rog să nu mă întrerupeți că devin lucrurile și mai complicate.Dacă aveți ceva să-mi spuneți, spuneți-mi pe urmă"

Mirto : " Da, am să vă spun în particular, cînd veți pleca de la tribună "

Cuza : "Prin urmare, ce ni se impune nouă ? **Ni se impune să procedăm**

cu **cea mai mare bunăvoință** , eu zic **să procedăm cu iubire**,

și **să îndrumăm națiunile către pace** [:::]

" Dar **cu rățoieli de acestea** < nu permit să se rostească numele lui Hitler ! > -

dumneta **mîine vei fi înregistrat la Berlin** , că ai spus în Parlamentul României ,

că nu permiți să se rostească numele lui Hitler "

V.Toncescu : "Dvs ne terorizați ?"

Madgearu : " Eu am spus să nu faceți apologia politicii lui Hitler.

Cuza : " Eu fac apologia politicii lui Hitler , pentru că ea duce la pace, nu la război.

Și ca dovadă că d-ta nu ești la curent cu nimic, și este regretabil ...

Madgearu : "D-ta ești la curent cu Talmudul "

Cuza : " ...ca dovadă este că s-a încins de curînd **o discuție foarte interesantă** ,

între **Gustav Hervé și Hitler** , care tindea la stabilirea păcii și înțelegerii

între **Franța și Germania** .Se duc aceste **tratative de pace**, deocamdată

particular, între Gustav Hervé care este o personalitate politică în Franța,

și între **Adolf Hitler** , care este o puternică personalitate politică și **mîine**

poate fi stăpînul destinelor Germaniei.[...]

s-a născut posibilitatea ca **să se aprieie popoarele unul de altul** ,

s-a văzut că **este o catastrofă dacă ar interveni un nou război**, [:::]

bătrînul oștean **Ludendorff** , care a publicat o carte anume , atrăgînd

atenția lumii , **îngrozit de perspectivele unui nou război** [...] " (p. 313)

Cuza / dec.'30

☒ **LANC și antisemitismul mondial. Politica externă.**

[LD : Subordonarea oricăror interese, obsesiei antisemite care îl domina]

"Și atunci, evident, că **ni se impune** în momentele de față , **o rezervă absolută, ni se impune nouă , o strângere a raporturilor dintre diferitele națiuni.**
Și noi, care **apărăm o problemă [Problema evreească]** care este și **problema altor țări**, noi, d-lor, prin acțiunea noastră , **suntem o necesitate .**
" Liga Apărării Naționale Creștine, cu programul ei, **este o necesitate**, nu numai de politică internă , ci și de politică externă pentru România, pentru că **noi stabilim raporturi cu acele țări** ,care urmăresc **soluționarea** aceleași mari probleme , care este **problema jidănească.**
"De aceea eu , d-lor, **am fost la Budapesta** , ca să mă înfrățesc cu **ungurii antisemiți**, și **sunt mîndru că am fost acolo**, și de aceea eu **stau în legătură** strînsă cu unii din aceia cari conduc **mișcarea în Germania** ; îi cunosc și îi stimez , și mă cunosc și ei pe mine."
" Sunt foarte fericit , pentru țară, că pot să stabilesc **aceste relațiuni** și cu cei din **Franța**, și cu cei din **Germania**, și cu cei din **Ungaria**, și cu cei din **Bulgaria**, cu toți, **de pretutindenii**, cari se interesează de problema noastră , și cari, prin aceasta, **își strîng rîndurile împreună cu noi.**
"Și mîine, dle ministru, **cînd vom fi noi pe acele bănci** - și vom fi - atunci veți vedea dvs. cum **politica externă a României va fi înlesnită prin aceste raporturi** pe care le stabilim noi.
Eu fac ,deci, un serviciu țării și nației mele prin atitudinea mea." (p. 313)
Cuza / dec.'30

▣ **Partidele politice și politica externă.**

"Dar ,dlor, **ce fac** în acelaș timp, **partidele politice** ? Am să vă citez trei exemple.
"Dl.Titulescu, căruia i se zice < marele nostru diplomat > , pentru care **eu nu am considerațiile** pe care unii le afișează, **pentru diplomația d-sale**, căci eu nu cred că este diplomație **să te înconjori cu o droaie de jidani**, cari **să-ți facă reclamă pe banii statului**, că ești un mare om, nu este diplomație și nu este diplomat acela care **face zgomot în jurul persoanei sale** , ci acela este diplomat , care este discret, despre care nici nu știi că există, și pe urmă veți vedea rezultatul acțiunii sale **D.Titulescu**, care nu este tipul acesta de diplomat, cum ni-l închipuim noi, a ținut deunăzi **o conferință la Cambridge** și , în conferința sa, se preocupă și **d.Titulescu de ce este pacea** - vă rog să binevoiți a urmări concepția , logica acestei concepții - zicînd :
< **Dacă pacea este un cuvînt, asistăm la triumful ei**, căci niciodată nu s-a vorbit de pace mai mult decît astăzi ;
dacă pacea este o simplă organizare legală, încă **asistăm** la o adevărată **ascensiune a ideii de pace** ;
dacă însă pacea este , așa cum trebuie să fie, **o stare de sprit**, atunci trebuie **să mărturisim** că ,în ultimul timp, **asistăm la un regres regretabil.** >
" Vasăzică ce este pacea ? Un cuvînt! Ce este pacea ? O simplă organizare legală !
Dar ce mai este pacea ? Dacă este vorba de spiritul păcii, este un regres regretabil .
Ce înseamnă regres regretabil a spiritului de pace ? **Însemnează război.**
Prin urmare, și noi trebuie să avem în vedere această perspectivă și să ne apărăm , cu mijloace diplomatice, deocamdată, împotriva acestei perspective.V-am spus în ce fel."
"Iată , însă, d-lor, că marele Machiavelli al partidului liberal, d.**IGDuca**, același **IGDuca** , se duce la Oradia-Mare , și **profită că se găsește la Oradia -Mare**, pentru ca să **amenințe pe unгурii de peste graniță**, făcînd **declarația** că **el este hotărît să mențină pacea** , prin **apărarea tratatelor, cu orice preț !"** :
< Fiindcă tot se ventilează **ideia revizuirii tratatelor**, **cu rectificări de frontieră**, țin ca, de la această frontieră, stropită cu sîngele soldaților noștri, să răspund că **noi românii vom apăra pînă la ultima picătură de sînge România Mare și întregită** cu ajutorul aliaților noștri, și **vom dejuca aceste manopere interesate** cari vor să distrugă trăinicia lor,
prin **pretențiunile nedrepte ale învinșilor .** >
Ed.Mirto (PNT) : " Merită toate aplauzele ."
Cuza : " Evident - afirmă el - noi voim să menținem tratatele de pace, în ce privește garanțiile teritoriilor noastre naționale.Evident, fiecare dorește același lucru,

Însă **nu este în interesul păcii ca să te duci să proclami și să te rățoești**, cum aș zice, față de aceia cu care **suntem chemați a sta de vorbă**, în ce fel am putea **să organizăm o nouă pace** și să încheiem **un nou tratat**, care să aibă **o bază sigură**, iar **nu șubredă cum este astăzi.**"

Ed.Mirto : "Va să zică, **pacea care o avem nu e bună, și trebuie să facem alta ?** Trebuie **să se noteze bine această declarație** de d-nii stenografi.

Cuza / dec.30

▣ Episod parlamentar

Sunt sigur că o s-o redactați d-voastră înșivă , când veți revedea stenograma.

Cuza : "Nu te preocupa de mine "

Madgearu : " Este o tradiție a d-lui **Cuza să schimbe stenograma**"

Cuza : "Acesta este un neadevăr. "

Madgearu : "D.lorga a dovedit, la 1927 ,că dvs schimbați stenogramele "

Cuza : "În1927 nici nu eram în Cameră.Ai afirmat un neadevăr. "

Madgearu : "A dovedit-o d.lorga "

Cuza : " Stenografii știu mai bine decât d-ta să nu-mi schimbe stenogramele.

Nu faceți asemenea **afirmațiuni calomnioase**.Dle ministru, nu vă ridicați cu autoritatea dvs., e zădarnic.**Cuza nu merge cu trucuri mititele** , nu mă dau prins "

Cuza / dec.'30

▣ Tratatul de pace.- continuare -

[LD :din păcate, xerox cu porțiuni ilizibile]

"Ceea ce spuneam eu , este că avem datoria **să sporim spiritul păcii** [...] nu de trezire și de vrăjmășie răzbunătoare [...] **Ceea ce a fost drept pentru noi, să nu fie drept și pentru ei ?** [...] Atunci **care este politica d-voastre ?**

"Ea nu se datorește unui spirit de dreptate, și nu unei prevederi politice, încăodată, ci **spiritului jidănesc** care

a prezidat la întocmirea tratatelor de la Versailles." [...] [...] [...]

Voce PNT : " Toată opera de dreptate de la Versailles se datorește spiritului jidovesc?"

Cuza : " **În părțile lui esențiale , spiritului jidănesc.** [...]

Pentru noi, nu a avut altceva - nu putea să ne tăgăduiască dreptul nostru național pe baza legii naționalității - decât **să vîre vrajba între noi, și să ne supună dominației jidănești ,obligîndu-ne să dăm drepturi jidanilor"** [LD: Asta era !]

Manu : " **Dacă vorbeai d-ta astfel la încheierea tratatelor,** desigur că nu mai eram aici.(aplauze la PNT)

Cuza : "Atunci n-aș fi vorbit așa. **Atunci era o stare, acum este alta.**

Atunci a fost o necesitate, să se alcătuiască raporturile dintre națiuni, pe baza Tratatului de la Versailles.Dar **astăzi** suntem în situația că **tratatul de la Versailles nu se mai poate menține întocmai.** (întreruperi la PNT)

Zadarnic întrerupeți d-voastre.**Asta e situația."**

Virgil Madgearu : " Dle președinte, iată **răsplata îngăduinței dvs.**

de a lăsa pe d. **Cuza să vorbească șapte ceasuri** și să sfîrșească cu

un apel la revizuirea tratatelor.

Țin să afirm, dle Cuza că ,din fericire pentru această țară, **sunteți singurul om** care **gîndiți așa** cum ați arătat că gîndiți, în această chestiune.

Toate partidele politice răspunzătoare de destinele acestei țări

sunt împotriva acestor păreri, cu totul **singuratic** ,

pe care dvs. le-ați exprimat astăzi , la această tribună."

(aplauze prelungite, îndelung repetate)

Cuza : "Vă mărturisesc , dlor, că nici nu mă așteptam la mai mult de la d.Madgearu care a vorbit în calitatea oficială în care segăsește...

Madgearu : "N-am vorbit în calitate oficială, ci ca român"

Cuza : "Da, în situația de român, dar îmi dați voie să vă spun că n-ați înțeles nimic din cuvîntarea mea...(întreruperi la PNT)

Madgearu : " Să-mi dați voie să mă îndoiesc de origina sîngelui dvs....

Cuza : " D-le Madgearu, aceasta este o **inadvertență pe care nu ți-o voi ierta "**

Madgearu : " **Să te ierte Dumnezeu** pentru tot ce ai spus în această ședință"

Cuza : " Nu-ți tolerez, dle ministru, acest ton "

Madgearu : "Te-am tolerat noi prea mult"(aplauze la PNT) [...] [...] [...] (p. 314 bis)

Virgil Madgearu : "Eu am avut relații cu studențimea, în calitate de profesor, iar d-ta **în calitate de demagog**"

Cuza : " **Eu apăr viitorul națiunii românești**, în momentul acesta."

Dan Zaharia : "Dacă studenții nu vă vor face nimic, **vă vor blestema cei 800.000 de morți pentru patrie.**"

Cuza / dec.'30

▣ Echilibrul european și politica " jidănească "

" Ce s-a făcut ? De ce s-a făcut ? Ce ar trebui să facem ?

" **Ce s-a făcut ?** [...] **S-a sdruncinat echilibrul european**, s-a restabilit pe alte baze, dar momentan el este sdruncinat în ființa lui. De ce s-a sdruncinat echilibrul european ? S-a sdruncinat prin nimicirea Germaniei ca stat ? **Germania** ocupă în centrul Europei un teritoriu întins, milioane de locuitori, în plină dezvoltare a puterii și culturii lor [...] [...]

" **Rusia** profită de aceste neînțelegeri dintre popoarele din Europa.

În timpul acesta, pentru motivele ei de politică națională ,

Italia își reia libertatea și vrea să iasă din combinațiunile cu care s-a realizat tratatul de la Versailles. **Întreg echilibrul european este sdruncinat și nimicit.** Iată ce s-a făcut."

"**De ce s-a făcut?** Este mai mult decât necesitatea de a asigura o nouă ordine de lucruri **Mai mult decât** necesitatea de a da satisfacțiune intereselor naționale superioare ale tuturor națiunilor, de a se crea o Iugoslavie, o Românie Mare, o Cehoslovacie , și toate celelalte. **[ca prin Tratatul de la Versailles]**

"Pe lângă această necesitate a grupării popoarelor și a liberării națiunilor de sub dominații nefirești, este însă **tendința vrăjmășească de învrăjpire a națiunilor creștine și arice , pentru a le distruge pe dinsele și monarhiile lor .**

Aceasta este scopul pe care-l urmărește marea politică jidănească internațională.

De aceea am ajuns noi în starea de azi, cu învrăjpirea între națiuni și cu nesocotirea drepturilor lor naționale. Iată de ce s-a făcut .

"Iar **Societatea Națiunilor** reprezintă această **politică regretabilă** , că adică **să se mențină un tratat** care este **bazat pe o jignire a unor interese cari nu se pot înlătura**, și avînd , așadar , ca rezultat, **menținerea în continuare a învrăjbirii între națiuni.**"

"Acesta este punctul nostru de vedere . Dvs. sunteți liberi să-l primiți cum este , sau să nu-l primiți și să considerați lucrurile din alt punct de vedere . Sunteți liberi să faceți ce vreți, dar aceasta este părerea noastră. "

" **Ce trebuie să facem ?**"

-Mișa Vasiescu (PNȚ-plugar) : " Eu cunosc un proverb : **<la bătrîni să ai numai urechi , gură nu >** , dar mai știu încă unul **< omul în viață , de două ori poartă mintea copilărească și numai odată minte bărbătească >**

Cuza : " Eu sunt convins că d-ta nu ai înțeles nimic din tot ce se discută aici.

Nici nu ești chemat să înțelegi ; rămîi acolo unde stai."

Cuza / dec.'30

Revizuirea tratatelor.

[Nu s-a gîndit nimeni atunci să-i spună lui Cuza că, dacă Versaillesul a fost o pace "iudaică" avem a fi recunoscători evreilor care au îngăduit realizarea României Mari !]

"Trebuie să fim **pentru revizuirea tratatelor**, pe care o admite Poincaré , pe care o admite Mussolini, sau trebuie să fim **contra revizuirii** , pînă la ce măsură și cum ?

Eu am să vă expun **punctul nostru de vedere**. Repet: sunteți liberi să-l adoptați , sunteți liberi să faceți politica pe care o faceți, nimeni nu vă împiedică, o faceți pe răspunderea dvs."

"Iată , dlor, ce este de făcut , în două cuvinte : dvs. știți **de cine a fost dictată pacea de la Versailles ?** Știți dvs **cine a fost în dosul fiecăruia** dintre cei cari erau factorii hotărîtori ai **presei** ? În dosul lui Clemenceau era Mendelstein, în dosul lui Wilson era rabinul Weisse, în dosul lui Lloyd George era Filip Sosoon, și **o droaie de jidani** ca aceștia , încît s-a putut zice că pacea aceasta este **o pace iudaică.**"

(proteste, vociferări la PNȚ)

Madgearu : " Pacea pe baza căreia avem unitatea națională este **pace iudaică ?**"

Cuza : " **Păcii iudaice trebuie să i se substituie pacea creștină.**

În ce fel ? **Prin revizuirea tratatelor** . De ce revizuirea tratatelor ? Revizuirea tratatelor

mai întâi, **nu înseamnă revizuirea teritoriilor**. Revizuirea tratatelor înseamnă să se dea imediat **satisfacție unor interese naționale fără a cînti**, deocamdată, starea de lucruri în ce privește **teritoriile**."

Madgearu : "Deocamdată ?"

Cuza : "Da, dle diplomat.Deocamdată"

Madgearu : "Sunteți diplomatul intereselor străine .Aceasta sunteți dvs. "

Cuza : " Întîi și întîi revizuirea tratatelor cu **restabilirea națiunilor în demnitatea lor "**

D-lor aveți dvs dreptul să călcați principiul pe baza căruia existați ?

Aveți dvs dreptul să călcați **principiul naționalității** [...] ? Aveți dvs dreptul să călcați **principiul monarhic** ? Nu, nu aveți dreptul.[...] (p. 314)

Cuza / dec.'30

▣ Episod parlamentar

Petre Andrei : "Nu faceți și dvs.parte din neamul românesc ? "

Cuza : " Lasă-mă d-le, nu mă mai întrerupe, pentru că **nu ești bun de nimic**."

Petre Andrei : " Te rog să fii cuvințios și dacă nu poți să vorbești cuvințios, **să nu mai pîngărești tribuna**."

Cuza : "Dta mi-ai vorbit cuvințios ?"

Andrei : " Ca fost profesor universitar , **să ai bunul simț** să nu ceri respectul cînd nu-l meriți . "

Cuza : " D-ta nu meriți nici o considerație" (sgomot, întreruperi)

Andrei : " **Să vorbești cuvințios** , pentru că nu ești între copiii ale căror capete le zăpăcești d-ta.Nu-ți este permis să spui **aberațiuni de asemenea factură** , care sunt **demne de un creier obtuz și ajuns la adînci bătrînețe** ."

Cuza : "Recunoaște că **d-ta ești bătrîn înainte de vreme**." (sgomot, întreruperi)

Cuza / dec.'30

Revizuirea tratatelor :Germania- continuare -

[LD : în sfîrșit, spune lucrurilor pe nume.Devine avocatul Germaniei , fără echivocuri]

" D-lor nu aveți dreptul să călcați principiile pe care stați ,principiul naționalității , nu aveți dreptul să călcați principiul monarhic, care este principiul d-voastră.

Și atunci, trebuie să interveniți cum veți ști d-voastră în politică și în diplomație, pentru că aveți un mare rol de îndeplinit, de a fi mijlocitoare.

România poate singură să fie mijlocitoare între Germania și Franța.

Ed.Mirto : " Aceasta este loialitate ? "

Cuza : " D-voastră nu vă dați seama de **acest mare rol.România** singură poate să fie **mijlocitoare între Franța** , de care suntem legați prin sentimentul nostru de rassă, și **Germania** , pentru că **eu susțin și sunt convins** că **numai împăcarea Franței cu Germania poate să asigure pacea**.În ce fel puteți interveni ?

D-voastre puteți interveni cerînd să se restituie Germaniei coloniile.

Madgearu : "Extraordinar !"

Cuza : "Da, da, extraordinar !"

Madgearu : " Dle Cuza, **noi suntem un popor loial**.Nu suntem un popor lipsit de loialitate, cum voiți d-voastră să ne prezentați "(aplauze la PNȚ)

Cuza : "Dar cine vorbește că nu suntem loiali ? Nu denaturați lucrurile .Am spus că **România trebuie să servească de mijlocitoare între Franța și Germania**."

Madgearu : "Aceasta înseamnă ca **România să ceară să nu se respecte tratatele de pace** "

Cuza : " **Acesta este rostul României** și d-voastră trebuie să-l înțelegeți"

Manu (vice-președ.Camerei) : "Dle Cuza , dacă continuați **pe tonul acesta nepatriotic, față de aliați și față de Franța**, atunci cu toată **favoarea** care vi s-a acordat, voi fi nevoit să **v-o retrag**."

Madgearu : " Dle președinte, vă rog să i-o retrageți. "(p. 315)

Cuza / dec.'30

Societatea Națiunilor.

"[...] pentruca să ajungem la o stare de fapt, la **o pace definitivă și solidă** [...]

să refaceți o "Societate a Națiunilor" , **alta decît aceea care este astăzi**,

și în care vor intra **toate națiunile cu drepturi egale**,indiferent dacă sunt națiuni mari sau dacă suntnațiuni mici, și **pe baza frăției creștine** să alcătuiască o societate a Națiunilor cu drepturi deopotrivă egale.

" Și după ce veți organiza aceasă Societate a Națiunilor , pe care **eu aș dori să o văd organizată în centrul lumii latine**, în leagănul nostru latin și național ,

și în centrul lumii, al celei mai puternice organizații în centrul lumii creștine, care este Roma [...] **să se revizuiască** încă odată **toate problemele și să se ajungă la o pace definitivă.**

Anghel Demetrescu : "Aceasta este o poezie"

Cuza : "Este o poezie dar este și multă practică. La urmă, din aceste combinații, din aceste cercetări, din aceste silinți pentru pace, **vom ajunge să stabilim o bază temeinică a relațiilor dintre toate națiunile.** Acesta e scopul pe care trebuie să-l urmărim. Și **dacă va fi nevoie**, în interesul păcii, ca **să se revizuiască pe urmă și unele chestiuni de amănunt, se vor revizui**, în același **spirit creștin** de înfrățire între toate națiunile."

" **lată**, d-lor, care e **soluțiunea pe care eu o propun**, nu soluțiunea ca să ne lepădăm - ferească Dumnezeu ! - de aliații noștri, nu soluțiunea ca să nesocotim drepturile noastre consfințite prin tratate, dar nu de a continua învrăjbirea, și **nu soluțiunea de a crede în eternitatea unor tratate** care sunt în stare de primare. **"Dacă sunt perimate** - și noi nu putem să ne acoperim cu tratate îns tare de primare - **trebuie să avem o politică fermă pentru a ne pregăti, pentru a ne prezerva, în contra oricărei eventualități.**

"**lată** dlor, **ce aveam de spus** cu privire la a treia problemă, care este **problema tratatelor**. Este o problemă destul de importantă, care merită să atragă atențiunea dvs și cred că poate **să vă servească de îndrumare în această materie**, de la care depinde viitorul însuși al nației române." (p. 315)

Cuza / dec.'30

Episod parlamentar : posteritatea !

[Problema economică].

Madgearu îi propune să dezvolte chestiunea la dezbateră bugetului; Mirto îi sugerează că atunci vor fi și mai mulți deputați ;

Cuza : "**Puțin îmi pasă mie de deputați ; eu vorbesc ca să spun ceea ce cred eu că este necesar să spun, și care va rămîne înregistrat în Monitorul Oficial.**Cei ce vor dori să știe ce am spus eu, vor citi în Monitorul Oficial Dar eu nu pot să întrerup cuvîntarea mea.

Manu (vice-președ. Camerei) : "Dle deputat, vă rog să vă limitați și să vă concentrați gîndirea pentru că **aveți 3 ore și jumătate** de cînd vorbiți..

Cuza : "Așa este, dar **sunt 5 probleme**" (ilaritate)

Manu : "[...] d. deputat nu trebuie să ajungă **în situația preotului care predică prea lung și toată lumea a ieșit din biserică**, iar la urmă **a ieșit și paznicul** dîndu-i în mîină cheia, spunîndu-i să poftescă cînd va termina, **să închiză biserica.**"

(ilaritate)

Cuza : " [...] Eu trec liniștit înaintea și **dvs. sunteți liberi** să mai stați să mă ascultați, sau să plecați. **Domnii stenografi rămîn să înregistreze ce vorbesc eu.**"

(ilaritate)

Cuza / dec.'30

IV. Problema economică.

" **Problema economică** [...] dezbătută și răzbătută din toate punctele de vedere, încît ar urma **să repet concluziile d-voastre mărunte**, asupra diferitelor cauze, cu **cifre foarte savante**, cu **considerațiuni iscusite** așa zise economice, sub **privirea severă a marelui economist** care este **d. Virgil Madgearu**, (ilaritate) care trece de la **finanțe** la industrie, de la **industrie** la **agricultură**, **pe toate le dă gata**, și după ce se va duce și de acolo, **va rămîne un dezastru complet pentru țară**" (ilaritate)

"Eu cred că la d-voastre **este o lipsă de metodă**, care duce la rezultate catastrofale. Care este metoda d-voastră ? **Metoda dvs este metoda analitică cifrică mărunță.** Veniți la tribună și **înșirați fiecare**, după specialitatea lui, unul o ia cu **statistica grînelor**, celălalt cu **statistica boilor**, alții cu **statistica salariilor**, și dă-i înaintea, înșiră-te mărgărite, **cu cifrele**, și după ce au înșirat toate statisticile acelea savante, vin **<teoriile >**, ca acea cu statistica cu **tractoarele** [Stere] sau teoria chibriturilor, a **cutiilor de chibrite** [Leanca ?Lupu ?], pentru ca, la sfîrșit, din toate astea, **să nu rămînem cu nimic, cu nici o învățătură**, pentru îndrumarea obștească."

Cuza / dec.'30

▣ **Capitalul străin.**

" Ceea ce preocupă pe deputați, este **o singură soluțiune** de la care așteaptă tot binele : **capitalurile străine**. Nu mai găsesc altă soluțiune decât venirea capitalului străin, pentru **ca să salveze țara aceasta**.

Problema aceasta a capitalurilor străine a fost dezbătută și de **onoratul reprezentant al minorității germane, d.dr.Hans Otto Roth**. Și d-sa **nu vede altă mîntuire**, altă salvare, pentru țara românească, **decît venirea capitalurilor străine**.

Capitalurile străine formează **calul de bătaie**, printre teoriile tractoarelor și chibritelor, și printre statisticile dvs. de tot felul, ca **singura soluție salvatoare a țării**.

"Ei bine, d-lor, **eu cred că sunteți într-o profundă eroare**, într-o eroare **catastrofală, primejdioasă** chiar și pentru **existența națiunii române**.

Și atunci, d-le președinte, vedeți **cît este de necesar** de a fi expuse, de la această tribună, **alte puncte de vedere**, decît ale dvs.

Dvs., toți, sunteți pentru capitalurile străine. **Ce vreți o contrazicere mai mare ?**

Și atunci, d-lor deputați, vedeți dvs., că **aveam datoria ca să spun aici**, în ultimul moment, ce cred eu, **ca să luptăm pentru apărarea drepturilor**, așa precum le socotim noi, ale nației românești, asupra acestui pămînt."

"Cum că **afacerea** este de domeniul **unei mari primejdii naționale** în sfera acestei concepțiuni **a capitalurilor străine**, a apărut **cel mai extraordinar plan** pe care și-l poate închipui cineva, **produs de către un senator, Schopkez**. Nu mai e nevoie să spun cărei națiuni aparține."

Madgearu : "D,Skhopkez este catolic"

Cuza : "Cunoaștem noi catolici de aceștia.

Și ce propune acest domn **Skhopkez ?** Iată care este ideea lui .Să se creeze :

<O instituție în felul regiilor autonome, care ar primi de la stat, **în plină proprietate sau în concesiune, pe 50 de ani,**

1. Exploatarea industriale ale statului, cum sunt: căile ferate, serviciul de navigație, uzine metalurgice, terenuri petrolifere etc.

2. Averea imobiliară a statului ca: păduri, terenuri inundabile, rezervele de pămînt, etc., pescăriile, monopolul zahărului și alcoolului, căderile de apă, și, în genere, energia națională aparținînd statului.

Instituția autonomă, devenind stăpîna acestor bunuri și drepturi ale statului,

le-ar negocia mai departe, **prin vînzarea sau concesiunea** către **unul sau mai multe grupuri străine**, iar produsul acestor operații,

în valoare de **2-300.000.000.dolari, ar fi vărsat statului**.

Instituția autonomă n-ar face decît serviciul de **samsar cinstit**, după o expresie celebră. **Cu banii** astfel realizați, **statul ar face** mai întîi **asanarea datoriilor agricole**, iar ce ar rămîne, ar fi întrebuintat pentru **sporirea circulației monetare**. > [LD:nu dă sursa citatului]

"Cu alte cuvinte, **Schopkez vrea vînzarea României și cumpărarea ei pentru 2-300.000.000**, de către acea regie autonomă, care **ar fi stăpîna pe țară** și ar transforma-o într-o **provincie a capitalului jidănesc internațional**.

Acesta este scopul care se urmărește .

Iar toți aceia care sunt partizanii capitalurilor străine,

nu-și dau seama că aceste capitaluri, chiar acum, **ocupă o mare parte a României**

și că se tinde să se stabilească în România **adevărate colonii jidănești** ;

că noi am ajuns să **nu mai fim stăpîni pe avuțiile noastre naționale**,

am ajuns **în stăpînirea unor așa numiți experți**,

impuși nouă **de aceste capitaluri străine**, așa că nația română nu se mai poate mișca

și avem pe deasupra **sărăciei, și rușinea subordonării nației românești unor străini,**

și **cum țara și nația română nu au fost**

nici chiar în timpurile cele mai rele ale **vasalității turcești**. "

" Dar, d-lor deputați, dacă cel puțin, după această perspectivă a vînzării României - căci

este vorba de vînzarea ei - am putea să spunem că s-a făcut fericirea nației

românești.Nici atîta nu se face.Am avea atunci **o țară stăpînită de bancherii jidani, cu**

experți și cu conducători străini în toate părțile, iar elementul românesc redus la

starea de iloție, de robie către capitalul jidănesc internațional."(p. 316)

Cuza / dec.30

Episod parlamentar

Landau : "Măcar dacă ar fi și capitalul acela străin "

D.Manu : " Vă rog să nu mai întrerupeți"

I.Mirescu : "Dle președinte, după d.Cuza tot capitalul străin este jidănesc, și noi nu putem

admite"

D.Manu : " Nu vă interesați de teoriile d-sale, care aci sunt naționale, aci internaționale"

Cuza : "ce înțelegi d-ta , părinte, din chestia aceasta ? Dacă nu ai înțeles nici religia creștină, cum ai să înțelegi aceasta ?"

D.Manu : "În asemenea condiții, nu se mai poate discuta"

Cuza : "Voi face dovada că nu înțelegi.[...](p. 316)

Cuza / dec.'30

▣ Criza economică.

" Dlor deputați ne găsim aici în fața unei hotărâtoare probleme , de mare însemnătate, a nației românești.[...] pentru existența neamului [...] suntem în ultimul ceas Este o criză generală.Aici este o totală confuzie.Analiza mărunță se ocupă de criza națională,dar criza națională este în legătură cu criza mondială.și, pînă la un punct, este vinovată criza mondială, și așa mai departe." [...]

"Eu voi rezuma **păreră mea** , în această privință , în **trei teze precise** :

Prima teză : criza mondială , ca și criza națională românească, **au aceleași cauze generale și aceleași soluții.**

A doua teză : criza mondială, ca și criza națională românească, **sunt crize organice de dezechilibru al puterilor de producție.**

A treia teză : acest dezechilibru economic se datorează **capitalului jidănesc parazitar .(p. 316)**

Cuza / dec.'30

Industria parazitară.

"Pentru a înțelege ceea ce se petrece cu noi azi,să-mi permiteți a vă aminti pe scurt **cîteva date din dezvoltarea economiei naționale a popoarelor moderne.**

" Totul pornește de la agricultură.**O agricultură primitivă**, dezvoltată și în legătură cu prefacerea materiilor prime încredințată unor **meseriași** , care sunt **organizați în bresle.**

Această stare a economiei naționale , nu poate într-un moment dat, să răspundă necesităților cari i se pun de către **necesitățile de export**, cari se cer a fi din ce în ce mai mari.

Și atunci, **popoarele moderne** trec de la forma meseriilor organizate în bresle , **în forma manufacturilor** care centralizează puterile de producțiune [...] în care prevalează lucru de mîină." ...

Voce : "Dle profesor, dar cunoaștem aceste lucruri de pe băncile școlii"

Mirescu : " Dle profesor, eu constat că dvs. **vreți să țineți tot cursul** , pe care nu l-ați mai ținut de mult, de cînd ați fost scos la pensie.În același timp, d-le președinte, constat că dvs.aplicați d-lui prof.Cuza un regulament cu totul deosebit"

Cuza : " Te rog adresează-te Camerei și nu mai lăsa să fiu întrerupt"

[...][...] "**Ce se întîmplă în România ?**

" **În România**, țară agricolă, prin **intervenția capitalului parazitărilor de speculă jidovesc**, țara este împinsă către dezvoltarea unei **industrii parazitare**. [...] și , concomitent cu această industrie [...]

Dar ce ar fi dacă această industrie,făcută anume de jidani pe pămîntul României , nu ar exista ?

" Se naște întrebarea în adevăr : este necesar ca să continuăm noi a menține această stare de lucruri ? [...] [...] **Ce trebuie să facem domnilor ?**

" **Mai întîi** : să procedăm la **desființarea industriilor parazitare** , **suspendînd protecția vamală** de care se bucură.

Trebuie **să devenim liberi pe tarifele noastre**, ca să putem **asigura debușuri agriculturii**.[...] "(p. 317)

Cuza / dec.'30

Problema muncitorească.

" Nu este numai o necesitate economică, ci **este o necesitate de ordin național** , pentru că prin dezvoltarea industriei la noi în țară,

jidanii au ajuns stăpîni pe clasele muncitoare , și va fi destul ca,la un moment dat, **jidanii , stăpîni pe fabrici, să se înțeleagă** pentru a arunca în stradă pe muncitorii proletari , șomeuri, pentru ca **să provoace grave turburări sociale.**

Prin urmare, întreaga existență a statului românesc ,să fie primejduită.

"Vă dați dvs seama ce înseamnă aceasta ? **Astăzi, o massă întregă de muncitori stau la discreția fabricanților .**

Aceștia, **cînd vor voi să dea statul român peste cap**, n-au decît **să arunce** pe stradă, pe motiv de criză, **sute de mii de lucrători** rămași fără lucru, șomeuri. Și atunci vă întreb : **ce va face statul român față de această năvală a unor oameni fără muncă, flămînzi ?**

Desființarea industriei parazitare nu este doar dar numai o problemă economică de mîna întîii, ci **este o problemă națională de ordin intern**, de asigurare a ordinii statului .
" Iată d-lor de unde trebuie să purcedem .

Prin urmare, **am desființat industria parazită [!!!] ,ne-am asigurat debușeu** pentru produsele noastre agricole,[!!!] și am salvat țara de **lovitura care i se pregătește în ascuns de către capitaliștii străini ."**(p. 317)

Cuza / dec.'30

▣ **Orientarea economică spre Germania.**

[LD:Atenție ! și din p.d.v.economic,toată pledoaria pentru a lansa **orientarea României spre Germania**]

" **Singurul debușeu**, cel mai **lesnicios** și cel mai **bogat** , pentru produsele agricole românești , **este Germania.**

Stabilirea relațiilor economice cu Germania trebuie **să fie o dogmă a politicii economice românești. Cîtă vreme nu vom reveni** la relațiuni normale cu Germania, țară industrială producătoare de mărfuri ieftine , cu care , ani de zile am stat în legătură, **noi nu vom putea prospera."**

Eduard Mirto : "Cunoașteți cauzele.Noi suntem de vină ?"

Cuza : "Eu nu discut cauzele , **eu spun ceea ce este necesar."** (p. 317)

Cuza / dec.'30

Țăranul

" Pentru **dezvoltarea agriculturii** și a producțiunii generale țărănești , mă grăbesc să vă atrag atenția , că **nu este vorba de dezvoltarea producției** noastre agricole prin **tractoare**.Evident, tractoarele pot să folosească dacă sunt încredințate gospodăriilor rurale.Dar **noi nu putem să venim la acea agricultură a tractoarelor** ,cum s-a făcut în **America de Nord**, unde stau întinderi mari la dispoziția capitalului [...]
Pentru noi, ceea ce este **esențial este păstrarea și întărirea gospodăriilor astfel precum sunt, înlăturarea oricăror intermediari**, și asigurarea dezvoltării depline a clasei noastre rurale."

Mirto : "Dar bani ?"

Cuza : " **Ce ai nevoie de bani pentru dezvoltarea agriculturii?"**

Mirto : "A, uitam că vorbiți în abstract"

Cuza : "Am să-ți demonstrez că **pentru toate aceste măsuri , nu avem nevoie de bani**,că este **o aberațiune** datorită unei **închipuiri greșite** ca **să ne dăm vînduți străinilor** , cînd noi **ne putem dezvolta fără ajutorul lor.**

"Dlor, o chestiune principală este este devalorizarea sau valorizarea muncii țăranilor.

Țăranii noștri muncesc și astăzi cel mult **100 de zile pe an** .

Despre problema aceasta, **savanții dvs nu vorbesc nimic**, și cu toate acestea este una din cele mai importante probleme.

Trebuie să facem în așa mod,încît **puterile de producție ale țăranului român libere , să poată să fie întrebuințate și în restul anului."**

Voce : "Dar cîte ore pe zi muncesc ?"

Mirto : " Indiferent, este o mare parte din timpul anului neîntrebuințată"

Cuza : " O mare parte din timpul anului ,**țăranul nostru nu muncește , nu poate munci**, pentrucă **nu are ce munci."**

Mișa Vasiescu : " În multe vei fi avînd d-ta dreptate, dar aici **n-ai dreptate și ești necunoscător în cauză**.Dta cunoști chestia țăranimii , cum cunosc eu chestiunea profesoratului universitar al d-tale.Așa mă pricep eu la meseria d-tale.

Cuza : " Te rog un lucru,d-le Mișa Vasiescu.D-ta susții că țăranii au muncă destul în tot timpul anului ?**Ce muncesc iarna ?"**

Vasiescu : " Dați-mi voie să vă lămuresc.În timp de iarnă , este destul dacă se scoală la ora 5, **nutresc vitrele** pînă la ora 8, apoi **dejeunează**.Își umple **carul cu gunoi**, și-l duce la holdă.,după masă aduce **carul cu lemne** de la pădure , **hrănește vitele** și vine seara."

Cuza : " Prin urmare **valorizarea integrală a muncii țărănești**, este una din condițiile țării noastre. Dlor, **baza de existență a muncii țărănești , este pămîntul.**

S-au rășluit pămînturile țărănești și continuă a se rășlui.

Mă refer în deosebi la Basarabia , unde s-au împărțit pământurile țăranilor de către jidani, [???] și prin urmare, fiindcă jidanii aceia nu sunt capabili și nici nu trebuie să le lucreze, este o pagubă enormă pentru economia națională.[...]

Cum admiteți dvs. ca pământurile țăranilor să fie vândute , și acum, mai ales, se vînd din ce în ce mai mult, pămînturi pe care încep a se stabili adevărate colonii de către jidani, veniți din toată lumea, pe cînd agricultorii noștri mor de foame.

Nici pentru aceasta nu avem nevoie de capitaluri străine, pentru că , din contra, cu aceste capitaluri se cumpără pămînturile țărănești."(p. 318)

LD : Ședința s-a terminat la ora 21, 25, iar Cuza ... promite că va continua luni...
Ar urma partea a V-a , "problema politică" anunțată de el la început.
Este cel mai lung discurs parlamentar găsit de mine.]

A.C.Cuza / 13 dec.'30

4) A.C.Cuza (LANC), continuarea discursului la mesaj, 15 dec.'30

Memoriul LANC , către Carol, din 20 sept.'30
(DAD, MO.20, ședința din 15 dec.'30, p.326-341)

[LD: Camera era exasperată.Cuza jubilează ,este glumeț,este provocator, se simte sigur pe el, cu aluzii cînd ironice, cînd acide, cînd șantajiste.

Motivele pentru care Camera rabdă : poate nădejdea că va critica mai ales PNL, sau dorința de a avea o "voce opozantă" , sau propriile turburări din PNȚ,sau absența ardelenilor de marcă ,sau gîndul că va exista o "voce antisemită" tranșantă ;

Eu cred că mai degrabă este o sugestie regală : citirea Memoriului LANC (20 sept.'30) în parlament , ca un sondaj , pentru a vedea reacția partidelor ,

Carol fiind interesat în anihilarea regimului guvernării prin partide, și creșterea puterilor regale.

În pofida apelului lui Madgearu și al altora , de a nu i se mai îngădui să blocheze lucrările lui Cuza i se dă cuvîntul în continuare.]

Cuza / dec.'30

▣ Atmosferă parlamentară.

[Ședința este condusă de Ștefan Cicio Pop, absent o vreme...]

" Ca introducere și raportîndu-mă la cazul care s-a desfășurat înaintea dvs.cu atîta solemnitate ,cazul contractului Stewart, și fotografia amendamentului de care unii s-au servit , inducînd în eroare pe funcționari , pentru a le da acel act ca să-l fotografieze ,

iar celălalt vine să protesteze că actul a fost fotografiat,

să-mi dați voie ca eu să-i fotografiez pe amîndoi împreună " (Mare ilaritate)

M.Manoilescu : " Dle profesor, aceasta este un plagiat !" (Mare ilaritate)

Cuza : " O fi plagiat, dar dați-mi voie să vă fotografiez împreună, ca ilustrație necesară la situația partidelor de azi, cari pretind, încă , să guverneze

această țară, și în vederea concluziilor la care vreau să ajung,asupra problemei politice. " D-lor președinți, dlor deputați, în continuarea cuvîntării mele, vin la această tribună ,stăpînit de o sinceră emoție, nu pentru azi,ci pentru ieri, nu pentru mine,ci pentru d.voastră. Ați trecut printr-o mare primejdie . [...]

Primejdia de a-mi fi întrerupt cuvîntarea mea. (Mare ilaritate) Cauza ?

Intervenția d-lui ministru Madgearu ca să ceară d-lui președinte ,părintele Manu, ca să comită grava greșală , de a-mi întrerupe cuvîntarea,

cf art. 39 din Regulament,care spune că cineva nu are dreptul ca să vorbească mai mult de două ore."

Madgearu : "Ați vorbit 3 ore și jumătate "

Cuza : "Da, dar erau 5 probleme pe care le tratam. (Mare ilaritate)

[...]A fost un moment cînd am coborît de la tribună, și mi-am zis : să-i las să comită această greșală [...] fiindcă dvs era să subordonați Regulamentului, făcut pentru împrejurări ordinare, discuțiile extraordinare asupra unor evenimente extraordinare , pentru care nu se pot determina cuvîntările cu ceasul.

Birjarii merg cu ceasul ,oamenii care discută , nu discută cu ceasul ."

"O nouă domnie a intervenit în condiții excepționale.Frămîntări de război [...]

în vederea **revizuirii tratatelor** , cum se zice - pentru a preveni războiul.

"**O stare economică din cele mai grave**, disperată, la care desigur ați contribuit d-voastră, partidele, în cea mai mare parte .

" **Răzvrătirea partidelor împotriva Coroanei** -căci ,evident, este o răzvrătire a partidelor, îndeosebi a Partidului național liberal împotriva Coroanei, [...]

" Toate acestea dvs. **ați fi vrut să le rezum în cele două ceasuri** parlamentare ale dvs., prevăzute pentru discuțiile obișnuite în Parlament ?

" **Regulamentul ?**[...] când am un complex de probleme și trebuie să le cercetez pe fiecare sistematic, a-mi pune cele două ore prevăzute de regulament, este suprem ridicol. Dar eu sunt un om generos. Ori de câte ori văd pe **părintele Manu** , îmi aduc aminte de Evanghelie (**ilaritate**) și de data asta [...]mi-am adus aminte de textul din Evanghelie , care zice : < Lăsați pruncii să vină la mine , căci a unora ca aceștia este împărăția Cerului. > Părintele Manu este, **în materie de parlamentarism , un prunc**, adică este cu totul **nevinovat** ."

D.Manu :Dacă se numără după anii efectivi, atunci eu **sunt mai vechi parlamentar** "

Cuza :" Nu este vorba să fii mai mult în Parlament, dar este să știi învăța ceva în parlament." (**ilaritate**)Și atunci ajungând la **ora 10 noaptea** , m-au ținut aici ,ca să mă silească a mă sinucide , adică **să aleg între sinucidere** , pentru datoria pe care trebuia să mi-o fac și **părăsirea tribunei**.M-am coborât de la tribună , și mi-am zis : am să-i las cu lovitura aceasta ,ca să se știe că [...] **președintele acestei Adunări democratice să-mi întrerupă cuvântarea**.Și voiam să vă las cu lovitura aceasta.[...] și cum s-ar fi prezentat marele ministru , **d.Madgearu , consilier al Tronului , față de MSRegele, care ne-a invitat pe toți să conlucrăm armonice** la soluționarea problemelor grave , care apasă asupra acestei țări ?

Aș fi vrut să-l văd pe d.ministru Madgearu explicând MSRegelui,

Că mi-a întrerupt cuvântarea din cauza celor două ore prevăzute în Regulament art.39 .Repet : este suprem de ridicol! [...]

Trec peste acest incident și revin la dezvoltarea cuvântării mele." (p. 325-326)
Cuza / dec.'30

▫ Sinteza și teza

" Este o teză și o sinteză.**Sinteza** cuprinde **situația acestei țări** , rezumată în **cinci probleme**, problema **monarhică**, problema **jidănească**, problema **tratatelor**, problema **economică**, problema **politică**.

" **Teza** este că **partidele nu sunt capabile să rezolve aceste probleme de existență ale nației românești**, și că **se impune**, în momentul de față, **nu schimbarea unui partid** și înlocuirea lui prin altul, **ci schimbarea regimului însuși de guvernare a partidelor.**"

[**LD** : Rezumă cele 4 puncte din sinteză , făcute pe 13 dec.

Reia argumente, vine cu noi exemple,se repetă, este agasant ;

Ironizează adversarii ; preiau doar noutățile.]

Nu pot fi rezolvate de guvernele de partid - problema monarhică ,problema jidănească , problema tratatelor, problema economică - **pentru că** partidele nu există decât în funcție de guvernare și terorizează Coroana, cerînd să fie aduse la guvern."
Conta / dec.'30

▫ Pedagogie antisemită.

" **Colegi universitari** cari se amestecă în această problemă **fără nici o cunoștință**, cu o **ignoranță condamnabilă**, supărătoare, întristătoare " ;

" **Vasile Conta**,un cugetător adevărat , profesor și el al Universității din Iași, care, în **Camera de revizuire**,chiar de la această tribună, **s-a pronunțat** cu toată hotărîrea **contra revizuirii art.7 din Constituție**, cerînd **excluderea jidanilor de la împămintenire**. Atunci, în ședința Adunării deputaților de la **4 septembrie 1879** , **Vasile Conta** a zis : <Noi, dacă nu vom lupta contra elementului jidovesc, vom pieri ca națiune .> "

"Acum vin dumnealor [**Ralea, Andrei**] , **profesori universitari din Iași**, și **consideră problema** aceasta ca și cum **nu știu și nu-și dau seama** , nu de adevărul cuvintelor lui Conta, căci s-ar putea ca Vasile Conta să fi fost în eroare, dar de **faptele care au crescut de atunci**, și cari **demonstrează adevărul** celor susținute de Vasile Conta și de noi ."

De aceea a explicat el problema : că a apărut de cînd sunt jidanii ; că ei au fost tot timpul

în conflict cu poporele ; că sunt o nație neasimilabilă ; că sunt o rasă deosebită; că au o religie specială ; că sunt stat în stat ; că trăesc parazitari .

A explicat și antisemitismul : că este o reacție organică ; că manifestațiile antisemite sunt firești ; că el le constată ca un doctor , ca niște " friguri" ...

Costache Leanca (sterist) : "**Nu numai constatați, ci propagați asasinatul "**

Cuza : "Mai întâi, cine întrerupe ? Să nu fie jidan, că nu-i răspund !" (**ilaritate**)

Voci PNT : "**Leanca !**"

Cuza : " Ce spune Leanca, nu contează ! "(p. 327)

Cuza / dec.'30

II. Problema evreiască și partidele.

" Eu mi-am pus întrebarea : **pot partidele să rezolve problema jidovească? Nu.**

De ce nu ? Pentru că, în principiu, ele se prezintă cu asemenea **elemente** , care **nu înțeleg nimic** , sunt de **o prostie nemărginită** ; și apoi, nu pot partidele să rezolve această problemă pentru că **sunt amestecați cu jidanii în toate afacerile.**

Apoi , dlor, cum să contribuie la rezolvarea problemei acei care sunt amestecați în diferite întreprinderi, de unde iau sute de mii de lei, împreună cu jidanii ? Nu se poate.

De pildă , sunt în legătură cu **Ausschnitt** , și împart împreună beneficiile diferitelor întreprinderi ! D. ministru **Madgearu cunoaște pe Ausschnitt** , cunoaște **și afacerile lui "** (**ilaritate**) **Și noi le cunoaștem."**

Madgearu : "Cari afaceri ? [...] Mai rămâne să ne demonstrezi că rezolvi d-ta problema. "

Cuza : "**Desigur că o rezolv, și am să îți-o demonstrez chiar astăzi "** (p. 327)

Cuza / dec.'30

III. Revizuirea tratatelor și partidele.

[**Rezumă iar problema revizuirii tratatelor**]

Pamfil Șeicaru (ziarist ind.) : " Vă rog să-mi dați voie să vă pun o întrebare, dle Cuza. **Noi avem un tratat de alianță cu Polonia,**

de a-i apăra **integritatea granițelor.** Primul punct de program al d-lui Hitler, este revizuirea granițelor de est. Care este atunci situația noastră ? "

Cuza : " Dle Șeicaru, **eu fac aici o analiză obiectivă.** Vă rog să mă lăsați, **acestea sunt obiecțiuni mărunte .** (**protestări la PNT**)

Am explicat și am să vă mai explic, dar vă rog să mă lăsați să merg mai departe."

"Prin urmare, iată **o mișcare** care se produce în sînul **Germaniei** și care îl determină deodată pe **Mussolini** - Mussolini nu este nici el un copil - să vină **să spună** :

< **Revizuirea tratatelor** nu este în interesul Italiei, ci **în interesul lumii.** >

- **IGPardos** : " Să se supuie el mai întâi revizuirii tratatelor."

- **Cuza** : "Italia se înarmează ca să-și apere interesele .După **Mussolini** , intervine Poincaré , intervine Ludendorff și toți reprezentanții politicii europene și se ocupă de chestiunea aceasta [...]

"Astfel mi-am pus eu întrebarea :

sunt partidele capabile să rezolve aceste probleme a tratatelor ? Nu !

De ce nu ? Pentru că ele **se țin de Societatea Națiunilor**, și cred că aceasta este politica care trebuie să o facă, **politică catastrofală, care ne duce la pieire** , pentru că **astăzi nu-ți poți ascunde capul în nisip** , ci trebuie să vezi [...]

se înarmează [...] :Italia, Turcia, Bulgaria ș.a.m.d. iar

noi rămînem izolați aici, pe tema Societății Națiunilor.

Și atunci **eu am zis** că ,în locul Societății Națiunilor de la Geneva, **trebuie să se**

creieze ,cînd va fi, **Societatea Creștină a Națiunilor...**

Voce PNT : " Dar cu turcii ce facem ?" (**ilaritate**)

...și că numai **după ce vom crea** această Societate Creștină a Națiunilor, [...]atunci va veni momentul ca **să așezăm pacea definitiv , pe baze solide."**

Grigore Gafencu : "**Noi am tolerat** ca dvs. , timp de o jumătate de oră, să rezumați ceea ce ați spus data trecută, numai ca **să faceți teoria revizuirii tratatelor "**

Cuza : " Fii liniștit ; **nu te face campionul tratatelor;ele vor fi revizuite "**

Gafencu : " Ca orice român, **mă fac campionul politicii noastre externe** , care este bine stabilită pe **respectul tratatelor "** (**aplauze prelungite la PNT**)

Cuza : "**Vă las ca entuziasmul dvs. să se liniștească**,ca să pot răspunde d-lui Gafencu.Nu-mi insinuați mie ceea ce nu am spus.Părerea mea o voi spune la urmă.

Și cred că atunci te voi satisface și pe d-ta cu punctul meu de vedere."(p. 328)

Cuza / dec.'30

IV. Problema economică și partidele.

[**Rezumă iar problema economică , criza economică ; capitalul jidănesc; cele 3 teze ale**

lui; industria parazitara; adauga cîteva exemple.]

"Partidele nu pot rezolva această problemă pentru că ele **sunt stăpînite de o himeră : himera capitalului străin.**[...] Partidele ajung la vestitul plan Schopkess, care prevede, nimic mai puțin,decît vînzarea României."

Industria "românească" din circumscripția Iași :

Nathan Wachtel, Strul Aron, frații Solomon, catz Weissmann, Forster, Lorentz, Leon Brill, Schwam, Finzerhut, Leibovici, Ițic Mandelsohn, Gold, etc.

"Toată industria noastră aproape că este jidănească "

Pamfil Șeicaru : "De vină este partidul liberal "

Cuza : " Evident că este , **în primul rând Partidul liberal.**

Dar cu concursul tuturor partidelor **a ajuns jidănimea stăpînă pe toată industria și comerțul țării,** prin înlăturarea elementului românesc,

cu tantiemele pe care **reprezentanții partidelor** le iau de la aceste **industrii și bănci,** căci **conducătorii partidelor** nu trăesc decît din tantiemele din **afacerile jidanilor."**

A venit un jidan Iacobi, din America - cînd jidanul vine din America e mult mai obraznic decît jidanul care nu a fost încă în America !

Întîi a dat faliment și trebuie să plece , dar după ce a expirat termenul urmăririi s-a reîntors, a atras niște doctori români cinstiți și a făcut o fabrică de gheață, care a dat și ea faliment...

"Dar oare **sunt capabili jidanii să producă vreodată ceva?" (ilaritate)**

Din capul unui jidan nu pot să iasă decît drăcii , ei n-au produs niciodată nimic.

Dar ce zice Francois Quesnay ? ...

D.Manu : "Și pe **apostolul Pavel** îl insultă că a fost **jidan "**

Cuza : " De aceea **a sucit învățătura lui Isus Hristos.**

Este o mare problemă aceasta cu Pavel.

Pavel nu l-a înțeles pe Isus Hristos, și sființia ta , care mergi după

Pavel, **nici sființa ta nu-l înțelege pe Hristos " [!!!]** (p. 329)

Cuza / dec.'30

▣ **Primatul agriculturii**

...**Quesnay** - genial cugetător, neînțeles , mai ales de Adam Smith - a spus că **agricultura este izvorul avuțiilor...** [citează în franceză]

"[...] **noi trebuie să revenim** de pe calea greșită, vițioasă , [industria] pe care am apucat, la **afirmarea și dezvoltarea agriculturii noastre.** [...] Foarte simplu :

restabilirea echilibrului organic al puterilor de producție , pe baza **primatului agriculturii.**

Acest principiu **ne pune pe noi într-o situație excepțional de favorabilă**

pe cînd acest principiu **pune popoarele industriale** , ajunse la o dezvoltare mai mare,

într-o situație foarte grea Cum ? **Popoarele industriale** trebuie să-și reducă

dezvoltarea lor industrială **la limita propriilor lor agriculturi și a micului import** pe care pot să-l aibă în legătură cu popoarele agricole ." (p. 329) [...] [...] [...]

"Am zis că **este nevoie de resatbilirea relațiilor cu Germania** ,

fiindcă **Germania este o țară industrială și are nevoie de produsele noastre**

agricole" [Rezumă și aici ceea ce a zis în 13 dec.]

Cuza / 15dec.'30

▣ **Industria parazitara și partidele**

" [...] cînd **produsele agricole** se vînd la **prețuri atît de scăzute**, produsele **industriale** se vînd la **prețuri exagerate."**

Ghelmegeanu : " Dați-ne mijloace pentru echilibrare"

Mirto : "Ce măsuri trebuie luate?"

Cuza : "Foarte simplu :îi impui să le vîndă așa ! " (ilaritate)

N.Corodeanu : "Aceasta intră în cadrul principiilor de economie politică!"

Cuza : "Lasă că **facem noi economie politică,** numai să **ni se dea puterea în mîna**, și vom face altă economie politică , decît aceea pe care ați făcut-o dvs.ca săne ruinați

Noi nu înțelegem acea economie politică grație căreia **țaranul român se ruinează,** iar

jidanii se îmbogățesc.Economia noastră politică va avea ca rezultat **ca românul să se îmbogățescă** în țara lui, iar **jidanul să plece de aici ."**

În fruntea **trustului zahărului** este Tancred Constantinescu care este

"paravanul jidanilor" .Mai sunt și G.Cipăianu, Zisu , Bistrițeanu ,

după care urmează jidănimea : Oscar Kaufmann, Pincas Schlesinger,

Iosipovici Lechner, Pennok, Rotfeld, Abramovici, Blumenfeld, Iosef Mailat, Mauriciu Domony, etc etc.

"Pentru aceasta trebuie noi să ne sacrificăm ? Pentru ca trântorii aceia să realizeze beneficii ? **E monstruos și o rușine pentru guvernele partidelor** , căci ele au lăsat țara să ajungă în halul acesta ." (p.330) [...][...][...]

Cuza /dec.'30

V .Problema politică și partidele.

[**Până la asta, a vorbit , iarăși , aproape 1 oră.Este din nou admonestat, ironizat ...]**

"Am zis și repet: noi nu vorbim ca birjarii, cu ceasul.**Noi ne dezvoltăm punctele noastre de vedere** , cari sunt interesante , **spre a fi cunoscute** de țară și **de MSRegele** **Eu răspund cu munca și cu truda mea înaltei chemări a MSRegelui**, care a apelat la noi toți ca să contribuim cu ceva la luminarea situației aceasta nenorocite a țării "

"**Problema politică este problemă de guvernare**.Se naște întrebarea :

care trebuie să fie **organul** care trebuie **să rezolve aceste [4] probleme** de existență anației românești ?"- problema este dezbătută de parlamentari,de presă...

după guvernul acesta , ce urmează ?

Pamfil Șeicaru , în"Curentul" , în articolul "Prevestiri rele" , încheie articolul cu cuvintele : < Bate vînt de nebunie!" >

Lumea vorbește de mareșalii Averescu și Prezan ...

Șeicaru : "D.mareșal **Prezan a declarat că nu va face politică** și că nu se gîndește la nici o acțiune politică "

Cuza : " Și totuși a fost destul să se răspîndească știrea că d.mareșal **Prezan** a ținut la d-sa acasă **un dejun** și că a invitat **cîțiva oameni politici** la d-sa , ca imediat să fie presupus că **este unul** din acei care se gîndesc la **un guvern de personalități** [...] **partidul liberal** [nr.1] ,care **are pretențiunea că** el trebuie **să vină la guvern** după dvs., ca **să se insulte** în modul cel mai trivial **pe d.mareșal Prezan** și să-l amenințe în felul lor. " Dlor, **sunteți bolnavi . (mare ilaritate)** și este nevoie ca să fiți vindecați.Și eu, dlor, așa cum sunt eu, **am să vă vindec. (ilaritate)** Da d-lor, nu o credeți dvs.acum , dar o să vedeți."

Voce : "**Liberalii au plecat !**"

Cuza : "**Au și interesul să plece (ilaritate)** față de ce **cele ce am să spun** .Desigur că au plecat și că **ar trebui să plece** , în primul rînd, **d.IGDuca.** "

Voce : "**Au lăsat observator !**"

Cuza :"da, pe d.**Stănescu de la Buzău!** Îmi pare foarte bine de cunoștință .

(ilaritate) (p. 331-332)

Cuza / 15dec.'30

" Îngrijit de această situație foarte gravă, așa cum suntem noi între noi, în "**Liga Apărării Naționale Creștine**", ca o frăție, - ferească Dumnezeu, nu ca partid ! - am zis prietenilor noștri : **hai să ne întrunim și să ne sfătuim** asupra situației -aceasta a fost la 2 august - și ei **m-au însărcinat** pe mine să fac un"**Memoriu**" pe care l-am remis **MSRegelui la 20 septembrie**, tratînd tocmai despre această problemă politică , încă de pe atunci."Cere permisiunea să prezinte acel Memoriu...

Voce : Tot cinci probleme cuprinde ?

Cuza : " Nu , dlor, de data aceasta cuprinde mai multe " **(ilaritate)**

▣ **Memoriul LANC, 20 sept.'30**

[LD : Sublinierile, colorarea, parantezele, îmi aparțin

Indiferent de vulnerabilitatea unor opinii cuziste, este fără îndoială ,**un document serios, coerent, argumentat** , care - cred eu - va fi inspirat **tendențele și tentațiile tînarului rege Carol**, multe din tezele lui Cuza găsindu-și aplicări **în regimul instaurat el în 1938]**

Cuza / sept.'30

Memoriu LANC

" *Maiestate,*

În marea zi istorică de **8 iunie 1930**, nația românească întreagă a aclamat întronarea **Maiestății Voastre** ca Rege al României.

Sire,

" Va rămînea deapaururi în amintirea urmașilor această zi de însuflețire obștească și de înălțare a patriei , trezită la conștiința **actului providențial** ce se săvîrșea, și în care **ea și-a pus toate speranțele ca să se mîntuie** de suferințele nespuse pe care le-a îndurat în ultimii ani.

[Criza regimului]

Sire,

" **O criză generală bîntuie țara.** Criză cum nu s-a mai pomenit în istoria ei.

Tot odată : criză agricolă, criză industrială și comercială , criză financiară, criză morală, criză politică și parlamentară, criză de naționalitate.

" **Criză agricolă** : clasa producătoare țărănească , din cauza **scăderii prețurilor** produselor ei, cu toată munca sa trudnică, trăește în **sărăcie și strîmtorare** , incapabilă să-și plătească dările către stat, **jefuită zilnic de o speculă nerușinată** și de **o cămătărie neomenoasă.**

" **Criză industrială și comercială** : Industria și comerțul, **aflăte** în cea mai mare parte **în mîna străinilor, scumpesc prețurile și apasă** și mai mult asupra agricultorilor români , în loc să fie o ușurare pentru dînșii, vînzîndu-le ieftin produsele fabricate în țară, cum își vînd producătorii agricoli produsele lor.

" **Criza financiară** : **Statul**, neputînd să-și acopere cheltuelile cu veniturile ordinare, a ajuns **să-și vîndă bunurile , să-și zălogească drepturile regaliene și serviciile publice** , amențat pururea de faliment, pe care îl întîrzie apelînd la **împrumuturi falimentare** , în condițiuni firește oneroase, de la **capitaliștii internaționali.**

" **Criza morală** : **Corupția** s-a încuibat în **organizația statului** și în **organismul nației** ca un cancer care îi istovește puterile , și o împiedică a se regenera.

" **Criza politică și parlamentară** : Guvernarea de pînă acum, e făcută pe drept **răspunzătoare de toate aceste dezastre** , cerîndu-se **înlăturarea ei.**

Orice guvern, e privit cu dispreț.

Parlamentul apare ca o **instituție**, în cazul cel mai bun , **inutilă**, care **costă prea mult.** **Compromițindu-se** astfel **regimul parlamentar** și **clasa conducătoare** în principiile lor.

" **Criză de naționalitate**: Străinii, **paraziți de alt sînge**, întrucît religia le interzice anume orice asimilare , **s-au stabilit** în mare număr **pe pămîntul țării** , ocupînd mai cu seamă **orașele românești** , pe care le-au desnaționalizat , și formînd **adevărate colonii [!!!!]** împotriva textului **Constituției** care zice :

< Art.3. **Teritoriul României nu se poate coloniza cu populațiuni de gîntă străină.**>

Această **gîntă străină**, așezată în prea mare număr la noi, **amenință cultura** nației românești și o strîmtorează în toate privințele. Străinii aceștia **nu produc nimic**, dar **consumă**, trăind prin speculă, din aceeași muncă ea singură producătoare , a țaranilor români. Grînele produse de dînșii , care atădată se exportau, servesc acum consumației interne, a **poporației neproducătoare străine**, prea numeroasă.[...]

"**Se naște întrebarea : cui se datoarează, în ultimă analiză ?**

Cum o putem înlătura ? **Care** sunt măsurile pentru înlăturarea ei ,

și **cine** este capabil să le aplice ?

Cuza / Memoriul LANC ,sept.'30

[Criza constituțională]

Sire,

" Criza generală de care suferă țara este o criză de guvernare.

Fericirii întru pomenire ,Premergători ai **Maiestății Voastre** , regele Întemeietor al Regatului, **Carol I** , și regele Întregitor al neamului, **Ferdinand I** , în lungile Lor glorioase Domnii , **au domnit și nu au guvernat.**

Faptele mari, ale domniei Lor, le-au săvîrșit cu nația întregă.

Administrația treburilor publice , de toate zilele, au lăsat-o **în seama guvernării partidelor.** Această guvernare **Le-a fost impusă**, prin întocmirea anume , și apoi prin **interpretarea vicioasă a Constituției.**

Constituția de la 1 iulie 1866 , copiată întocmai după Constituția Belgiei ,

zice : < Art.33. **Toate puterile statului emană de la națiune** ,

care nu le poate exercita decît numai prin delegațiune .>

În Belgia: acest principiu era expresia unei realități, a nației conștiente de drepturile ei, emanînd puterile statului , emanate de la dînsa.

În România :era numai **o ficțiune** , din cauza stării de dezvoltare și de cultură a nației românești, ca nație agricolă , împrăștiată pe cîmpii , și rămasă în urma dezvoltării celorlalte popoare.

" **În lipsa nației reale**, prevăzută de Constituție ca bază necesară a ei, s-a format **<nația constituțională >a politicianilor, grupați în partide.**

Aceste partide au guvernat țara fără control.

Nici de jos, întrucît nația reală nu-l putea exercita după starea de cultură în care se afla. **Nici de sus**, întrucît Regele este oprit de la orice act de guvernare , prin interpretarea abuzivă a Constituției .

Constituția zice : < **Art. 87.** Regele este inviolabil.

Miniștrii lui sunt răspunzători .>

Prin acest articol, **partidele au înlăturat controlul Regelui.**

Constituția zice : <**Art.88.** Regele numește și revocă miniștrii săi.>

" Prin interpretarea arbitrară și cu nimic justificată a acestui articol, **partidele au introdus** ca **Regele** , în loc să numească miniștrii săi, **să încredințeze numirea miniștrilor unui < șef de partid >**, care el își numește miniștrii dintre membrii partidului său, și după considerații de partid. **Guvernele** astfel constituite , de către **șeful de partid**, exercitează puterea în numele Regelui .

Constituția zice : <**Art. 92.** Guvernul exercită puterea executivă , în numele Regelui, în modul stabilit pri Constituție. >

<**Art. 93.** Miniștrii întruniți, alcătuiesc Consiliul de Miniștri, care este prezidat , cu titlul de președinte al Consiliului de Miniștri, de acela care a fost însărcinat de Rege , cu formarea guvernului. >

[Criza sistemului partidist]

Dar **nicăeri în Constituție** , **nu stă scris** că acela care a fost însărcinat de " " Rege cu formarea guvernului, trebuie să fie <**șef de partid** >

Se invocă indicația corpului electoral. Această **indicație** însă, este întotdeauna **posterioară** însărcinării ce a dat Regele șefului de partid, ca să formeze guvernul sau în vederea acesteia. În tot cazul, **însărcinarea** dată de rege șefilor de partid, însemnează **nu aplicarea, ci încălcarea regimului constituțional.**

"Căci **guvernul de partid**, astfel format, o dată stăpîn pe administrația țării , vine apoi și **siluște corpul electoral** , **impunîndu-i** să aleagă alți membri ai partidului, ca < **reprezentanți ai națiunii** >, formînd **Adunările Legiuitoare** , a căror misiune constituțională era **să controleze guvernul !**

Așa dar : partidul guvernează și tot partidul se controlează pe sine.

"**Această falsificare , de către partide**, a textului și spiritului Constituției, **înlătură** dar și **controlul Regelui**, și **controlul Corpurilor legiuitoare** , care este esențial regimului parlamentar.

" Din cauza aceasta, guvernul , fără control și fără răspundere, **partidele s-au transformat** în **adevărate societăți anonime de exploatare a statului**, în folosul partidelor și sub presiunea acestora.

Singurul scop al partidelor este **satisfacerea <intereselor de partid >** [...] [..]

" Acesta este **viciul organic al partidelor noastre** , datorat **principiului constituțional**, că < toate puterile statului emană de la națiune > , care **la noi nu este decît o ficțiune**. În puterea acestei ficțiuni, **partidele guvernează țara cu puteri absolute, dictatoriale.**

" < **Dictatura partidelor** > , aceasta este **adevărata denumire a regimului politic** , de care nația românească a fost guvernată **de la 1866 la 1930**, formînd o epocă în istoria ei, **epoca partidelor.**

Dintr-o țară bogată , cu un popor în plin avînt, muncitor și blajin , la 1866, **guvernarea partidelor** a făcut **o țară săracă, zălogită străinilor , mîncată de paraziți, și împinsă la revoltă, la 1930.**

Cuza / Memoriul LANC, sept.'30

[**LD: aici Cuza , ingenios, se va servi de armele politicianiste ale adversarilor, aruncate reciproc de la partid la partid, de unele analize lucide ale liderilor, folosindu-le ca tot atîtea argumente în demonstrația sa contra sistemului partidist. În fond, un colaj de citate selecționate , numai în această idee, substituind criticii politice , pledoaria pentru lichidarea sistemului , ridicînd scăderile partidelor, la rangul de inutilitate a lor.]**

Sire,

"Opera nefastă a partidelor o recunosc ele singure , prin glasul conducătorilor lor cei mai autorizați și mai cunoscători ai împrejurărilor guvernării la care au luat parte activă. **D.mareșal Averescu** , șeful cu deosebită autoritate al **partidului poporului** ,și care a prezidat **trei guverne ale partidului său,acuză partidele celelalte** că au fost lipsite de moralitate și de corectitudine față de **Coroană** și față de **Țară**.[...]

[**Averescu despre PNL**]

Dar iată ce spune în deosebi, despre **dictatura tiranică** a partidului național **liberal**, față de Coroană, prin organul oficial al partidului poporului, "**Îndreptarea**" (an XI, nr. 160, 3 sept.'30), **d.Mareșal Averescu zice:**

<Am fost de **trei ori însărcinat să formeze guvernul** și de fiecare dată eram **rugat de Suveran să am o întrevvedere și cu șeful partidului liberal!**

Astfel stînd lucrurile, se poate susține, oare, că **Suveranul** și-a exercitat prerogativa constituțională de **a-și alege în plină libertate guvernul?** Abuzînd pînă dincolo de măsură, **partidul liberal a deformat viața noastră constituțională**, a micșorat **prestigiul Coroanei** și **s-a sustras de la orice control sau restricțiune**, exercitînd una din cele mai **uricioase dictaturi**, căci era **nemărturisită și liberă de orice răspundere.** >

"Aceste constatări, datorate marelui autorități a d-lui Mareșal Averescu, **corespund** în totul cu faptele cunoscute de toți, arătînd în ce fel, cel mai bine organizat dintre partide, **[PNL] a falsificat regimul constituțional**, în forma cea mai gravă, **a compromiterii prestigiului Coroanei.** **Acestui partid**, așa dar, îi revin în cea mai mare parte **răspunderea rezultatelor acestor guvernări a partidelor.**"

[Tătărescu despre criza partidelor]

"De aceea tocmai are o mare semnificație ce susține în această privință unul din reprezentanții săi cei mai autorizați, fost de două ori subsecretar de stat, mai întîi în guvernul I.I.C.Brătianu, și apoi în guvernul Vintilă Brătianu, d.**Gheorghe Tătărescu**, prin organul politic chiar al partidului național-liberal "**Viitorul**" și publicînd apoi constatările sale și într-o broșură cu titlul "**Guvernul de mîine**".

D Gheorghe Tătărescu mărturisește :

< **Violența luptelor politice** a contribuit hotărîtor la **deschiderea crizei de astăzi**. Campania de **ură** și de **violență**, **insultele personale**, și **atacurile** care n-au cruțat nici **viața privată a oamenilor politici**, **luptele sălbatice din presă**, și **pugilatele din Parlament**, au provocat **atmosfera de discredit** care apasă astăzi **asupra partidelor**.

Opinia publică -masele țărănești, mai cu deosebire - a rămas **dureros impresionată** de această **vărsare de insulte, de injurii și de acuzații**, care n-a cruțat pe nimeni, **nefăcînd excepție** nici pentru **oamenii** de numele cărora se leagă **întregirea neamului nostru**.

Alegerile generale, care în concepția superioară a rostului lor, trebuiau să fie **lecții colective de civism**, **prilej de luminare a masselor**, și instrument de **accentuare a solidarității naționale**, n-au fost, din nefericire, decît **încăerări periodice**, din care au ieșit biruitoare numai **învrăjbirea sufletelor, ura de clasă, regionalismul dezagregant**, și, deasupra tuturor, **discreditarea vieții publice**.

Perioada aceasta de violențe, ieșite în istoria noastră politică internă și perioada în care **a scăzut și respectul masselor față de clasa conducătoare** și, deci, și față de partidele politice, **sălbăticiile luptelor politice**, **au săpat** la baza lor, **autoritatea și prestigiul partidelor politice**. În sfîrșit, **insuficiența personalului politic**, a jucat un rol precumpănitor, în formarea **valului de ostilitate și aversiune** împotriva **partidelor politice**. >(p. 333)

[Tătărescu despre crize]

"După ce constata astfel cauzele crizei generale în care au intrat partidele, **reprezentantul citat** [Gh.Tătărescu] al partidului național liberal, recunoaște toată gravitatea acestei crize, zicînd :

< Fără a afecta un **pesimism deprimant**, trebuie să recunoaștem că trăim **cel mai greu moment** ce l-am avut dela războiul desrobirii.

Criza economică și financiară tinde să se transforme într-**un mare dezastru** pentru întreaga țară. Toate **clasele producătoare** sunt amenințate **de ruină**.

Agricultorii mari și mici, sunt înfrățiți în **aceeași mizerie**, și, pentru economia rurală, șu recoltele bune și recoltele rele, sunt deopotrivă de **catastrofale**, astfel plugarii se întrebă **deznădăjduiți** dacă trebuie să mai însămînteze ogoarele.

Industria și comerțul, tînjesc și scăderea consumației provoacă **stingerea furnalelor** și o **reducere a întregii producții industriale**.

Șomajul a ajuns o **boală endemică**, și , dacă nu mai putem să exportăm în continuare grâu , în schimb am început să exportăm lucrători.

Flagelul cametei și o **fiscalitate sălbatecă** , agravează dezastrul.

Burghazia noastră rurală **se proletarizează** sub ochii noștri și sporește armata dezordinii.

Întreaga populație a țării trăește din **expediente** și familii întregi nu mai lucrează decît pentru **bancher și perceptor**, formînd o **nouă clasă de robi**, în serviciul fîscului și al cametei.

Finanțele generale se mențin în aceeași stare de **decrepitudine** .

Ca să poată trăi ,**statul își înstrăinează bunurile** pentru a face față cheltuelilor de întreținere.**Am concesionat ieri chibriturile și telefoanele**, vom concesiona, poate , **mîine**, și **pădurile statului și bunurile imobiliare** , și nimeni nu poate să prevadă unde se va opri acest

acces de disparere financiară.>

"Așa vorbește despre criza generală , un reprezentant autorizat al PNL.

Cuza / Memoriul LANC, sept.'30

[Criza regionalismelor]

" Dar **guvernarea partidelor** , nu numai că a ruinat țara , după cum ele înșele o mărturisesc , dar **a distrus și unitatea națională, învrăjbind pe români**.

Transilvania , dăunezi, prin **acțiunea unui partid** cu caracter regional [PNȚ] - și care tocmai de aceea era acolo partidul cel mai poular - **ne amenință cu revoluția** , numind cu **dispreț și cu ură** ,pe românii din Vechiul Regat ,<**regățeni** > .

Bucovina, mai rezervată, nu se poate împiedica să constate cu durere că astăzi, în această parte de țară, **datorită guvernării partidelor**,

străinii paraziți sunt mai puternici și mai asupritori, pentru români, de cum fuseseră altădată sub austrieci.

Basarabia , în stare de **nemulțumire profundă**,

datorită aceleiași **guvernări a partidelor**, a ajuns să compare administrația statului românesc cu **administrația rusească** , **găsind-o pe aceasta superioară** celei dintîi și **înstrăinîndu-se** astfel de noi."

[Ștefan Ciobanu despre Basarabia]

"Despre această **stare de neliniște** avem iarăși **mărturia unui membru al partidului național-liberal** , dar cu autoritate și în afară de dînsul, d.**Ștefan Ciobanu**, cunoscutul **istoric și profesor universitar și membru al Academiei Române** .

Iată așa dar în ce fel constată cu îngrijorare această **stare primejdioasă din Basarabia** , prin cele scrise în vechiul organ cunoscut al acestui partid ,

ziarul "**Mișcarea**" , de la Iași (anXXIV, nr.195, 30 aug.'30) , **zicînd** :

< Nu este o frază retorică de a afirma că **provincia dintre Prut și Nistru** , locuită de către o o populație românească vînjos încercată ,este pătrunsă de o **sete adîncă de dreptate socială și politică**, și se găsește într-o **permanentă agitație**.

Partidele politice care și-au desfășurat activitatea în această provincie, pînă acum, prin **demagogia** lor, prin **venalitatea administrației** , prin **metodele învechite de guvernare**, au dus la **zdruncinarea credinței poporului în vitalitatea regimului românesc**, au dus la **anarhia administrativă**,și la un **dezastru economic** mult mai pronunțat ca în restul țării. **Vechile partide au nesocotit cu totul interesele acestei provincii** , ,punînd **mai presus de toate interesele de partid**. >

Cuza/Memoriul LANCsept..'30

" **Rezultatele guvernării partidelor așa se văd**, fiind mărturisite de însăși reprezentanții lor : **Deformarea vieții constituționale.Micșorarea prestigiului** Coroanei.

Terorizarea corpului electoral. Alegerile generale ,cauze de **învrăjpire a sufletelor și de ură de clasă.Discreditarea** vieții publice .**Scăderea respectului** masselor față de clasele conducătoare .**Compromiterea unității naționale** prin îndușmănirea românilor, ducînd la <**regionalism desagregant**> , cu **disprețul și ura** față de <regățeni> .

Iar peste tot, dezastrul crizei generale , cu toate clasele conproducătoare amenințate curuină " [...][...]

În contra acestei politici a partidelor, și a politicianismului lor, s-a rostit acum în urmă și un **înalt reprezentant al bisericii**, cunoscut pentru înaltele lui calități sufletești și pentru activitatea sa pastorală și sfînd mai presus de partide.

PSS Visarion, episcop al Hotinului, într-un < **Memoriu** > înaintat Maiestății Voastre, publicat în ziarul "**Epoca**" [Liga "Vlad Țepeș" ?] din 9 septembrie 1930.

Descriind ca un cronicar politica de azi a țării noastre, spunea :

< Nici un condei oricît de măestrit ar scrie, nu poate **osîndi** mai deplin acei **vinovați de felul în care se desfășoară politica** [...]

Desconsiderînd principiile de dreptate și de libertate, politica zilelor noastre este teoretic **aniteza concepțiilor logice a conducerii de stat** [...] cea mai sigură **cale spre dezgust, spre revoltă sufletească și spre anarhie socială**.

Privind de aproape vreme de 30 de ani **desfășurările politice repetate de țara noastră**, putem afirma că **nu este virus mai otrăvitor pentru viața noastră de obște, decît acest fel de politică**. [...]

Într-un asemenea **haos**, și într-o așa **prăbușire imorală** se află și se manifestă în România politică a zilelor noastre : și **Voi înși-Vă**, Sire, **cea mai mare piedică** în cîrmuirea Voastră,

Veți găsi-o tot în armatele de mercenari ale partidelor politice dacă ele rămîn în alcătuirea de astăzi.

Armatele de mercenari ale partidelor politice au ruinat țara din cauza **viciului organic** al constituirii lor, **datorit ficțiunii constituționale** că toate puterile emană de la națiune, **nepotrivită cu starea culturală a nației omânești** .>

Cuza / dec.'30

" **Partidele sunt asociații de interese personale și nu pot exista decît în calitatea aceasta**. Partidele **terorizează Coroana**, pentru a li da guvernul : ca să existe. Partidele **siluesc și falsifică voința corpului electoral** : ca să existe.

Corup administrația : ca să existe. **Dau țara pradă partizanilor** : ca să existe.

Se sfîșie : ca să existe.

" Toate acestea sunt < **metode de guvernare** > și consecințe inexistenței existenței partidelor, și **nu se pot înlătura decît odată cu dînsule**. "

Cuza / Memoriul LANC, sept'30

Sire,

[**Formule de guvernare**]

[LD: eu cred că **Memoriul** acesta departe de a fi al LANC, ca sugestie făcută regelui, mai degrabă este "**opera**" unui **nucleu ad-hoc**, format din inamicii sistemului, sub directa **inspirație a lui Carol**, menit să sondeze reacția partidelor, a opiniei publice, a personalităților, ș.a.]

" **Pentru înlăturarea partidelor, cerută de conștiința unanim revoltată a nației**, și, **sub presiunea ei tot mai afirmată** în ultimul timp, s-au propus diferite măsuri.

Ele se reduc la **următoarele formule** mai principale : guvern de **concentrare**, guvern de **personalități**, guvern **corporativ**, guvern de **dictatură**.

" **Guvern de concentrare**.

Însemnează **tot guvern al partidelor**, și este chiar **formula lor de necesitate** ca **să-și poată prelungi existența**. Un asemenea guvern, ar însemna ca **sistemul de guvernare abuziv al partidelor, să se aplice de miniștri**, cu partizanii partidelor lor : **fiecare în ministerul său**. **Greutatea**, dacă nu chiar **imposibilitatea** constituirii unui asemenea guvern, s-ar datori, mai întîi, **distribuirii Ministerului de Interne**, cel mai important. Dar apoi, admițînd că s-ar constitui - cu numele ce i s-a dat mai înainte ca să existe, de < **Uniunea Sacră** > - **durata** unui asemenea guvern **este provizorie**, prin definiția sa. După un timp foarte scurt, **s-ar reveni la guvernarea de partid**, căreia îi datorăm **toate nenorocirile noastre**, și pe care, hotărît, **nația nu o mai vrea**. E dar numai un **cerc vițios**.

"**Guvern de personalități**.

" **Nu însemnează un guvern de capacități, ci a < personalităților >**, așa precum le-a creat **lupta intrigilor de club**, a partidelor. Un **guvern de mai scurtă durată** - pentru că nu ar avea nici motivul < Uniunii Sacre > - ar fi numai **un guvern de incapacitate** și de **frământări inutile**, tinzînd, prin toate puterile sale, **la restabilirea guvernării partidelor** : care ar reveni acum cu prestigiul, **că nu se poate guverna fără dînsule !"**

"Guvern corporativ.

" Ar fi ca guvernul să nu aibă la bază < Parlamentul ales de națiune > - adică , în practică ca guvernele de partid - ci să se aleagă **deputați de către diferiții profesioniști**, agricultori, industriași, comercianți, profesioniști liberi, cari să **constituie un Parlament tehnic, cu un guvern corespunzător**. Acest sistem de guvernare, mai întâi, **este numai o simplă iluzie** .Căci **politica partidelor s-ar strămuta** atunci în aceste **corporații** , cu aceleași rezultate , de **intrigi și de fărâmițări**, care le-ar dezorienta și pe dînsese, în scurtă vreme , **primejduind și mai mult , și definitiv , interesele țării**. Dar apoi, fiindcă astăzi **profesioniștii** , în unele ramuri , precum este **industria și comerțul** mai cu deosebire, datorită partidelor, sunt în cea mai mare parte jidani , **elementul jidănesc ar prepondera** în constituirea acestui Parlament tehnic și în guvernul corporativ. Caracteristic este , în sfîrșit, că **acest sistem de guvernare s-a aplicat în Italia** , cu rezultate bune, **după ce Ducele Mussolini a desființat partidele** .La noi, **partidele rămînînd, vor zădărnici orice folos al acestui sistem.**"

"Guvern de dictatură.

" **Acesta ar fi cel mai rău sistem de guvernare**, pentru că ar face ca toată **răspunderea guvernării să cadă în sarcina Regelui**, și pentru că este **în contradicere cu Constituția și cu starea de spirit a timpului**, datorită, să zicem, și progreselor lui. **Regele, fie** că ar guverna **personal**, **fie** că ar înlesni cu depline puteri pe un **dictator** ca să guverneze în numele său, **ar fi obiectul resentimentului obștesc**, în toate cazurile de nereușită a vreunei măsuri de guvern. < **Poporul** >apoi, pe care l-ar ațîța și l-ar conduce agitatorii, **nu ar admite** ca să se desființeze < **libertățile publice** > , va interveni iarăși < **democrația** > în luptă cu < **reacțiunea** >, învinuită de toate relele. Iar la urmă, am fi **siliți să revenim la <democrație >** ." (p. 335)
Cuza / Memoriul LANC, sept.'30

[Guvern constituțional : numit de Rege]

"**Toate** aceste măsuri propuse pentru înlăturarea guvernării partidelor, se vede dar că **sunt și mai rele** , dacă se poate, și decît guvernarea lor.[...] Căci o concluzie se impune cu necesitate logică în fața ruinei obștești: **Nu guvernarea partidelor** poate să înlăture **criza generală** , datorită guvernării lor. Altfel **nu s-ar fi produs**. Sau **ar fi fost înlăturată** de mult .

Sire,

"Remediul crizei generale stă numai în înlăturarea partidelor ca organe de guvernare directă , restabilind Constituția.

Regele să-și numească miniștrii Săi, direct și **nu prin șefii de partid** , cari falsifică voința națională și administrația țării. Prin această **singură măsură** , nu de încălcare , ci de **aplicare exactă a Constituției, totul reintră în ordine**.

"**Miniștrii , numiți de Rege**, guvernul investit cu răspundere, fiecare pentru administrația sa, sub conducerea unui **Președinte** al Consiliului, **numit tot de Rege**.

Corpurile legiuitoare , de data asta **liber alese**, pentru că nimeni nu va avea puțința și interesul să violenteze voința alegătorilor, [...] **vor controla cinstit și obiectiv activitatea guvernului. Regele rămînînd inviolabil, în rolul Său constituțional.** [...]

"Un asemenea guvern, **nu ar fi guvern de partid**, pentru că niciun partid nu l-ar constitui .**Nu ar fi un guvern de concentrare** a partidelor, pentru că nu partidele ar fi chemate să-l formeze.**Nu ar fi guvern de personalități** politice[...]

Nu ar fi un guvern corporativ , pentru că Parlamentul ar rămîne ce este , ca să reprezinte națiunea [...] **Nu ar fi guvern de dictatură** [...]

Nu ar fi un guvern anticonstituțional, ci singurul **cu adevărat constituțional** , înlăturînd călcarea Constituției, de pînă acum." [...]

"Iar **partidele** , ele înșele , nu ar mai fi societăți anonime de exploatare a nației , prin stat, în folosul lor, învrăjmășite pururea în lupta pentru guvern, ci **ar fi asociații de idei , necesare îndrumării obștești.**" (p. 335)

Cuza / Memoriul LANC/ sept.'30

[Contraargumentele partidelor]

Sire,

" Împotriva evidenței faptelor și a judecății sănătoase, care cer imperios înlăturarea imediată a partidelor, ca organe de guvernare directă, pentru a salva țara, ruinată de

dînsese, reprezentanții lor caută încă să le păstreze , în rolul acesta , invocînd argumente care par a porni din adîncul lor îngrijorare patriotică , pentru binele public .

S-a zis :< **Lumea greșește cînd condamnă existența partidului**,

din cauza mentalității și metodelor sale.**Pornirea împotriva partidelor este o manifestație morbidă** , în viața noastră publică, lipsită de maturitate. Se pot face combinațiuni trecătoare , dar **o guvernare cu activitate complectă și durabilă , nu poate fi așteptată decît de la guverne de partid.**

Că **partidele au păcătuit** , nimeni nu o poate contesta.

Dar au păcătuit **nu prin însăși existența lor, ci prin metodele lor** de a-și desfășura activitatea , **fie la guvern, fie în opoziție.>[?]**

"Acest argument cu <metodele > , se risipește în fața simplei întrebări , **cum pot fi metodele de vină și partidele nu ?** Adică metodele se mișcă oare de sine, fără partidele care le aplică ? **Și de ce partidele nu și-au schimbat metodele ?**

Pentru că **aplicarea acestor metode detestabile** , noi am dovedit că este rezultatul fatal al constituției lor, și **nu vor dispărea decît odată cu dînsese** , ca organe directe de guvernare."

S- azis :<Cînd se vorbește de desființarea partidelor politice , **se uită că nu se pot desființa organele** care îndeplinesc **funcțiuni determinate de condițiile de viață ale societății.>[?]**

" Dar **ce organe sunt acelea , partidele, care distrug organismul**, căruia pretind că servesc ? S-a zis :<**Criza partidelor este criza sufragiului universal** , și criza sufragiului universal este **criza democrației românești , întemeiată pe însăși actul unirii.**

Dar cine se gîndește să renunțe la ce a **împlinit destinul**, și **cine se încumetă**

să ia inițiativa suprimării votului universal ? > [?]

" **Adevărul este tocmai contrariul** acestui argument, și îl găsim imediat ce răsturnăm propoziția: **Criza democrației românești este criza partidelor**, care prin guvernele lor **falsifică votul universal.**

Nimeni dar nu se gîndește să suprimă votul universal, ci , din contra, să-l întemeieze , **apărîndu-l de tirania guvernelor de partid.**

Și mai puțin încă, înlăturarea partidelor , ca organe de guvernare directă, ar însemna să se renunțe la ceea ce a **împlinit destinul** .Ci tocmai din contra, **să se păstreze** ceea ce a **împlinit destinul** și e **compromis de partide."**

S-a zis :<**Un guvern** , format din persoane care **n-au sprijinul partidelor politice** ,nu va putea triumfa **în alegerile generale** , decît **invocînd autoritatea Regelui.> [?]**

"Dar tocmai în aceasta constă **superioritatea formulei noastre** cu înlăturarea partidelor , ca organe de guvernare directă , că **guvernele nu vor face alegerile.**

Alegerile le vor face partidele.

Corpul electoral va fi liber de orice presiune din partea **guvernului** , a cărui existență nereprezentînd un partid, față de celelalte, **nu depinde de < triumful în alegeri >.**

Adunările legiuitoare , formate astfel, cu reprezentanții partidelor, liber aleși, vor fi **expresia adevărată a națiunii** , arătînd tendințele ei.

Nimeni deci nu va putea invoca în alegeri < autoritatea regelui > care nu poate fi servit decît tocmai prin libertatea electorală cea mai desăvîrșită , a tuturor, ca Regele să poată cunoaște voința națiunii , necesară unei adevărate guvernări democratice .

Astfel, **Regele va fi Rege, nu instrument în mîna partidelor.**

Parlamentul va fi parlament, nu parodie. Partidele vor fi partide, nu bande."

S-a zis :<**Parlamentele** astfel formate, **în afară de guvernele de partid, ar organiza "obstrucția"** și ar face orice **guvernare imposibilă.>[?]**

"Dar <obstrucție> pe ce, cu cine ?

O asemenea <obstrucție> ,nu ar fi organizată , în cazul cel mai rău, **decît de actualele partide, înlăturate de la guvern.**

Ele vor întîmpina în Adunări , rezistența celorlalte organizații politice.

Cum ar fi, de pildă, și Liga Apărării Național Creștine.

Iar **Adunările <obstrucționiste>** , vor avea corectivul în **dizolvarea** ce li se poate aplica oricînd, trimițînd pe <obstrucționiști> în fața corpului electoral,de la care nu se știe cum ar ieși, față de **resentimentul adînc al opiniei publice , împotriva partidelor."**

S-a zis :[Gh.Tătărescu]

< **Valul de ostilitate** , care se va forma, **împotriva guvernului Regelui**, va fi **alimentat** apoi și de **acțiunile tuturor partidelor coalizate** [...] și se va încheia **un front comun** .Frontul acesta va fi, cu timpul, **întărit**, cu **ralierea tuturor nemulțumiților regimului**,

și **ofensiva lui intensificată** zi cu zi, în **Parlament**, în **presă**, în **întruniri**, va putea , sub presiunea partidelor , **să ia proporțiile** unei adevărate **revoluții**, îndreptate împotriva "**guvernului personal al regelui**", și o **criză mult mai gravă** decât toate celelalte pe care le-am înregistrat până azi **ar amenința însăși organizarea internă a statului nostru** , încă **neconsolidat** și încă **amenințat** de vrăjmașul dinăuntru și din afară.**lată rezultatul final** > [LD: **prefigurarea lui 1940 !**]

" Dar <**guvernului Regelui** > - guvern de persoane și nu de partid - **nu este un guvern personal** .[?!?] Căci **tot așa** ar ajunge atunci **și guvernele de partid**, ba încă și mai mult, **fiind alese tot de Rege**, cu nesocotirea art. 88 din Constituție.

Doar nu odată s-a adus Regelui această acuzare, în deosebi față de partidul liberal.[...]

Se vorbește de <**o criză nouă, mai gravă.**>

Acest ultim argument **este o amenințare la adresa Coroanei**, fiind cu atât mai **caracteristică**, cu cât este pronunțată de un membru al aceluiaș **partid național-liberal**, d.**Gh.Tătărescu**, fost în două rânduri subsecretar de stat la Interne.

Amenințare , întru totul **semnificativă**, dar amenințare **ridicolă**: venind din partea unor **partide falite , desăvârșit compromise, și căzute sub oprobiul opiniei publice.**"

(p.337)

Cuza / Memoriul LANC / sept.'30

[Concluzie: înlăturarea partidelor]

" **Toate argumentele** dar împotriva înlăturării partidelor **nu rezistă celei mai elementare critici**. **Concluzia** noastră rămîne neștirămutată :

Criza generală , națională, **nu se poate înlătura** decât odată cu criza constituțională , prin **înlăturarea partidelor ca organe de guvernare directă, aplicînd Constituția**.

Argumente contra faptelor, nu sunt.Faptele arată că **partidele au ruinat țara**.[...]

Rațiunea de stat, impune să se țină seama de această **mișcare națională**,adîncă și generală, și **să i se dea satisfacție imediat** : pentru a preveni izbucnirea ei violentă."

Cuza / Memoriul LANC

▣ Retro: ACCuza -previziuni și operă.

[LD: **ACCuza evocă lupta sa consecventă împotriva guvernării directe prin partide.**]

/ În 1889, a arătat erorile guvernărilor de partid, căutînd "**să rectifice**" direcția **partidului junimist** ,sub direcția lui Petre Carp și Titu Maiorescu,**din care făcea și el parte**, prin lucrarea "**Generația de la '48 și Era nouă**", Iași, 1889.

/ Între 1892- 1895, ca reprezentant al Iașului în Adunarea deputaților,

a stăruit în "noua direcție" , apărînd interesele meseriașilor și țăranilor , "victime ale guvernării partidelor", în "**Țăranii și clasele dirigente**" , București, 1895.

/ În 1907, a scris un **studiu special asupra partidelor**, sub titlul "**Ai noștri** "

("Neamul românesc", nr.72-84, ian.-febr./ 1907) , în care a determinat cu precizie cauza constituțională a tuturor relelor de care suferea țara. [**citate masive**]

< "**Ai noștri**" , sunt infima minoritate a **națiunii constituționale** ,

formată în cea mai mare parte din declassații tuturor profesiilor ,

care nu fac nici o muncă pozitivă [...] **profesioniști ai politicii** [...]

organizați în bresle , în tovărășii de interese personale, pe care le

numesc "**partide**" , și a căror țintă nu e alta decât dobîndirea și

păstrarea puterii. [...]

Aceste **pretinse partide** se nfățîșează ca adevărate **societăți anonime**

de exploatare, fără răspundere, a foloaselor puterii ; în cari asociații

aduc un capital de **palavre** , de **trucuri electorale**, de pretinse simpatii

printre alegători, și **realizează foloase înemnate în paguba țării**. > (p. 337)

Cuza / Memoriul LANC, sept.'30

LANC

[LD **Atenție ! substratul antisemit al tuturor țințelor lui ideologice: fie constituționale, fie de partid, fie față de tratatele de pace.Nu-i poate fi contestată consecvența**

De asemenea, există nuanța de legalitate, constituționalism, parlamentarism,

care o va deosebi de **mișcarea legionară.**]

" La 1923, în momentul chiar al dezbaterii **Constituției -Noui,** **impuse României prin tratatele internaționale** , cu darea de **drepturi tuturor străinilor, fără deosebire,** prin **desființarea articolului 7ocrotitor,** din vechea Constituție de la 1879, am înființat **Liga Apărării Naționale Creștine** , declarînd de la început că **< Liga nu este partid, nu voiește să fie partid, nu va fi niciodată partid >**, și apelînd astfel , iarăși, de-a dreptul la conștiința nației românești, pe baza unei **doctrine științifice** lămurite și a unui **program amănunțit** rezumat în cuvintele : **Hristos, Regele, Națiunea "** ("Călăuza bunilor români", Iași, 1923.)
" În mare număr, românii au răspuns în toată țara, la apelul LANC, făcînd să intre **10 reprezentanți** ai ei , chiar în prima alegere generală, în **Adunarea deputaților de la 1926.** "

"Luptînd **fără mijloace materiale** ca ale partidelor, **fără clientela** lor de partid, **fără agenți plătiți,** și **fără promisiuni demagogice** , ci numai cu **propaganda ideală a doctrinei și programului său** , această **izbîndă a LANC** făcea dovada că ea dăduse satisfacție , cel puțin teoretică , nevoilor reale ale marelui număr de români, și era **o indicație vrednică de luat aminte,** **pentru orice guvernare prevăzătoare** , în care direcție se impunea să-și îndrepte silințele. "

"Iar în momentul acesta [1930] , după retragerea valului de popularitate a partidului național-țărănesc, care a înșelat toate așteptările, **marea mulțime pășește iarăși și mai hotărît către LANC,** cum au dovedit **alegerile parțiale de la 4 mai 1930.**"

[LD:Atenție la nuanță !]

Această mișcare națională generală **trebuie salutată cu bucurie,** și **lăsată să se dezvolte,** după **puterile ei firești,** fiind cea mai **sigură garanție a ordinii.**"

"**Pentru că LANC** îndreaptă nemulțumirile mulțimei românilor obișnuiți , către soluție **pe baza unei doctrine și a unui program.**

Dar ce fac partidele ?

"**În loc să dea satisfacție** intereselor primejdite, în deosebi de străinii paraziți ale nației românești, **partidele, incapabile să rezolve problema națională românească,** din cauza **asocierii lor cu jidanii,** **prigonesc mișcarea națională , legală, a LANC,** care luptă pentru "**Hristos, Regele ,Națiunea,** **considerînd-o ca mișcare subversivă , punînd-o pe aceeași linie cu acțiunea comunistă, străină,** care luptă vădit contra lui Hristos, contra Regelui, contra Națiunii ! "

"**Această < politică >** a partidelor este încă o **dovadă a neprevederii și incapacității lor de guvernare,**împinge mulțimea la revoltă , prin distrugerea speranțelor și a încrederii sale de dreptate.

Ultimul corolar al acțiunii partidelor , ca organe de guvernare directă, **este anarhia.**"

(p. 337)

Cuza / Memoriu LANC / sept.'30

[Finalul Memoriului]

Sire,

" **Nu se poate governa decît prin adevăr.**

Partidele, care au la bază **minciuna constituțională** , și care prin însăși organizarea lor , **nesocotesc adevărul** în orice moment,**nu pot fi organe de guvernare directă, utilă.**

Aceasta este **marea cauză a tuturor străduințelor noastre** , și care **ne va duce la peire** dacă **nu e înlăturată fără zăbavă și fără cruțare,** **cu toată hotărîrea** pe care o cere **o așa de mare primejdie.**

"Întrebarea se pune astăzi :

Oare nația românească nedreptățită să-și facă dreptate ea singură ?

Dumnezeu să vă ajute, Sire, ca istoria să poată săpa pe tablele ei de granit, această însemnare fericită :

" **O dată cu Domnia glorioasă a Regelui Carol al II-lea,** **a încetat epoca silnică a dictaturii partidelor,** și **a început o epocă nouă de guvernare liberă, a nației românești,** **prin ea însăși, cu aplicarea Constituției.**"

Supunînd Înaltei Hotărîri a Maiestății Voastre , aceste considerații cu privire la criza

generală, și la mijlocul de a o înlătura, Rămîn cu profund respect , Sire ,
Al Maiestății Voastre , prea plecat și supus servitor, ACCuza,
Președintele suprem al Ligii Apărării Naționale Creștine, deputat de Roman, Iași, 20
septembrie 1930. "(p. 338)

ACCuza / discurs la mesaj, 15 dec.'30

[Reluarea argumentelor din Memoriu.]

Deși Memoriul putea fi studiat în Monitorul Oficial, el considera necesar să mai facă un rezumat și câteva precizări. Le voi nota numai în măsura apariției unor noi argumente, și, mai ales, a declanșării unor reacții imediate în Parlament, care , pe parcursul citirii Memoriului , a tăcut]

Cuza : "Constituțiunea zice : <Art. 33.Toate puterile Statului emană de la națiune ... >
Pentru ca să emane de la națiune, **ar trebui ca Națiunea să fie conștientă de drepturile ei ...**

N.Corodeanu : "D-voastră sunteți ales de o nație inconștientă "

Cuza : " **Conștientă în sens politic și în sens economic**, este o națiune ca națiunea franceză, sau engleză, sau germană [...]
acea națiune [...] **nu există în țara românească "**

Teodor Roznovan : " Va să zică sunteți contra votului universal ?"

Cuza : "Lasă-mă d-le cu votul universal .Votul universal a fost o necesitate politică ,
Dar faptul este acesta :că **noi nu avem o nație ca națiunea engleză sau franceză ,
să se conducă ea însăși .**[...] în lipsa națiunii , în lipsa acestui organ esențial, [...] **a intervenit falsificarea Constituției .Regele** nu-și numește miniștrii săi,
ci **cheamă un șef de partid** și șeful de partid , care **pune mîna pe toate puterile statului** ,se aruncă asupra corpului electoral , lovește, ucide pe alegători,
corupe toată **administrația și justiția și-și propune silnic** oamenii săi
ca să fie aleși în **Parlament** [...]"(p. 338)
Cuza / dec.'30

▣ Opoziția partidistă - culise

" Dlor , ce se întîmplă ? De îndată **cum au simțit** - fiindcă au fost unele manifestări ,
pentru că MSRegele , de pildă, a chemat, a binevoit să acorde o audiență d-lui
Constantin Argetoianu , fost ministru- imediat , d-lor, **cum s-a svonit** că **MSRegele ar avea intenția să nu mai încredințeze formarea guvernului unui șef de partid**, să uzeze de dreptul pe care i-l dă Constituția, ca să-și numească miniștrii săi,
și că dar **voiește să încredințeze guvernul unui minister de personalități**,
atunci **s-a făcut blocul partidelor care să se opună** acestui guvern de personalități,
cum i s-a zis.Prin urmare , partidele punîndu-se în stare de **răsvărire fățișă împotriva Coroanei, partidele amenință Coroana.**

"Am aici - se înțelege că aceasta pornește tot de la partidul liberal -
am aici broșura Mirabeaului partidului, a d-lui **Tătărescu (mare ilaritate)** care vine și spune în broșura sa recentă [...] <Guvernul de mîine > **ce s-ar întîmpla dacă MSRegele ar aduce un guvern de personalități**, căruia îi zice < **guvernului Regelui**>:
< Valul de ostilitate ... >

Pamfil Șeicaru : "Și la Constanța au afirmat același lucru "

Cuza : " Cum observă d.Șeicaru ,și la Constanța, dar și în alte împrejurări,
Partidul național-liberal a afirmat același lucru, **amenințînd Coroana cu frontul unic al partidelor.**Așa dar , partidele coalizează **pentru a paraliza voința Coroanei**,
dacă ar voi să constituie un guvern care n-ar fi de partid.

Nici nu se poate **o demonstrație mai evidentă și mai clară a lipsei de patriotism** ,
a **perniciozității partidelor**[...] obișnuite să fie chemate guvern ,după ce pun în lucrare toate **uneltirile** și exercitează toate **presiunile** asupra Regelui."

[**reamintește episoade cînd PNL a procedat la fel și cu Regele Carol I, și cu Ferdinand**]

"**Iar astăzi, cînd numai bănuiala** , pentru că nu există o manifestare din partea Regelui,
[...] numai bănuiala **îi face să se răstească împotriva Coroanei, să amenințe, Coroana.**[...] **Regele nu înseamnă nimic** în sistemul acesta de guvernare.
Regele este **instrumentul partidelor.**Regele trebuie **să aducă partidele la putere** .Regele trebuie să se îngrijească de aducerea lor la putere ,trebuie **să le satisfacă interesele.**

Pamfil Șeicaru : "Un fel de grefier !"

Cuza : " Însemnează să fie **un grefier**, cum zice d.Pamfil Șeicaru.[...] (p. 339)
Cuza / dec.'30

▣ **Sucesiunea la guvernare .**

[LLD:Atenție! Toate astea le spune în fața unui parlament majoritar PNT, care...
parcă este amuțit, sau chiar dacă reacționează, o face ... jalnic!]

" [...] **regimul de guvernare a partidelor , al dictaturii partidelor, este definitiv perimat și nu mai poate reinvia.** O fericită coincidență face ca **perimarea** acestor partide să se îndeplinească **în mod automatic.**

Se naște întrebarea :ce va putea să facă Regele , cînd **partidul național-țărănesc** - îi dorim o viață cît mai liniștită , ca **să-și isprăvească agonia neturburat** - dar ce ar putea face **Regele** , cînd nu va mai putea rămîne la guvern partidul național-țărănesc ? **Cui poate să încredințeze puterea** în situația de astăzi ?[...]

[PNL?]

"Mai întîi, sunt două partide național- liberale .Dar înafară de asta, credeți dvs. că PNL este iubit de țară, sau are popularitate în țară ? **Popularitatea PNT** se datorește **nepopularității PNL**.[...] d-voastră **ați profitat de situațiunea aceasta .**"

V.Toncescu :" De ce n-ai profitat d-ta ? "

Voce PNT :"Profită acum !"

Cuza :"Așteaptă d-le Toncescu n-am ajuns încă la sfîrșitul carierei noastre.Vei vedea [PP?]

" Dar poate Regele să cheme la putere partidul Averescan ? Eu am cea mai mare stimă pentru d.mareșal Averescu ,e un om de stat și are calități de guvvernare pe care le-a dovedit !

Madgearu :"Mai ales !"

Cuza :"Dar d.mareșal Averescu **nu mai reprezintă astăzi un curent.**"

Corodeanu :" Va să zică trebuieun curent în țară !"

[PT ?]

Voce : "Ați uitat pe dr.Lupu!"

Cuza : " D.Dr.Lupu e o **figură distinsă, dar flotantă.(ilaritate)**

Nu știm ce reprezintă dr.Lupu!"

Lupu :"Eu reprezint **bunul simț comun**"

[Evrei]

-Cuza :"Bunul simț comun cere să lupti împotriva jidanilor;dta lupti ?(ilaritate)

Aici nu mai răspunzi (ilaritate)

Lupu :"Dacă mi-ai dovedi că **în clasele exploatoare** există numai **ovrei, aș fi alături de d-ta.**Știu că sunt tot atît de mulți **creștini , cît și ovrei, printre exploatatori,**cum însăși argumentele d-tale dovedesc, **că evreii , fără sprijinul partidelor politice** și al **oamenilor politici** vîrîți în diferite bănci, **n-ar face nimic,** dați-mi voie să nu le fac această imensă onoare ca să socotesc că **o minoritate** în această nație a noastră ,așa de bine dotată, care are calități pe care le-ai apreciat , că acea minoritate **ne-ar putea guverna** pe noi. Și dacă nu, **relele sunt din cauza noastră, iar nu din cauza lor."**

Cuza : " Mă mulțumesc cu această declarațiune.[...]

Am însă multe rezerve în privința d-tale"

[Regele]

[**Cuza** **parcă ar fi șambelanul casei regale !**]

" **Regele nu are să aleagă între partide** și nu are decît **un singur mijloc** ca să scoată țara din situațiunea în care se găsește : **să numească singur ministrii săi,** după cum zice Constituția la art.33 [...] **este moralicește obligat să nu dea țara încă o dată pradă pe mîna partidelor.**Aceasta nu se mai poate.Și de aceea zic : **regimul partidelor este perimat.**" [...] [...]

Maiestatea Sa Regele va chema la guvern pe aceia pe cari Maiestatea Sa îi va socoti **că sunt capabili să îndeplinească funcțiunile** sau sarcinile cari li se încredințează.

Nu minister de "personalități" ; pentrucă **personalitățile se găsesc astăzi în partide. De personalitățile din partide , să ne ferească Dumnezeu ! Nu din partide !**

Să nu zicem personalități , ci să zicem **capacități ."**

[Dă două ex.: d.**Vasilie - Bolnavu (ilaritate la PNT)** -om gospodar, filantrop, mare agricultor, ar putea să fie ministru Agriculturii ; sau **Alexandru Cantacuzino -Pașcanu** singurul care a creat o nouă rasă de cai - oameni care stau mai presus de orice bănuială,

oameni bogați prin ei însăși, pricepuți și pasionați ...]

[LD :mai reia , mai repetă unele teme, dar sfârșește cuvântarea în exclamații ironice și rîsete

ACCuza / 15 dec.'30

5) C.Gongopol (ziarist independent, listă PNT) , discurs la mesaj, 15 dec.'30

(DAD, MO. 21, ședința din 15 dec.'30, p. 343-346)

[LD : ia cuvîntul după lungul discurs al lui ACCuza, în cadrul căruia a avut tentativa unor intervenții, dar nu a putut ! Lipsă text de început.

Este printre puținii parlamentari care găsește cuvinte de îmbărbătare către național-țărăniști, dînd dovadă de bun simț, demnitate , credință și luciditate ;
chiar dacă, ulterior,realitățile i-au infirmat unele judecăți ;]

Gongopol / dec.'30

▣ ACCuza / curentul antisemit .

" [...] acelei **erori sociale** care ați rămas și acum cu **o constanță** care , poate , pentru dvs.este un elogiu, dar **care amintește** uneori **epigrama** asupra acelora care **nu se schimbă niciodată**.

Dvs. **ați vrut să susțineți** aci **teoria responsabilității** , care ar lipsi actualului regim politic, **reușind a face numai o manifestare a ireproșabilului** , de care **țara nu poate avea nevoie niciodată**.

Evident, vă regăsesc și **vă admir**. A, **nu intelectualmente**, ci ca **un exemplar de o fiziologie admirabilă...**

A.C.Cuza : "Este tocmai contrariul"

.... în stare de **o atare rezistență la vîrsta d-voastră**, înaintată, și pe care vă o doresc cît mai lungă, ca la sfîrșitul ei **să ajungeți a vedea eroarea în care ați stăruit**.

Și vreau să trăesc și eu spre **a vă vedea sfîrșind**, așa cum **fatal veți sfîrși**."

ACCuza : " Vezi, eu n-am să sfîrșesc așa, **după mine vor veni alții**."

Gongopol : " **Vă înșelați față de curentul antisemit al tineretului**

Vedeți, dle Cuza, acest **curent** nu este decît **al studenților din anul I** ,cel mult din **anul II** al facultății...

Madgearu : "**Nici** chiar al studenților din anul al II-lea"

Gongopol : " ... și îndată ce studenții au trecut mai departe , **acest curent încetează**, iar cînd au ajuns să-și ia **licența**, **acest curent nu mai există de loc**

și **așa se explică de ce** , din formidabilul curent ce pretindeți a reprezenta,

și **n-ați reușit** să păstrați pe lîngă dvs.**nici un om** , **ci numai pe copiii** aceia pe care **îi galvanizați trecător**, cu **îndemnurile cele mai vinovate** ,

cari în momentul de față **se pot șopti conștiinței** universale, nu numai conștiinței românești " (**aplauze prelungite la PNT**) (p. 344)

Gongopol / dec.'30

▣ Cuza -Stere

[**LD**: **atenție! ambii mergînd pe "cartea " Germaniei , în momente și cu motivații diferite]**

"Dle Cuza, ne-ați invitat adineauri ca **să fi protestat** atunci cînd, la această tribună, **a vorbit un om [Stere]** , pe care l-ați socotit - și eu alături de d-voastră - **vinovat față de nația lui**.

Dacă încerc, oarecum,să-i **acord circumstanțe atenuante** , este ascultîndu-vă pe d-voastră , și **văzînd cum extremele se ating**.

Teoriile d-voastră de astăzi, <admirabil naționalist și dascăl al conștiinței românești >, **sunt mai periculoase pentru țară** , **decît ceea ce a făcut d.Stere** cînd a făcut ceea ce știm." (**aplauze la PNT**) ...căci ...

pe cînd **d.Stere** , la un moment dat, **a uitat** unde este **drapelul** , unde este **Regele**, **armata și conștiința națională**,

d-voastră ați uitat că dacă stați aici , unde stați, dacă puteți să vă permiteți luxul de a vorbi , cum ați vorbit, **nu într-un petec prăpădit de țară**, în mijlocul lacrărilor și suferințelor [Bucureștii anilor 1916] ,

ci în Marea Românie , căreia nici **d-voastră nu sunteți în stare să-i pricepeți** nici **fizionomia morală** , nici **geografia ei politică**,

dacă el [Stere] a luptat atunci , ca și acum, ca să ajungă la această situație [unirea Basarabiei]

d-voastră luptați acum ca să dărâmați ceea ce noi am făcut ?"

(aplauze prelungite la PNT)

Gongopol/ dec.'30

▣ Cuzismul

Cuza : "Sunteți plini de entuziasm !"

Madgearu : "Inconștiență !"

Cuza : "D-voastră sunteți mai inconștienți , când aveți această atitudine care nu vă șade "Gongopol :"**"Vă rog să mă treceți și pe mine rîntre inconștienți "**

Cuza : "Poftiți ! Ușa este deschisă!"

Gongopol : "D-voastră **veți rămîne izolat**, nu mai spun unde ; ați înțelege și va înțelege țara întreagă.D-voastră **credeți că se poate otrăvi tot ce este cinstit,și tot ce este mai curat în** tineretul generos, care se ridică din ce în ce ,ca să ajungă ca să ocupe el locurile acestea [în parlament] și **le picurați** în sufletul

lor această **otravă ,că tot eșafodajul politic moral pe care se reazămă țara**

aceasta **e fals**, sau **e opera unui instinct** care însemnează **otrăvire sus și**

otrăvire jos, calomnie , ticăloșie, vînzare, trădare."

Cuza : " Unde au auzit aceasta ?"

C.Gongopol : " **Tratatul de la Versailles este < operă jidănească.>**

Dar **pe baza acestui tratat stăm cu toții** , și pe niște temelii admirabile,

căci stăm în numele celor **8 milioane de morți de pretutindeni**,

reprezentînd **o solidaritate** care trece **peste toate națiile, și peste toate rasele.**

Căci **au murit și mulți evrei** , d-le Cuza, **pe cînd alții făceau teorii contra lor**,

la o vîrstă cînd aveau datoria sufletească să fie ceva mai onești și ceva mai sinceri"

Landau : "Cum a făcut războiul , copilul d-tale, d-le Cuza ?"

Cuza : " Nu amesteca d-ta persoane străine în discuție.

Aceasta este îndrăzneală jidănească"

Gongopol : " Deci, d-le Cuza, **îmi pare foarte rău de toată atitudinea d-voastră.**

Și ca să nu mai continui , **într-o ordine de idei care jignește sentimentul general**,

o să-mi îngăduiți să **fac și eu o profeție**, pe temeiul discursului de astăzi ,

în care **ați ofensat conștiința națională întreagă și**

n-ați cules decît adeziunea aceloră [a fost public cuzist !] care

s-au grăbit a pleca de pe scaune și din tribune ,

cînd au bănuț că vine replica. "(aplauze la PNT)

Cuza : "N-au plecat de aceea!"

Gongopol "Au stat sîmbătă seara , pînă la ultimul moment, așteptînd satisfacțiunea

[...]dacă vă așteptați ca **tribunele acelea pline cari v-au ascultat cu atîta evlavie [...]**

dacă vă închipuiți acel **tineret zglobiu [...]**pornit căre un **entuziasm factice** și către

gesturi reflexe [...] [text ilizibil!](p. 344) [.....]

Gongopol :

▣ ACCuza -

/ "Hitler, la adăpstul acestei **cruci încîrligate** , pune în valoare **instinctele cele mai josnice ale poporului german ."** [...]

/ "Ați avut un partid de care a trebuit să vă separați [PND-Iorga] ,

și sunteți în **căutarea celui de-al doilea pion."** [LD: va fi :Goga !]

ACCuza : "În tot cazul, nu te chem pe d-ta!"

Gongopol : "Dar **m-ai căutat** și, din fericire, **am rezistat "**

Cuza:"Complimentele mele că ai rezistat"

/ "Să trecem peste **acest discurs** care, în adevăr, ar fi fost prea **penibil** , dacă nu era din cîndîn cînd, **presărat cu glumele d-lui Cuza**, în mijlocul unei **obediențe**

[LD: iată , o spune cineva] ,

pentru care d-sa **ar trebui să aducă un omagiu** acestei majorități.

Altădată, într-un alt Parlament [!!!] , cînd d.Cuza reușise să se aleagă , grație Tecii

generalului Averescu - pentrucă ați fost ales la Teaca - de cîte ori trăgea sabia ,

găsea o rezistență mai dură la teoriile pe cari d.Cuza **nu a avut atunci înrăzneala**

să le formuleze **în spiritul anti-romănesc și anti-național** de care a dat dovadă acum.

ACCuza :"Nici d-ta nu crezi ce spui acum"

D.Manu :"Te-ai scos singur din sînul națiunii"

ACCuza " Da, m-ai scos d-ta din sînul neamului românesc, și s-a terminat cu mine !" **Gongopol** : " Dle Cuza , aproape am terminat cu dvs"(p. 344-345)
Gongopol / 15 dec.'30

6) Emil Fagure (**ziarist ind., evreu,pe lista PNT**),

discurs la mesaj, 16 dec.'30

(DAD, MO. 22, ședința din 16 dec.'30, p. 348-353)

[LD: text integral xeroxat.Sublinierile, colorarea, parantezele îmi aparțin.

Gazetar din generația războiului, admirator al lui Take Ionescu, coleg cu GGMironescu, tip de evreu regătean patriot, care înțelege problema evreească mai nuanțat ; sincer îngrijorat de securitatea hotarelor ; încearcă să-l înduplece pe Cuza, sentimental, privind nedreptatea pe care o face evreilor ;]

Fagure / 16 dec.'30

▣ **Politică externă.** (Vezi pe lerg și context la Politică externă)

"[...] este o chestiune în **politica noastră generală** asupra căreia, **pînă astăzi, nu au fost divergențe nici între partide, nici între personalități politice:** este chestiunea **politicii noastre externe.**

Cu toate luptele noastre atît de acerbe, această chestiune **a fost scoasă,** spre norocirea noastră , **din vîrtejul patimilor,** și din opozițiuni, de la programele partidelor de la partid la partid ...

[.....]

Fagure / 16 dec.'30

▣ **Revizionism cuzist.**

"Ei bine, am avut o surpriză **de astă dată** , o surpriză unică în felul ei, căci în parlamentele celorlalte state ale Micii Înțelegeri eu nu cunosc pe cineva care să se fi ridicat contra tratatelor cari formează baza de existență națională . Ei bine, **noi am avut această surpriză** și s-a manifestat sub o formă netă, deși va merita osteneala cîtorva ridicări , **e , în fond,** mai mult **umoristică.**

"S-a venit cu **imputarea** , făcută **guvernului,** ba și **partidelor și oamenilor politici , de ce nu se amestecă** România în raporturile dintre Franța și Germania , **de ce nu intervine** cu bune oficii pe lîngă Franța, ca să **înapoieze Germaniei coloniile din Africa .**

[.....]

"Mă rog, **ca să intervii într-o chestiune,** e lucru elementar **ca să ți se ceară să intervii.** Nu prea este la cunoștința noastră ca Germania să se fi adresat guvernului român, cerînd amestecul între ea și Franța , în chestiunea coloniilor africane.

D.Cuza are această originalitate să ne spuie chestii dinastea ,

pe care să le rezolve România , așa , pe nepusă masă, să se bage în politica dintre Germania și Franța , **parcă ar avea domnia sa vreo misiune din partea lui Hitler."**

"Și în acest caz, **Franța l-ar întreba** pe d.Cuza : **<Avez vous vos papiers ? >**

căci **trebuie să ai puteri pentru așa misiune !**Mă rog, **are Cuza vreo însărcinare** din partea Germaniei **de a cere coloniile prin mediația României ?" (ilaritate)**

[.....]

▣ **Antisemitism**

ACCuza : "**N-ai înțeles ce vreau.Jidanii** nu au specialitatea înțelegerii lucrurilor superioare.Sunt buni numai de chițibușuri.

Fagure : "**Superioritățile dvs intelectuale** s-au manifestat vreme de **10 ani** la Universitatea din Iași și rezultatele lor s-au văzut :

toate guvernele au trebuit să stea cu jandarmii în stradă ca să oprească efectele superiorității d-tale " (aplauze la PNT)

Cuza : "Acesta este meritul meu , că am trezit conștiința țării asupra pericolului jidănesc."

Fagure : " [...] **De ce vrea d.Cuza să ne strice cu Franța ?"**

Cuza : "Acesta nu este de competența d-tale" (ilaritate) (p. 349)

Fagure / dec.'30

▣ Revizionism cuzist ;

" D.Cuza a venit să ne ceară [...] să spunem nu numai noi, dar **toate statele grupate în Mica Înțelegere , împreună cu marii aliați :< am făcut noi Europa de după război, hai s-o desfacem tot noi!** > Aceasta este esența discursului.

[face bășcălie de Cuza] [.....]

" D-lor, prin urmare , **a fost foarte senzațională , alarmantă** chiar pentru unii , **cuvîntarea d-lui Cuza** .Din fericire , **există leacul** : e însuși faptul că **d-nealui este unul împotriva tuturor** .Poate , cu sabia d-tale să-i tai pe toți, aceasta **rămîne politica oficială pe care ofac toate guvernele și toate partidele ."**

-Iorga : "Nu oficială, ci națională "**(aplauze la PNȚ)**(p. 352)

[.....]

Fagure / dec.'30

▣ Evreii

" Dle Cuza, **cu toate ironiile d-tale** ,cînd vorbesc de la această tribună , pot să spun un lucru : **eu, care m-am născut din părinți evrei și iau asupra-mi batjocura pe care d-ta vrei să ne-o faci din aceasta-**

[.....]

Timp de **30 de ani cît am stat la meseria mea**, unde **sunt și astăzi**, am stat în mijlocul **colegilor mei români** , fără a avea **niciodată motiv să mă plîng**.

Pardos : **Și ți-ai făcut și datoria către țară "**

Fagure : " Dacă mi-am făcut datoria sau nu, să o judece alții.Nu eu sunt chemat să spun asta ."

Pardos : " O spunem noi, care te judecăm"

Fagure : " Prin meseria mea de **gazetar** , m-am apropiat de **Take Ionescu**

[.....] **Nu ne faceți o vină că și unii dintre noi, evreii,am simțit acest lucru.**

Este foarte regretabil, d-le Cuza , ce faci d-ta cu noi. Să ne înjuri și să ne spurci pentru acest lucru, pentru că am vrut să stăm, și vrem să stăm, nu cu de-a-sila și nu cerînd loc mare , ci **locul care se cuvine fiecăruia! Dar ca să fim insultați și batjocoriți în acest mod, nu-ți este permis!**

Destul ne-ai otrăvit zilele pentru dragostea noastră de țară, pe care am manifestat-o întotdeauna.De aceea , nu te iertăm.

Nu mai vorbesc de relațiile d-tale cu evreii.

ACCuza : " **Nu am avut niciodată relații cu evrei "**

Fagure ." Eu nu vorbesc de relațiile noastre, eu nu vorbesc de relații de orice fel, ci de **relații intelectuale** .Dta ,cînd ai scos **ediția integrală a lui Eminescu**, am luat cartea și am mers din loc în loc, și am spus: iată o faptă bună a d-lui ACCuza , a scos o ediție integrală Eminescu .Și ne-a făcut să să-I cunoaștem aproape și complet.

Dar dta **n-ai fost vreodată capabil de imparțialitate față de un intelectual evreu**, și de aceea **ești suspectat de toți**.D-ta nu poți să vorbești fără patimă."

Cuza : " Am patima iubirii neamului meu "

C.Angelescu : " Este iubirea de neam cînd ceri revizuirea tratelor ?

Așa o înțelegi d-ta ?

Cuza : " Am să ți-o dovedesc !"

Fagure / dec.'30

▣ Politica externă .-continuare -

" În ce privește revizuirea tratelor , eu mi-am propus ca la sfîrșitul cuvîntării , să **rog Adunarea ca, după ce, în două ședințe, Liga Națiunilor a fost atăcată în modul cum a fost atăcată** , să-mi permită astăzi a depune la Birou, rugăciunea ca **să se transmită la Geneva această telegramă** : [.....]

Cuza : " **Nu-i lipsea Ligii Națiunilor decît telegrama lui Făgurescu , pentru a fi caracterizată deplin "**

Fagure : **Telegrama va fi a Camerei române."**

Cuza : "Nu știu dacă va fi "

Iorga : " Dle președinte,d-lor deputați, cred că **ar fi inutil**.

Este așa de bine știut că **noi avem și nu putem avea decît o singură politică .**

Nu putem să fim noi înșine adversarii noștri.[.....]

Toncescu : " **Telegrama și propunerea face parte din cuvîntarea d-lui deputat**

Fagure.[...]

ACCuza : "Aveți altă cale.**Comunicați la Geneva discursul d-lui Făgurescu "**

(ilaritate)

Emil Fagure / dec.'30

7) Ștefan Larionescu (PNT, deputat de Rădăuți), Întrebare, 5 febr.'31

Întrunirea LANC și prefectul de Rădăuți

Armand Călinescu (subsecretar la Interne) răspunde.

(DAD, MO 37, ședința din 5 febr.'31, p. 748-749)

[LD. Discurs xeroxat parțial , cu zone ilizibile.

Meditează asupra **dilemei în care se găsea Guvernul PNT** , care a făcut atîta tărăboi în opoziție, dar căruia îi venise rîndul să se confrunte cu **dezordinile antisemite** , imediat reclamate și peste hotare ...și **libertatea constituțională de întrunire** În cazul dat ...Dumnezeu știe cine a avut dreptate !!!!]

Larionescu / febr.'31

▣ Întrunire LANC interzisă, 1 febr.'31

" Dle președinte, onorată Cameră [...]

am îndatorirea de a aduce la cunoștința d-lui ministru de Interne că , în ziua de **1 februarie , în orașul Rădăuți** , capitala județului, pe care-l reprezint în Cameră, s-au întîmplat unele **incidente la fel de dureroase ,sîngeroase și regretabile** , de pe urma cărora au rămas mai mulți **răniți** , dintre care unul foarte grav.

" **O grupare politică [LANC] a convocat un congres-întrunire .**

Această întrunire a fost **aprobată** , apoi **interzisă**.

Mulțimea sătenilor a venit în oraș, a fost **întîmpinată de de organele forței publice și de armată** și s-a produs **o încăerare** de pe urma căreia au rămas **răniți**.

Amănunțele le cunoașteți din Comunicatul Ministerului de Interne și din relatările ziarelor.

" [...] în calitatea mea de deputat al acestui județ, să **deplîng în mod sincer incidentele dureroase de la Rădăuți** , profund dăunătoare prestigiului județului și creditului țării și să **protestez** cu ultima energie **împotriva provocărilor** , prin **încercarea de a se suprima cetățenilor din județul Rădăuți** , **dreptul de întrunire publică (aplauze la PSD)** , **drept dat și garantat de Constituție** , de care cetățenii , de la Unire și pînă astăzi, s-au folosit întotdeauna în mod pașnic și cu respectarea tuturor dispozițiilor legale."

"**Îmi este indiferentă gruparea politică** care a convocat această întrunire.

Nu-i aprob programul ; de cîte ori am avut ocazia **i-am combătut în întrunirile din județ și chiar în Cameră. Nu mă interesează convingerile politice ale cetățenilor** participanți la această întrunire , dar **ceea ce mă revoltă este încercarea acelor organe** care, dintr-o notorie **incapacitate** și printr-**o condamnabilă lașitate** , au găsit de cuviință să împiedice acea întrunire prin **împroșcarea mulțimii** de săteni pe aceste vremuri reci , **cu apă** , și cu întrebuițarea abuzivă a **baionetelor jandarmilor** , și a **copitelor cailor jandarmerei**.

" **În timpul opoziției** , nu o dată **am protestat împotriva suprimării dreptului de întrunire** , și chiar de la această tribună s-a ridicat protestul **împotriva sistemului practicat de reprezentanții guvernelor din trecut și nu mă pot solidariza astăzi cu acelaș sistem întrebuițat la Rădăuți** , spre durerea și surprinderea noastră, de **reprezentanții guvernului și ai partidului nostru**."

Larionescu / febr.'31

▣ Vinovat : prefectul !

" Eu consider ca **principalul vinovat și răspunzător** de incidentele grave de la Rădăuți, este **prefectul județului , d.Ilie Vișan** care,

în calitatea sa de **fost adept al Ligii Apărării Național-Creștine** și care nu putea cunoaște alte mijloace de combatere a credinței și a unei întruniri a LANC , **prin ceea ce a învățat acolo** , adică suprimarea lor prin forța publică [...]

" Din aceste considerațiuni , cer respectuos d-lui ministru de Interne ca , pînă la terminarea anchetei ce-a fost ordonată , să binevoiască a dispune **suspendarea din funcție a d-lui Ilie Vișan** , **prefectului județului Rădăuți**, pentru a nu stînji mersul cercetărilor , iar după stabilirea vinovăției , cer **aplicarea celor mai severe sancțiuni**."

Armand Călinescu :

[.....]
Călinescu / febr.'31

▣ Întrunirea LANC-Rădăuți.

" În ce privește chestiunea în sine , d-voastre ați văzut ieri , în timpul când s-au discutat incidentele cu muncitorii din calea Griviței , pe când răspundeam , **d-l profesor Iorga** , m-a întrerupt , **exprimîndu-și părerea** privitor la chestiunea de la Rădăuți. **D-sa a spus că trebuia să fi interzis această întrunire.**

Dar ,d-lor deputați , **noi am văzut în acea întrunire congresul județean al unei organizații de partid**, aceea a d-lui prof.Cuza, și **nu ne-am crezut în drept să o împiedicăm** , și astfel am lăsat întrunirea absolut liberă.

" De sigur că **prefectul de județ a luat măsuri pentru asigurarea ordinii.** Este adevărat că **a avut loc un singur incident : un tânăr student** , își zice student , fiindcă mi s-a raportat acum că urmează prin corespondență cursurile unei școale politihnice , **a fost lovit copitele unui cal** , găsindu-se în spatele unui călăreț din armată care stătea de pază acolo.**La acest caz se reduc toate acele < incidente sîngeroase >** despre care vorbea d.deputat Larionescu."

Larionescu / Armd.Călinescu , febr.'31

8) A.C.Cuza (LANC) , Înterpelare : represiunea cuziștilor de la Rădăuți , 9 febr.'31

(DAD, MO 40, ședința din 9 febr.'31, p. 813-814)

[LD: xerox integral.Sublinierile și parantezele îmi aparțin.

ACCuza pune tranșant problema :

dacă LANC a avut dreptul la existență legală și fățișă ?

Întrebarea a fost și este fundamentală , în abordarea obiectivă a fenomenului naționalist , pus exclusiv **vis-a-vis de naționalismul evreesc .**

Răspunsul la întrebare,dă cheia pentru **vinovății, excесе, limite și răspunderi .]**

Cuza / 9 febr.'31

▣ Semnificația politică a întrunirilor

" Dle președinte , d-lor deputați , am cerut cuvîntul ca să adresez **o interpelare d-lui președinte de Consiliu** , cu privire la **turburările sîngeroase de la Rădăuți.** **Am telegrafiat** anterior tot d-lui prim-ministru **asupra acestui caz** și mă adresez anume d-sale, pentrucă **este vorba de o directivă politică** , nu numai de incidente , ele înșile , cari au fost **provocate de administrație.**

" Este **o problemă politică** și este în joc **un sistem de guvernare .**

Chestia politică, foarte importantă în momentul acesta , este, **dacă sătenii și cetățenii** în genere ,**se pot întruni** pentru a-și discuta interesele lor.

"Cred că toți românii ,în momentul de față , și mai cu seamă **Majestatea Sa Regele** , are cel mai mare interes **să vadă** care sunt **directivile ce stăpînesc masele** cetățenilor și cu deosebire **massele țărănești** , prin urmare, care este posibilitatea ca **cineva să se informeze** pentru directivele de stabilit asupra acestei **mentalități a oamenilor**, dacă d-voastre nu-i lăsați să se întrunească ? "(p. 813)

Cuza / febr.'31

Sistem de guvernare "jidănesc" !

" [...] dar mai este o parte de mare interes pentru care m-am adresat d-lui prim-ministru , care singur este competent să răspundă în materia aceasta , este chestiunea , dacă **se poate continua sistemul de guvernare de pînă acum.**

"Mă veți întreba:**care sistem de guvernare ?** Sistemul de guvernare care s-a dovedit acum în urmă la Rădăuți.

Sistemul de guvernare este ca **autoritățile să fie puse la dispoziția jidanilor , cu pretextul ca să nu se supere capitalurile străine."**

Acesta este sistemul de guvernare care a dat loc , d-le ministru al Justiției, la **regretabilele incidente sîngeroase de la Rădăuți.**

Voce :" Sunt mulți jidani la Rădăuți ?"

ACCuza : " Sunt o mulțime, prea mulți, în orice caz !"(p.813)

Cuza / febr.'31

▣ **Autoritățile din Rădăuți.**

" **Organizațiile Ligii Apărării Naționale Creștine** din **Bucovina**, la cererea stăruitoare a membrilor lor numeroși, cu deosebire săteni, de a se sfătui asupra nevoilor lor, în aceste vremuri de criză, am convocat **un congres la Rădăuți**, în ziua de **1 februarie** a.c.

" Dar, cînd au venit **sătenii pașnici** pentru a lua parte la consfătuire, în număr cam la **zece mii**, ei au fost prinși ca într-o **adevărată capcană** : **călcați în picioarele cailor, împrōșați cu pompe automate, bătuți pînă la sînge**, din **ordinul prefectului I.Vișan**, care dispunea și de armată. Sunt săteni numeroși foarte **grav răniți**, din care unii cu picioarele și mîinile rupte, și **un student** care nu se știe dacă va scăpa cu viață.

" **Scopul vădit** era ca **să se îngrozească mulțimea sătenilor**.

În această privință, cu deosebire semnificativ este faptul că **jidanii din Rădăuți stăteau în dosul jandarmilor**, pe care îi îndemneau **să tragă în săteni**, fără ca autoritățile să intervină.

"Față de aceste **provocări și loviri, mulțimea** pe drept revoltată **s-ar fi putut deda la excese**, cu urmări incalculabile."(p. 813)

Cuza / febr.'31

▣ **Congresul LANC**

"Numai datorită autorității repetate a **conducătorilor LANC**, în frunte cu d-nii :

Nichifor Robu, președintele organizației Rădăuți ;
V.Trifu, președintele organizației "Tineretul LANC" -București ;
Prof.Cârlan, președintele organizației Suceava, fost deputat ;
Prof.Teodor Huțeanu, președintele organizației Cernăuți ;
Advocat T.Tcaciuc, Storojineț, și alții,

s-a putut evita o nenorocire. Nici un ofițer sau soldat, nici un agent sau jandarm al administrației, nu a fost lovit.Se dovedește astfel că **ordinea la Rădăuți**, turburată de autorități, **a fost menținută de LANC**.

De unde rezultă lămurit că dacă ele nu intervineau, nu se întîmpla nimic.

Căci de îndată ce autoritățile nu s-au mai amestecat, **congresul s-a ținut în liniște**, iar sătenii s-au împrăștiat apoi fără a provoca **nici o turburare**."

dr.Voicu Nițescu (ministr.Juстиției) :"**Raportul parchetului spune altfel**."

Cuza / febr.'31

▣ **Guvernul > < LANC**

"**Intervenția** fără cauză din partea **autorităților**, **nu are nici o explicație**, decît numai că ele **au stat sub înrăurirea jidanilor provocatori**, cum se vede și din faptul că ele **nu au luat nici o măsură față de dînșii**.

" **Crima de la Rădăuți** apare astfel în **adevărata ei lumină**."

Ea nu este un accident, ci **un sistem de guvernare**,care cere să fie lămurit și înlăturat.

"**În consecință**, am onoarea a **interpela pe d.președinte** al Consiliului de miniștri rugîndu-l să binevoiască **a-mi răspunde** :

Dacă românii au dreptul de a se întruni, pentru a cerceta interesele lor **românești ?**

Dacă " Liga Apărării Naționale Creștine", înființată la **4 martie 1923**, și funcționînd, așa dar, **de opt ani**, pe baza unei **doctrine științifice** și a unui **program de reforme** coresponszător de reală și singură garantare posibilă a ordinei,

este îndrituită sau nu, să-și continue acțiunea, fățiș și pe cale legală, pentru realizarea idealurilor sale :

Hristos, Regele, Națiunea Română, România Românilor ?

Dacă, în cazul crimei de la Rădăuți, **a luat măsurile convenite pentru pedepsirea** celor vinovați și pentru **despăgubirea victimelor ?**

Dacă nesocotirea acestor elementare **datorii de guvern**, nu crede d-sa că este de natură **să provoace adîncile resentimente legitime ale românilor nedreptățiți**, **cu rezultate contrare** a celor pe care le urmărește sistemul de guvernare în funcție ?

" Îmi îndeplinesc **o datorie patriotică punînd aceste întrebări d-lui președinte** al Consilului de Miniștri, **care reprezintă guvernul și are întreaga răspundere**."

Cuza / febr.'31

▣ **Protestul LANC**

"Cer să mi se comunice **dosarul cercetărilor** ce s-ar fi făcut la fața locului .

Rog să mi se fixeze **o zi** , cea mai apropiată, ca să-mi pot dezvolta **interpelarea mea**.

Pînă atunci :

**"Protestez încă o dată, cu toată indignarea, în numele LANC
contra crimei administrative de la Cernăuți , datorită numai aceluiaș sistem de
guvernare vicios ,care pune autoritățile statului la dispoziția jidanilor ,
cu pretextul de a nu nemulțumi capitalurile străine."**

"Dle ministru al Justiției [Voicu Nițescu] care ați binevoit a mă întrerupe ,
vă rog să observați că dvs nu aveți dreptul să interveniți în această dezbateri ,
la anunțarea interpelării mele, pînă ce dvs.nu veți avea dosarul cercetărilor pe care le-ați
orînduit "

Voicu Nițescu : " Am deja un raport care vă dezmente"

Cuza : " Dle ministru, **raportul dvs. nu este valabil** , întrucît n-a fost comunicat
Ministerului de Interne , precum dosarul Ministerului de Interne ,
întrucît nu v-a comunicat dvs."

Șt.Cicio Pop: "Se va înscrie pe tabloul de interpelări "(p. 814)

A.C.Cuza / febr.'31

Guvern Iorga- Argetoianu.Legislatura I .Sesiunea extraordinară. **Iunie 1931**

9.) **ACCuza - Alegeri , președ.de vîrstă în Cameră (vezi la fișierele respective)**

Aniversarea lui Iorga în Cameră și Senat , 18 iunie 1931.

(DAD,MO 5, șed din 18 iun.'31)

ACCuza (președ. de vîrstă) : **țara întregă îl sărbătorește ;**

(aplauze la majorități, PNL, și LANC)

țara întregă admiră **opera sa culturală** ; Camera îi admiră **opera politică** ;

darul Adunării este terminarea validărilor doar în 3 zile;

G.A.Cuza (LANC) :

G.A.Cuza (LANC) : "Dle primministru,**LANC, plină de admirație față de opera dvs** ,
copleșitor de importantă pe **tărîmul culturii și al politicii naționale** , în această zi de
sărbătoare , care este și **o sărbătoare a românismului [...]**

Toți acei care vă ridică **glas de slavă și de urare** , toate **sentimentele curat românești** ,
au fost **educate și îndrumate de d-voastre** .Generația de ieri și de astăzi, împărtășită
din suflul **genialei d-voastre personalități** , a început prin a vă omagia pe tărîmul
realizărilor , înaintea de a vă omagia aici .

Mîngîierea cea mare a d-voastre astăzi, este aceea a părintelui , care-și vede copilul
urmîndu-i calea și îndemnul.

Apostol al neamului, pentru care v-ați jertfit truda și sufletul , aveți binemeritata
satisfacție de a vedea în clipa de față **neamul întreg unit în jurul d-voastră**, prin
dragostea ce v-o poartă.

LANC , care năzuiește către același ideal ca și dvs. , de asanare morală a vieții
noastre publice , **uită că altele îi sunt mijloacele și programul** înfăptuirii acestuia,
pentru a-și aminti **în prezenta clipă** de faptul că **sunteți nădejdea și cheazăia unui
viitor mai bun pentru neam. (aplauze îndelungate)**

În cadrul celui mai curat patriotism, reprezentanții din Parlament ai LANCU-lui,. De sub
președ. d. prof.ACCuza, vă urează **mulți și glorioși ani**, pentru a înfăptui ceea ce țara
așteaptă de la dvs. ca o binecuvîntare dumnezeiască "(**aplauze îndelung repetate**)

G.C.Cuza / 1931

10.) George Grigorovici (**PSD**), **discurs la mesaj, 26 iun.'31**

(DAD, MO 10, șed. din 26 iun.'31, p.319- 331)

[LD: **xerox.discurs dispersat problematic. Integral la fișier PSD .**

Sublinierile, supratitlurile, semnele , îmi aparțin .

Spre deosebire de alți parlamentari, care au recurs la scurte declarații ,

Grigorovici rostește un **amplu și exhaustiv discurs de gen**.

Din toate p.d.v. , discurs de referință.Întrerupt deseori de **ACCuza și N.Robu**]

[.....]

Originile noastre se trag de la "**Manifestul comunist**" din anul 1848 , care **și astăzi este un document minunat și frumos** , o declarație aproape utopică pe timpul acela, însă o **previziune** așa de minunată , că dacă o citești **astăzi**, vezi clar că **această criză care bîntuie Europa întregă , a fost prevăzută în "Manifestul comunist" , lucrat de Marx și Engels în1848**. Aceasta ne dă nouă tăria."

-**Nichifor Robu** (LANC) : "Cu Drimer ,șef , și Engels în 1848.

Aceasta ne dă nouă 60 % , **luptați contra capitalului ?** "

-**ACCuza** : "Aceasta să răspundeți, dle Grigorovici "

-**Grigorovici** : " Noi nu avem timp de pierdut cu **fleacurile dvs**"

Robu : " **Cu toți jidanii cari nu au nici o legătură cu muncitorimea,**

vreți să o apărați ?" [.....]

Grigorovici / iun.'31

▣ Guvern de "uniune națională" ?

S-a vorbit de "guvern de uniune națională " , de guvern de coaliție .

El a scris cu 10 ani în urmă niște **articole în "Adevărul" pe această temă**.

Robu (LANC) "De ce nu într-o gazetă creștinească ?"

Grigorovici : Dle Robu, d-ta nici nu cunoști pe oamenii de la "Adevărul"

și vorbești ce-ți place !

Ed.Mirto : DleRobu, Parlamentul s-a obișnuit să dea ascultare d-lui Grigorovici

Nou venit printre noi, vă rugăm să-i dați ascultare.

Grigorovici : D.Robu mă cunoaște prea bine și-mi cunoaște toată activitatea,

întrebările d-sale își vor găsi răspuns... pe culoarele Parlamentului ... [.....]

Grigorovici / iun.'31

▣ Lupta de clasă și naționalismul.

[Atenție LD la nuanță, la filonul național , interesant la un social-democrat !]

Abia și după ce se pun bazele statului în comună înțelegere , pe baze real

democratice , " am fi putut duce lupta de clasă" fiindcă contrazicerile dintre clase,

" ne silesc să apărăm clasa exploatată față de clasa de exploatatori ." (apluze la PSD)

" Noi știm tare bine că **neamul românesc nu este un neam de exploatatori** .

Pătura suprapusă , subțirică, a românilor sau a celor care vorbesc astăzi limba

românească - poate nici nu sunt de origine românească - și formează astăzi

Clasa exploatatoare , este foarte slabă.

În mare parte **sunt oameni veniți din alte țări , aceștia care sunt exploatatorii**

neamului românesc." (apaluze la **PSD și LANC !**) [.....]

Grigorovici / 'iun.'31

▣ LANC

"De aceea vedem înfăptuite **partide mici** , cum este partidul Apărării Național Creștine

ACCuza : " Dle Grigorovici, acesta nu este unpartid și nu este mic "

(ilaritate)

Grigorovici : "Bine, să fie așa "

ACCuza : "Veți vedea în curînd !"

Grigorovici : " Bine, să-i spunem Ligă ...

Liga aceasta trage foloase din situația aceasta de care v-am vorbit .Se înțelege de la

sine.[...] Așa am avut **în Viena pe dr. Lueger** și alături de el pe **d.Vaida Voevod** ,

și mulți alți români , care au aparținut acelor vederi , dar care astăzi s-au schimbat.

Așa pe vremea aceea **80** de procente din alegători erau **creștini-sociali** și

20 de procente **socialiști** .**Astăzi** s-au schimbat lucrurile și sunt **80** de procente

socialiști, și **20** de procente **creștini-sociali**.

"De unde vine aceasta ? Vine de la faptul că **d-nii de la LANC** sunt niște

premergători primitivi ai luptei de clasă.

Noi nu le putem altfel concepe , fiindcă toate întîmplările în alte state ne dovedesc

că așa este și eu singur **cînd am venit la Cernăuți** ,
am găsit **suburbiile românești** din Cernăuți **mai toate în tabăra antisemită**.
Însă **antisemitismul** acesta are o **bază economică**
este o **tendință de luptă contra capitalului** ,
fiindcă **populația** noastră primitivă nici **n-are acest cuvînt de capitalist**."

ACCuza : "Vă rog să **nu ne amestecați**.

Este lupta contra jidanilor , hotărît. Aceasta este. (**Ilaritate**)

Nichifor Robu : " Iar dvs social-democrații , cari luptați contra capitalului ,
aveți la Rădăuți un șef de organizație director de bancă, care ne vinde
țărani la licitație, și ne ia camătă 60 % , doctorul Drimer. " (**zgomot, întreruperi**)

Grigorovici : " Așa că **populația primitivă românească** nici **n-are expresiune**
în limba ei **de capitaliști**. În unele părți le zice **jidani** , în alte părți le zice **greci**,
după cum este obiceiul în popor, **neavînd alți exploatatori**, de la începutul formării
acestei societăți, **decît pe aceștia cari** , din întîmplare, **au avut capitaluri**. " (p. 320-321)
Grigorovici / iun.'31

▣ **Alegerile .**

S-au făcut ca niciodată :

/ Prefectul cinstit de la Câmpulung , înlocuit cu un exofițer jandarmi ,care a terorizat și
arestat ... candidații **PSD** și **LANC**;

/ La Rădăuți, brutalități extraordinare ; [.....]

Grigorovici / iun.'31

" **Noi nu vedem în steagul acesta roșu** nici un pericol.

Steagul roșu este semnul nostru de partid. [.....]

țară mică, așezată la mijloc, între Rusia Bolșevică și **Europa**, care , **mîine-poimîine va**
deveni social-democrată , **pentru că social-democrația e pe cale să vină la putere**
pretutindeni în Europa de Vest "

Nichifor Robu : "**Hitler în Germania !**"(p. 323) [.....]

Grigorovici / iun.'31

11.) dr N.Lupu (PT) , discurs la mesaj , 30 iun.'31

(DAD, MO 12, șed. din 30 iun.'31, pp. 362- 372)

Lupu / iun.'31

▣ **Monarhie constituțională.**

[.....]

teoreticianul constituțional al acestei chestiuni, d. **prof. Cuza**, pe care **l-ați ales**
dvs.jurist constituțional

și care **interpretînd în mod eronat art. 88 din Constituție** ,
a arătat , în aplauzele dvoastre și **fără ca guvernul să-l dezmintă** ,
care este **baza pe care vreți să vă așezați**. " [.....]

Acel capitol este greșit interpretat de d.Cuza, căci **regele numește** pe miniștrii
iscăbind, **dar nu designează pe miniștrii**.

Regele este un simbol al națiunii ; este inviolabil și iresponsabil ; dă însărcinarea de a
face guvernul unui membru marcant al unui partid ,care el face cabinetul.

" **Aceasta este practica de sute de ani . Nu veniți dvs acuma să faceți inovațiuni** de
drept acum că **ne facem de rîs în toată lumea civilizată** " (**aplauze la opoziție**) Știu că
dvs vă convine această teorie, ca să vă dispenseze de partid. "[.....]

Lupu / iun.'31

▣ **Partidele .**

"**Partidele** sunt însăși **baza de existență** a mecanismului **vieții constituționale**.

Fără partide nu se poate să existe **nici regimul republican** ,
nici monarhie constituțională."

" **Dvs deserviți Coroana** atunci cînd, servindu-vă de scăderile din timpul din urmă ale
partidelor - dvs , **în mod ipocrit, veniți și le atăcați**.

Și ce veniți să spuneți ? Liga ? ea nu este tot partid ?

Prin urmare **vreți să puneți în locul partidelor tari** , **alte partide prăpădite** ,

pipernicite,fără nimic. " [.....]

Lupu / iun'31

▣ Problema evreească

A fost foarte îndurerat de modul cum a putut să pună problema , ACCuza.

"Din punct de vedere politic, chestiunea evreească în România nu există.

Art. 5 din Constituție spune că Românii , fără deosebire de origine etnică, de limbă sau religie, se bucură de toate drepturile.

Art. 7, la fel. **Art.22** spune :< Libertatea conștiinței este absolută.Statulgarantează tuturor cultelor deopotrivă libertate și protecțiune.>

Prin urmare , **din p.d.v. politic, o chestiune evreească la noi în țară nu există.**

N.Robu : " Dvs vă bazați pe Constituție., dar **Constituția [vechea] a fost modificată."**

Lupu :"**Din p.d.v. economic, da, poate există o problemă.**

Dar în această chestiune economică,onorabile domn, abia a miia parte dintr'însa este poate chestiune evreească."

I-a spus de atâtea ori lui Cuza că dacă îi face dovada că toți exploatorii sunt evrei și că printre exploatați nu sunt evrei , el se înscrie în LANC.

A primit o scrisoare de la prof.Hudiță din **Baia**, și alta din **Botoșani**, că

s-a pornit o organizare clandestină și mistică , cu lumînări întortochiate , servicii prin biserici și păduri , cari aduc aminte de Ku-Klux-Klan .

"**Vă conjur** și eu, ca și d. Grigorovici și vă spun sincer : **nu vă jucați cu focul .**

În 1907 , dragul meu, dta poate nu erai născut...

Robu : "Eram de cinci ani " [**deci avea 26 de ani , în '31 , fiind deputat]**

Lupu : "S-au început atunci **mișcări antisemite , care au degenerat pe urmă și au căpătat un caracter agrar .Nu evreii au pierdut , ci toți marii proprietari agrari , căroro li s-au ars conacele și hambarele...** (p. 371)

Lupu / iun.'31
